

JUNI 2024, OPDATERET AUGUST 2024
KØBENHAVNS KOMMUNE

MILJØVURDERING AF FORSLAG TIL KØBENHAVNS KOMMUNEPLAN 2024

MILJØRAPPORT

COWI

JUNI 2024, OPDATERET AUGUST 2024
KØBENHAVNS KOMUNE

MILJØVURDERING AF FORSLAG TIL KØBENHAVNS KOMMUNEPLAN 2024

MILJØRAPPORT

PROJEKTNR.

A267210

DOKUMENTNR.

2.0

VERSION

2.0

UDGIVELSESDATO

26.08.2024

BESKRIVELSE

Miljørapport

UDARBEJDET

HKJO/JPKA

KONTROLLERET

HKJO/AGKI

GODKENDT

JPKA

INDHOLD

1	Indledning	7
2	Ikke teknisk-resumé	8
2.1	Vurdering af miljøpåvirkningerne	8
2.2	Afværgeforanstaltninger og overvågning	15
3	Forslag til Kommuneplan 2024	16
3.1	Rækkefølgeplanlægning	16
3.2	Rammeændringer	17
3.3	Detailhandel	21
3.4	Kulturarv	21
3.5	Planlægning for håndværkserhverv	22
3.6	Boligstørrelser	23
3.7	Decentrale varme- og energiforsyning	23
3.8	Trafik	23
3.9	Klimatilpasning	23
3.10	Andre planer og programmer	24
4	Lovgrundlag og proces for miljøvurdering	26
4.1	Høring af berørte myndigheder	27
4.2	Afgrænsning, vurdering og metode	30
4.3	Sandsynlig udvikling, hvis planen ikke vedtages	32
5	Tilgang og metode i miljøvurderingen	33
5.1	Detaljeniveau	33
5.2	Vurderingstilgang	34
6	Miljøstatus	35
6.1	Biologisk mangfoldighed samt flora og fauna	35
6.2	Natura 2000	36
6.3	Befolkningen og menneskers sundhed	39

6.4	Jordbund	43
6.5	Vand	44
6.6	Klimatiske faktorer	46
6.7	Klima (CO ₂ -emission)	48
6.8	Materielle goder	50
6.9	Ressourceeffektivitet	52
6.10	Landskab	52
6.11	Større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker	53
6.12	Kulturarv	55
7	Miljøvurdering	58
7.1	Biologisk mangfoldighed samt flora og fauna (plan- og strategisk niveau)	58
7.2	Befolkningen og menneskers sundhed (planniveau og strategisk niveau)	60
7.3	Jordbund (plan- og strategisk niveau)	71
7.4	Vand (plan- og strategisk niveau)	73
7.5	Klimatiske faktorer (plan- og strategisk niveau)	74
7.6	Klima -CO ₂ -emissioner (plan- og strategisk niveau)	76
7.7	Materielle goder	78
7.8	Ressourceeffektivitet	80
7.9	Landskab og visuelle forhold (strategisk niveau)	81
7.10	Større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker (strategisk niveau)	81
7.11	Kulturarv (planniveau)	82
7.12	Kumulative effekter (plan- og strategisk niveau)	85
8	Vurdering af miljømålsætninger	86
9	Muligheder for at imødegå, formindske eller afværgе væsentlige påvirkninger	88
10	Overvågning	89

1 Indledning

Forslag til Kommuneplan 2024 sætter rammerne og retningslinjerne for hovedstadens udvikling de næste 12 år og er udarbejdet på baggrund af Kommuneplansstrategi 2023 og en række baggrundsanalyser. Kommuneplan 2024 bygger videre på visionen fra Kommuneplanstrategi 2023 for Københavns fysiske udvikling; "Fremtidens klimavenlige hovedstad".

Kommuneplanstrategi 2023 fastsætter at der med Kommuneplan 2024 laves en fuld revision af kommuneplanen med særligt fokus på de fem nedenstående temaer, som udgør grundstammen i Kommuneplan 2024:

- > Hovedstadens byudvikling og mobilitet
- > Boliger og sammenhængende by
- > En by med erhverv og studiemiljø
- > En sund klimaby med plads til natur, kultur og fritid
- > Udvikling med respekt for byens sjæl

Visionen er konkretiseret i Kommuneplan 2024, der lægger rammerne for den fysiske arealudvikling af Københavns Kommune de næste 12 år. Den strategiske retning fra Kommuneplanstrategi 2023 er således videreført som ny hovedstruktur suppleret med nye tiltag i kommuneplanens regulering.

Forslag til Kommuneplan 2024 er omfattet af krav om miljøvurdering efter miljøvurderingsloven¹, og der skal ifølge § 8 stk. 1, nr. 1, gennemføres en miljøvurdering.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

2 Ikke teknisk-resumé

2.1 Vurdering af miljøpåvirkningerne

Herunder udfoldes det ikke-tekniske resumé, som opsummerer de miljøpåvirkninger der er vurderet forbundet med en vedtagelse af Københavns Kommuneplan 2024.

2.1.1 Biologisk mangfoldighed, flora og fauna (plan- og strategisk niveau)

Bilag-IV

Med forslag til Kommuneplan 2024 ændres anvendelsen af rammeområde R19.T.5.2 Park-stien til institutioner og fritidsformål med mulighed for 10.000 m² ny bebyggelse. Området består bl.a. af ubebyggede arealer med spredt beplantning. Der er ikke registreret beskyttede arter i området, men det kan ikke udelukkes, at arealerne indeholder beskyttede arter. Området skal derfor undersøges for beskyttede arter i fremtidig lokalplanlægning.

Der er herudover ikke registreret Bilag IV-arter i områder med rammeændringer i forslag til Københavns Kommuneplan 2024, som alene justerer den maksimale byggeret for disse rammer, uden at dette også medfører ændret anvendelse

Kommuneplan 2024 ændrer rækkefølgeplanlægningen for byudviklingsområder og tilføjer nye områder til fremtidig byudvikling. Disse områder er overvejende tidligere industrielle områder, som kan indeholde beskyttede arter. Påvirkningen af arter som grønbroget tudse, skal vurderes ved udarbejdelsen af de konkrete planer. Ændringerne i rækkefølgeplanlægningen vurderes at have en ubetydelig påvirkning på Bilag IV-arter på dette planniveau.

Natura-2000

Væsentlighedsvurderingen for Kommuneplan 2024 viser, at forslag til Kommuneplan 2024 ikke vil have en påvirkning på Natura 2000-områder. Kommuneplan 2024 justerer primært eksisterende byggemuligheder og udlægger ikke nye arealer, med undtagelse af Lynetteholm til tekniske formål samt en mindre udvidelse af Tingbjerg. Væsentlighedsvurderingen er overordnet, og yderligere vurderinger kan blive nødvendige ved en fremtidig planlægning.

2.1.2 Befolkningen og menneskers sundhed (plan og strategisk niveau)

Vejtrafik (planniveau)

Til vurdering af en eventuel trafikbelastning i forbindelse med Kommuneplan 2024 anvendes en gennemsnitlig boligstørrelse på 80 m² baseret på Boligredøgørelsen 2023 og kommuneplanens retningslinjer for boligstørrelser.

Estimatet anvendes til at beregne eventuelle trafikbelastninger som følge af forslag til kommuneplanen.

Bryggervangen på Østerbro har en trafikmængde på 600 køretøjer øst for Sankt Kjelds Plads og 1.900 køretøjer i døgnet syd for pladsen. Området forventes belastet med yderligere 250 køretøjer som vil være en mærkbar stigning. Bryggervangen vurderes at kunne klare belastningen ift. vejkategori og tværprofil.

Der er tidligere lavet en helhedsplan for rammeområdet for Bystævneparken, som er blevet miljøvurderet selvstændigt. I den forbindelse er der blevet lavet et trafiknotat, som viser, at der ved en fuld udbygning skønnes 2.150 daglige bilture.

Parkstien er beliggende i Valby/København SV op til Valbyparken og har en døgntrafik på 250-700 køretøjer. Parkstien ved Valbyparken kan opleve en stigning på 100 køretøjer dagligt med et nyt plejehjem, som kan opleves som betydelig ændring i forhold til trafikmængden i dag.

For Kløverbladsgade, Østamager og Ørestad Syd kan opleve en trafikreduktion på 300-500 køretøjer dagligt pr. område i forhold til den maksimale byggemulighed i rammerne i Kommuneplan 2019. Da den maksimale byggemulighed i de eksisterende kommuneplanrammer ikke er fuldt udnyttet i dag, kan der i praksis være tale om en trafikstigning ift. de nuværende forhold. Vejene i områderne vurderes at kunne klare belastningen ift. vejkategori og tværprofil.

Overordnet vurderes vejene generelt at kunne klare den ekstra belastning, som følge af ændringer i retningslinjer og rammer i Kommuneplan 2024 og vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på trafikken og befolkningen.

Trafikstøj (plan- og strategisk niveau)

En vedtagelse af Kommuneplan 2024 medfører ændringer af rammeområder, primært ved at ændre byggeretten for eksisterende anvendelse. Enkelte mindre rammeområder ændrer anvendelsesbestemmelse til miljøfølsom anvendelse, hvor der i den videre planlægning skal kortlægges for trafikstøj og eventuelle afværgetiltag.

Med Kommuneplan 2024 tilføjes nye byudviklingsområder og der ændres i rækkefølgeplanlægningen, hvilket på sigt kan muliggøre støjfølsom anvendelse som boliger og erhverv, når der på et tidspunkt planlægges mere konkret for dette.

Udviklingsområdet Nordhavn er mindre påvirket af vejtrafikstøj sammenlignet med de mere centrale bydele i København som indgår i rækkefølgeplanlægningen.

Trafikstøj vurderes at være en udfordring for områder som Vingelodden og Svanemøllen, der også omfatter et jernbanestræk. Støjtureringer skal

inddrages i den konkrete planlægning for at minimere påvirkningen af vejtrafik og jernbanestøj. Det vurderes at forslag til Kommuneplanen har en mindre betydning for trafikstøj.

Produktionsvirksomheder (strategisk niveau)

Med forslag til Kommuneplan 2024 ændres der i rækkefølgeplanlægningen for områder, der alle er omfattet af flere opmærksomhedszoner omkring erhvervsområder forbeholdt produktionsvirksomheder af national interesse.

Ved den fremtidige planlægning skal det sikres, at miljøfølsom anvendelse ikke fører til strengere miljøkrav for virksomheder i opmærksomhedszonerne. Der kan være påvirkning på produktionsvirksomhedernes drift, hvis nye anvendelser placeres tættere på dem end nu. Nordhavn og Teglhølmens Vestkaj, udpeget for produktionsvirksomheder af national interesse, kan opleve ophør eller reduktion af aktiviteter, eller krav om afværgeforanstaltninger.

Planlægningen skal derudover følge Miljøstyrelsens vejledninger og Københavns Kommunes retningslinjer, som foreskriver, at miljøfølsom planlægning ikke må skærpe miljøkrav, da områderne kan indeholde eller ligge tæt ved produktionsvirksomheder, hvoraf nogle er af national interesse. Dette gælder især for byudviklingsområdet Kløverparken, der ligger tæt på flere produktionsvirksomheder.

Rækkefølgeplanlægningen er på et overordnet plan-niveau, og den specifikke placering af miljøfølsom anvendelse i forhold til produktionsvirksomhederne er ikke fastlagt. Påvirkningen på befolkningen kan først vurderes, når der foreligger konkrete byudviklingsplaner. Påvirkningen forventes dog ikke at være betydelig.

2.1.3 Rekreative forhold (strategisk niveau)

Der er ikke rekreative interesser inden for de rammeområder som ændres med forslag til kommuneplan 2024. Med Kommuneplan 2024 tilføjes der ændringer i rækkefølgeplanlægningen og hertil nye byudviklingsområder.

En kommende byudvikling på Kløverparken vil ændre de rekreative arealers karakter og anvendelse. I dag består den rekreative anvendelse af bl.a. en gokartbane og en motorbådsklub. I fremtiden vil der kunne komme rekreative arealer i tilknytning til ny bebyggelse med bolig- og serviceerhverv. Den konkrete påvirkning kan først vurderes i forbindelse med fastlæggelse af ny anvendelse i kommuneplanrammerne og lokalplanlægning.

Byudvikling i Nordhavn og Tegholm Nordkaj forventes at skabe nye rekreative muligheder i forbindelse med boliger og serviceerhverv. Disse områder har i øjeblikket ingen væsentlige rekreative funktioner, så ændringerne forventes at have en positiv effekt.

Ligeledes vil byudvikling ved Vingelodden forbedre rekreative muligheder, da området i dag er uden rekreative funktioner.

Ved Svanemøllen Station vil byudvikling på DSB's værkstedsarealer også medføre væsentlige positive ændringer for de rekreative forhold.

2.1.4 Jordbund (plan- og strategisk niveau)

En vedtagelse af Kommuneplan 2024 medfører ændringer af rammeområder, primært ved at ændre byggeretten for eksisterende anvendelse. Enkelte mindre rammeområder ændrer anvendelsesbestemmelse til miljøfølsom anvendelse, hvor der i den videre planlægning skal kortlægges for jordforurening og evt. etableres afværgetiltag.

Med Kommuneplan 2024 sker der ændringer i rækkefølgeplanlægningen, og nye byudviklingsområder tilføjes. Alle ændrede områder er registreret som jordforurenede på vidensniveau 1 eller 2. Byudvikling vil muliggøre nedrivning af eksisterende bygninger, nybyggeri og terrænregulering, hvilket kan kræve håndtering af forurenede jord. Anvendelsen ændres til miljøfølsomme formål som rekreative arealer, boliger og institutioner, hvilket kan påvirke menneskers sundhed pga. forurenede jord.

Ifølge Jordforureningslovens § 8 skal bygherrer søge om tilladelse til gravearbejde på forurenede arealer, med vilkår der beskytter mennesker og miljø. Fremtidige lokalplaner vil kræve yderligere undersøgelser af jordforureningerne. Oprensning af jordforureninger forventes at have en positiv miljøeffekt og mindske risikoen for spredning, og lovgivningen sikrer, at jordforurening ikke udgør en sundhedsrisiko. Påvirkningen vurderes som ikke væsentlig.

2.1.5 Vand (plan- og strategisk niveau)

På det overordnede niveau af rækkefølgeplanlægningen i Kommuneplan 2024 er det endnu ikke muligt at vurdere, om planen vil forringe tilstanden i vandområder eller hindre opfyldelse af miljømål. Planen vil kræve yderligere planlægning i overensstemmelse med vandområdeplanlægningen og spildevandsplanen for at undgå negative påvirkninger.

Klimatiske faktorer

Kommuneplan 2024 ændrer rækkefølgeplanlægningen og tilføjer nye byudviklingsområder, som er i risiko for oversvømmelse fra havet. Byudvikling i disse områder kræver fremtidig lokalplanlægning og vurdering af oversvømmelsestruslen. På nuværende planniveau er den konkrete anvendelse og placering af bebyggelse ikke kendt, og miljøpåvirkningen vurderes ikke som væsentlig.

Forslag til Kommuneplan 2024 indebærer, at tidligere planlagte skybrudsprojekter ikke kan videreføres, hvilket kan resultere i et lavere serviceniveau for skybrudssikring. Ved byudvikling skal der derfor tages højde for ekstrem regn, og kloaksystemet kan komme under pres fra byfortætning og øget husspildevand. Påvirkningen på dette niveau vurderes at være af mindre karakter.

2.1.6 Klima - CO₂-emissioner (plan- og strategisk niveau)

Forslag til Kommuneplan 2024 vil muliggøre rammeændringer der svarer til en forøgelse af byggemulighed med ca. 114.000 m². Der ændres på bestemmelserne for rækkefølgeplanlægningen, således, at nye udviklingsområder optages i rækkefølgen, dog ændres der først ved selve rammerne med efterfølgende kommuneplantillæg og lokalplaner. Ifølge forslaget til Kommuneplan 2024 omfatter byudviklingsområderne indeholdt i rækkefølgeplanlægningen ca. 5,8 mio. m² etagemeter, hvilket er en forøgelse med 0,8 mio. m² af byggerummeligheden.

Det vurderes at byggemuligheden på 114.000 m² svarer til en yderligere udledning på 695-1.368 tons om året. Det vurderes at rammeændringerne som følge af en vedtagelse af Københavns Kommuneplan 2024 har en mindre påvirkning på CO₂ emissionen i København.

Ændringerne i rækkefølgeplanlægningen inddrager med forslag til Kommuneplan 2024 nye byudviklingsområder der på sigt vil muliggøre 800.000 m² flere etagemeter og samlet 5,8 mio. m² etagemeter. Aktualiseres rækkefølgeplanlægningen til fulde er et forsigtigt estimat at de 800.000 m² byggemulighed svarer til en merudledning på mellem 4.880 og 9.600 tons CO₂ årligt. Den samlede CO₂-emission for alle 5,8 mio. etagemeter vil være på mellem 35.380 og 69.600 tons årligt. Dette vurderes at være en væsentlig påvirkning på CO₂ emissionen for København. Dog er der tale om en mindre emission end fra dét byggeri, der er opført de sidste 12 år, som er estimeret til ca. 72.000 CO₂ tons årligt.

Ovenstående beregninger er overordnede estimater på et muligt klimaaftryk som følge af Kommuneplan 2024. Det kan være forbundet med store usikkerheder, i hvor stor udstrækning mulighederne i rammeændringerne i forslag til Kommuneplan 2024 og de nugældende muligheder i rækkefølgeplanlægningen aktualiseres.

Inden for planperioden 2024 til 2036, regner Københavns Kommune med at antallet af borgere stiger med ca. 60.000 nye borgere. Dette svarer til en værelse forøgelse af Københavns klimaaftryk, på 300.000-462.000 tons CO₂e, alt efter hvordan det forbrugsbaserede pr. københavnere udvikler sig. Det skal dog påpeges, at kommuneplaner ikke regulerer befolkningens forbrugsbaserede klimaaftryk.

2.1.7 Materielle goder (planniveau)

Nye byudviklingsmuligheder er i sig selv et materielt gode, både omdannelsen af eksisterende byområder og udlæg af nye områder til bymæssigt formål.

En vedtagelse af Kommuneplan 2024 vil medføre en række rammeændringer for så vidt angår ændringer af den maksimale byggemulighed, hvor der er tale om enten reduktioner, udvidelser eller ændring af byggemulighed fra erhverv til boliger. Samlet set er der tale om udvidelse af byggemulighederne i Københavns Kommune på ca. 114.000 m².

Forslag til Kommuneplan 2024 fastholder en fleksibel anvendelse af 50 % af etagearealet for at imødekomme små og mellemstore boliger. I Kommuneplan 2024 foreslås det at øge minimumsstørrelsen for boliger i byudviklingsområderne fra 40 m² til 50 m², hvilket matcher mindstestørrelsen i den eksisterende by. For at dække behovet for større boliger, indføres et krav om, at mindst 20 % af etagearealet i byudviklingsområderne skal være til boliger på 110 m² eller mere, til gavn for familier med flere børn. Bofællesskabsbyggeri fremmes ved at indføre krav til fællesarealer baseret på individuelle projektvurderinger.

Kommuneplan 2024 vil justere retningslinjerne for detailhandel, tilpasset til nylige trends og fremtidig byudvikling. En COWI-undersøgelse viser, at fysisk detailhandel udfordres af ændrede forbrugsmønstre og stigende e-handel, hvilket resulterer i en diversificering af bymidter og handelsgader med en blanding af detailhandel, spisesteder og serviceerhverv.

Detailhandlen har ændret sig med en 13 % reduktion i antallet af butikker siden 2014, dagligvarebutikker er blevet større og der er sket en stigning i e-handel. Kommuneplanen reducerer det maksimale detailhandelsareal med 6 % for at tilpasse infrastrukturen og sikre en god forsyning samt plads til nye funktioner i bymidterne, der kan skabe synergi mellem handel og kulturtilbud.

Kommuneplan 2024 fastlægger en 6% reduktion i det maksimale areal til detailhandel for at tilpasse infrastrukturen til markedet og sikre tilstrækkeligt areal til detailhandel. Planen fokuserer på at koncentrere fysisk detailhandel i bymidter og handelsgader, samtidig med at den skaber plads til nye funktioner og synergieffekter mellem handel, kultur og service.

Kommuneplan 2024 introducerer nye initiativer for at styrke planlægningen for håndværkserhverv, herunder øgede byggemuligheder. Dette vil sandsynligvis forbedre rammevilkårene for erhvervet og kan tiltrække flere håndværksområder til byen.

En vedtagelse af planen vurderes at have en moderat positiv indvirkning på de materielle goder

2.1.8 Ressourceeffektivitet (planniveau)

Kommuneplan 2024 fremmer fortætningen af byen med boliger, hvilket kan øge ressourceeffektiviteten i arealanvendelse, energiforsyning og kollektiv transport. Nybyggede ejendomme er ofte mere energieffektive end ældre bygninger. Nye byggematerialer og selve byggeprocessen, inkluderet affaldshåndteringen herfra er mere belastende for klimaet end renovering af eksisterende ejendomme.

Kommuneplan 2024 muliggør opførelse af flere decentrale varme- og energianlæg, som f.eks. varmepumper, der kan supplere de centrale anlæg og udnytte overskudsvarme fra erhverv og spildevand, hvilket kan forbedre ressourceeffektiviteten. Der er dog ikke udlagt specifikke rammer for disse anlæg i planforslaget. Fortætning i byen og muligheden for decentrale

varmeværker vurderes at have en moderat positiv effekt på ressourceeffektiviteten.

2.1.9 Landskab, visuelle forhold og lyspåvirkning (strategisk niveau)

Kommuneplan 2024 omfatter nye byudviklingsområder i den kystnære del af byzonen, hvor visuel kontakt med kysten varierer. Vingelodden, skjult bag bymæssig bebyggelse, forventes ikke at påvirke kystoplevelsen, mens områder som Kløverparken, Teglholt Nordkaj, Svanemøllen og Nordhavn kan have visuel påvirkning. Den endelige påvirkning vurderes i detaljeret planlægning og lokalplanlægning.

2.1.10 Større menneske- og naturskabte katastrofer (strategisk niveau)

Forslag til Kommuneplan 2024 fremrykker Kløverparken i planlægningen og tilføjer nye byudviklingsområder. Kløverparken, nær risikovirksomheder ved Prøvestenen, ligger inden for en 500 meter risikozone, hvilket kan begrænse arealanvendelsen. Planen udlægger ikke nye rammer for området, og den konkrete fremtidige anvendelse er endnu ikke kendt. Risikomyndigheder skal høres forud for tilvejebringelse af planer som berører risikovirksomheder. Kommunen skal således inddrage risikomyndighederne forud for en ændring af de gældende kommuneplanrammer. Miljøpåvirkningen vurderes på nuværende tidspunkt som ubetydelig.

2.1.11 Kulturarv (planniveau)

Bevaringsværdige bygninger

I forslag til Kommuneplan 2024 er der udpeget 200 nye bevaringsværdige bygninger som følge af de SAVE registreringer, der er fortaget siden Kommuneplan 2019 blev vedtaget.

Derudover gennemførte Københavns Kommune i 2022 kampagnen "Byen Sjæl", hvor Københavns Kommune bad borgene om hjælp til at udpege skæve og oversete bygninger, der havde en særlig unik betydning for Københavns identitet og historie. Ud af de 217 nominerede bygninger er 50 bygninger udpeget som bevaringsværdige i forslag til Kommuneplan 2024.

Det vurderes væsentligt positivt, at den eksisterende udpegning fastholdes, og der er udpeget 250 nye bevaringsværdige bygninger i København.

Kulturmiljø

I forslag til Kommuneplan 2024 er beskrivelserne af de 45 allerede udpegede kulturmiljøer blevet redigeret og uddybet, så de afspejler områdernes aktuelle tilstand og begrunder udpegningen mere detaljeret. Dertil er formuleringerne af bl.a. bærende bevaringsværdier, sårbarheder og udviklingsmuligheder blevet

konkretiseret for at sikre udpegningernes anvendelighed i sagsbehandlingen af byggesager og lokalplaner.

Endeligt er kulturmiljøernes geografiske afgrænsninger blevet revurderet, og der er i enkelte tilfælde foretaget ændringer ud fra en vurdering af tilstedeværelsen af bærende bevaringsværdier. Derudover udpeges ni nye kulturmiljøer, der fortæller om forskellige funktioner og væsentlige dele af København Kommunes historie.

Udpegningen får betydning for fremtidige lokalplanlægning, særligt med hensyn til hvordan eksisterende byggeri og andre kulturhistoriske spor bevares og evt. transformeres, hvordan nyt byggeri indpasses i eksisterende bebyggelse og hvordan byrummene udformes.

Det er væsentligt positivt, at de eksisterende udpegninger både er fastholdt og samtidigt nuanceres. Det vurderes også væsentligt positivt, at der er udpeget ni nye kulturmiljøer, som dermed udvider kulturmiljøbevaringen i København.

UNESCO

Arbejdernes Forsamlingsbygning er optaget på tentativlisten til UNESCO verdensarvsliste. Der indføres en ny retningslinje for en bufferzone til Arbejdernes Forsamlingsbygning. Bufferzonen omfatter Rømersgade. Indenfor bufferzonen skal det i den kommunale sagsbehandling sikres, at optagelsesgrundlaget ikke forringes. Udpegningen af Arbejdernes Forsamlingsbygning som kulturmiljø og Rømersgade som bufferzone vurderes væsentligt positivt.

2.1.12 Kumulative effekter (plan- og strategisk niveau)

Det undersøges om forslag til kommuneplan 2024 vil medføre kumulative effekter med andre planer eller projekter. Ændringerne i planen, som tillader 114.000 m² ekstra byggemuligheder og tilpasninger i detailhandlen, vurderes ikke at skabe væsentlige kumulative effekter.

2.2 Afværgeforanstaltninger og overvågning

I henhold til § 12, stk. 4 i miljøvurderingsloven skal myndigheden overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planens eller programmets gennemførelse.

Miljøvurderingen af forslag til Kommuneplan 2024 viser, at en aktualisering af rækkefølgeplanen ikke kan udelukkes at have en påvirkning på udledningen af CO₂ i forbindelse med etableringen af ny bebyggelse som følge af rækkefølgeplanlægningen. Københavns Kommune redegør årligt for dets CO₂ emissioner ved udarbejdelsen af et CO₂ regnskab for hele kommunen fordelt på sektorer.

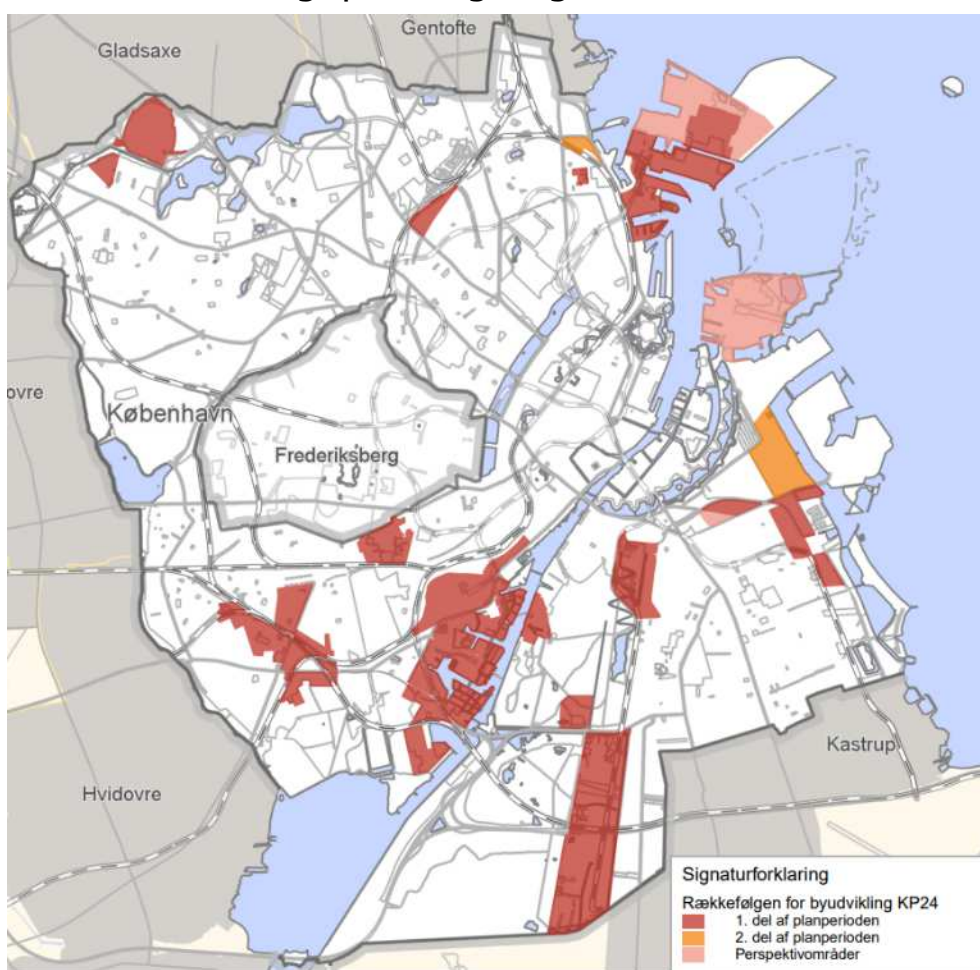
De øvrige miljøpåvirkninger, som er beskrevet i miljøvurderingen, er ikke så væsentlige, at der er behov for særskilt overvågning.

3 Forslag til Kommuneplan 2024

Forslag til Københavns Kommuneplan 2024 er udarbejdet i forlængelse af vedtagelsen af Kommuneplanstrategi 2023 – *Fremtidens klimavenlige hovedstad*. Forslag til Kommuneplan 2024 indeholder Borgerrepræsentationens mål, retningslinjer og rammer for udviklingen af Københavns Kommune i perioden 2024-2036.

Herunder oplyses de konkrete ændringer, som foretages i Københavns Kommuneplan 2024, og som på forhånd er vurderet som værende relevante at inddrage i miljøvurderingen.

3.1 Rækkefølgeplanlægning

Figur 3-1 viser forslag til rækkefølgen for byudvikling, der omfatter 1. del af planperioden (2024-2029) og 2. del af planperioden (2030-2035), samt perspektivperioden (efter 2036)

I forslag til Kommuneplan 2024 foretages følgende ændringer af rækkefølgebestemmelserne i forhold til Kommuneplan 2019, som vist på Figur 3-1:

- > Kløverparken fremrykkes fra perspektivområde til byudvikling i 2. del af planperioden. Der gives mulighed for, at der kan ske en vis byudvikling i 1. del af planperioden, når der er truffet beslutning om ny metrolinje M5 og Østlig Ringvej. Omfanget af den første etape af byudviklingen vil blive fastlagt ved et senere kommuneplantillæg.
- > Nordhavn (Levantkaj Øst, Tunnelkvarteret og Skagerak): Områderne fremrykkes begge fra byudvikling i 2. del til 1. del af planperioden.
- > Teglholmens Nordkaj: Der udpeges et nyt areal til byudvikling i 1. del af planperioden.
- > Vingelodden: Der udpeges et nyt areal til byudvikling i 1. del af planperioden.
- > Areal ved Svanemøllen station: Der udpeges et nyt areal til byudvikling i 2. del af planperioden.
- > Arealer ved Tingbjerg optages i rammebestemmelserne. Der er tale om de arealer, som også omfattes af ændrede rammer og ændringerne behandles derfor i miljøvurderingens afsnit om rammeændringer.

Ændringerne medfører, at byudviklingsområdernes byggerummelighed samlet set øges fra 5,0 mio. m² til 5,8 mio. m²

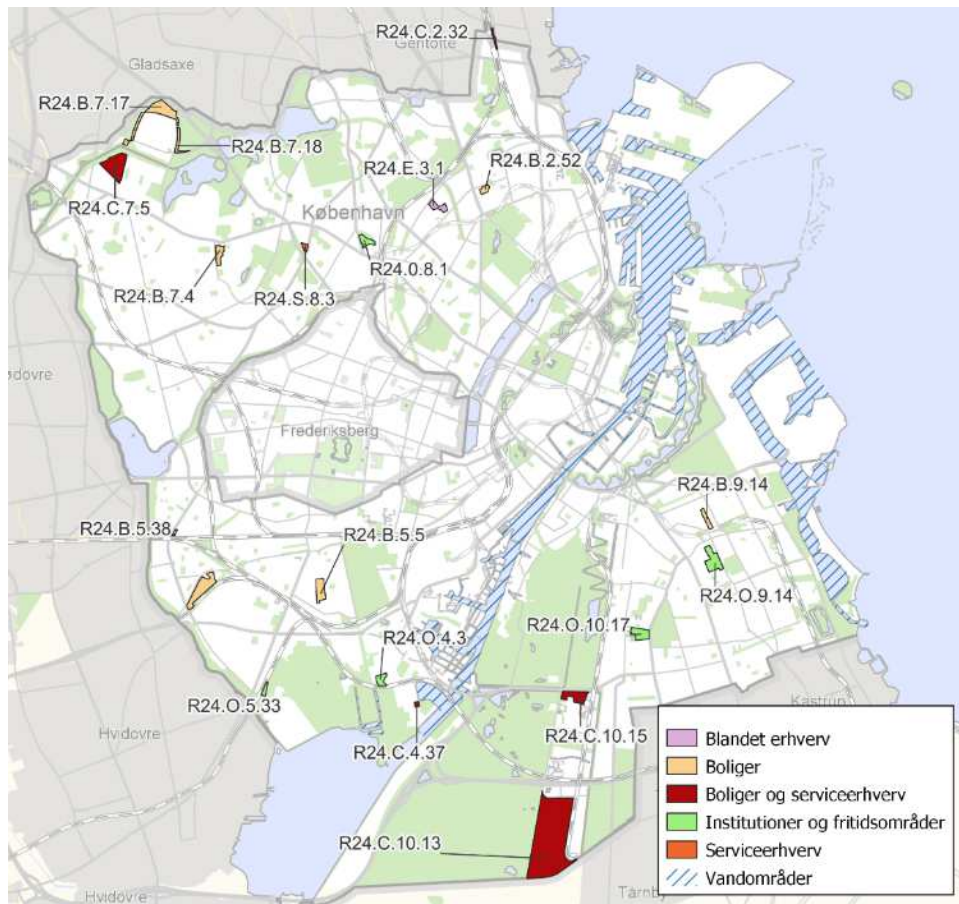
Ændringerne i rækkefølgebestemmelserne medfører ikke ændringer i anvendelses- og bebyggelsesmulighederne i kommuneplanens rammer for lokalplanlægning. Disse bestemmelser ændres først ved udarbejdelse af kommuneplantillæg når planlægningen af de enkelte områder bliver aktuel.

3.2 Rammeændringer

I Kommuneplan 2024 foretages en lang række større og mindre rammeændringer i forhold til Kommuneplan 2019. Med Kommuneplan 2024 udlægges ingen nye rammeområder. Der foretages alene ændringer i rammerne i områder, der allerede er rammeplanlagt. Dette er dog med undtagelse af 2 rammer ved Tingbjerg der udvides en lille smule mod hhv. vest og øst samt 1. etape af Lynetteholm, som udlægges i en T-ramme til tekniske formål, men som er miljøvurderet i en selvstændig miljøkonsekvensrapport.²

---

² Plan for byudvikling og infrastruktur til Østhavnen, herunder Lynetteholmen, Transportministeriet 2022

Figur 3-2 viser rammer der ændres i forslag til Københavns Kommuneplan 2024

Herunder oplystes de rammer, som i forbindelse med afgrænsningen af miljørapporten er vurderet relevante at inkludere i miljøvurderingen. Rammerne fremgår af Figur 3-2.

Der foretages derudover også en række mindre ændringer i øvrige rammer, som vurderes at være af så lille betydning, at de ikke kan få en væsentlig miljøpåvirkning og som derfor ikke behandles i miljøvurderingen. En oversigt over samtlige konkrete rammeændringer kan ses i et bilag til Kommuneplan 2024.

- > R24.E.3.1 Bolsjefabrikken, Haraldsgade: Et område udlagt til boligformål ændres til erhverv og institutioner og fritidsformål. Byggeretten reduceres med ca. 9.000 m².
- > R24.B.2.52 Bryggervangen: Tre matrikler udskilles fra eksisterende ramme og udlægges i ny ramme med mulighed for boligbyggeri. Byggemuligheden øges således med 10.000 m² til boligformål.
- > R24.B.7.4 Brønshøj Torv: Der gives mulighed for en fortætning med yderligere 2.500 m².
- > R24.C.7.5 Bystævneparken, Husum: Mulighed for opførsel af yderligere ca. 59.000 m² etageareal til bolig- og serviceerhverv.

- > R24.C.4.37 Bådehavns­gade 53-55: Ændret anvendelse fra havneformål til boliger og serviceerhverv. Øget byggemulighed på 2.000 m².
- > R24.S.8.3 Cirkuspladsen: Byggemuligheden øges med 2.250 m² til erhvervsformål.
- > R24.O.10.17 Dyvekeskolen: Et område ændres fra bolig til Institutions- og fritidsformål mhb. På opførelse af nyt specialspor ved Dyvekeskolen. Som resultat reduceres byggemuligheden med ca. 3.000 m².
- > R24.B.9.78 Jorisvej: Eksisterende erhvervsområde på ca. 30.000 m² ændres til boligområde. Bebyggelsesprocent fastholdes på 150%. Den samlede byggemulighed forbliver således uændret, men ca. 45.000 m² ændres derved fra erhverv til bolig.
- > R24.B.5.38 Kamhusene 2-36: Øget byggemulighed på 6.000 m² til boligformål.
- > R24.B.5.5 Kløverbladsgade: Byggemuligheden reduceres med ca. 17.000 m² boligformål.
- > R24.O.8.1 NEXT på Frederiksborgvej: Byggemuligheden øges med ca. 43.000 m² til institutioner og fritidsformål.
- > R24.O.5.33 Parkstien: Ændret anvendelse af et areal fra tekniske anlæg til institution og fritidsformål med mulighed for yderligere 10.000 m².
- > R24.O.9.14 Sundby Kirkegård: Tilbageførelse fra daginstitution til kirkegård. Byggemulighed falder med ca. 2.500 m².
- > R24.B.7.17 Tingbjerg vest: Et mindre område nyudlægges, så der er plads til yderligere 100 boliger (ca. 7.200 m² øget byggemulighed). Området er i øvrigt også omfattet af rækkefølgeplanlægningen.
- > R24.B.7.18 Tingbjerg Øst: Udvides så der er plads til yderligere ca. 80 boliger (ca. 5.300 m² øget byggemulighed). Området er i øvrigt også omfattet af rækkefølgeplanlægningen.
- > R24.O.4.3 Thomas Koppels Allé: Ændret anvendelse fra boliger til institutioner og en øget byggemulighed på 2.600 m².
- > R24.C.2.32 Ved Hellerup St.: Byggemulighed øges med 6.000 m² blandet boliger og serviceerhverv.
- > R24.B.5.24 Vigerslevvej/Kulbanevej: Øget byggemulighed på ca. 1.700 m² til boligformål.
- > R24.B.9.41 Villaområde på Østamager: Bebyggelsesprocenten for dele af området reduceres. Det betyder, at byggemuligheden falder med 12.000 m².

- > R.24.C.10.15 Ørestad – Bellacenter: 22.000 m² byggemulighed ændres fra erhverv til boliger.
- > R24.C.10.13 Ørestad Syd: 53.500 m² byggemulighed ændres fra erhverv til boliger.

Hertil er der mindre ændringer af rammer, som indebærer anvendelsesændringer for enkelte rammeområder, som behandles i miljøvurderingen.

Samlet set øges byggemulighederne i de nævnte rammer med ca. 114.000 m². Derudover ændres nogle funktioner i nogle rammer, fx fra erhverv til bolig, således at det samlede antal etagemeter til erhverv falder imens det for boliger stiger. Fordelt på de enkelte anvendelser kan det opgøres således:

- > Boliger: + 142.000 m²
- > Erhverv: - 97.000 m²
- > Institutioner og fritidsformål: 71.000 m²
- > Tekniske anlæg: -1.300 m²

En ændring af planloven pr. 1. januar 2024 muliggør, at der kan fastsættes kommuneplanrammer om anvendelse og udformning af anlæg på vandet indenfor en havns dækkende værker. Før 1. januar 2024 var det alene muligt i forhold til i vandområder i byomdannelsesområder.

I forslag til Kommuneplan 2024 er der derfor tilføjet en ny områdetype: Vandområder (V). Områdetypen Vandområder erstatter områdetypen Husbåde (V), som udgår af kommuneplanen. Vandområderne kan generelt anvendes til besejling og anløb af store og små fartøjer. Indenfor områderne kan der etableres faste og flydende anlæg til havne- og besejlingsformål, rekreative formål, til fritids-, kultur- og lignende faciliteter, til ophold og færdsel såsom gang- og cykelbroer mv.

Der kan etableres husbåde, der omfatter alle fartøjer og flydende konstruktioner, der har en mere end rent forbigående bygningsmæssig anvendelse, uafhængigt af om husbåden er et ombygget skib eller fra starten er konstrueret til formålet. Der fastsættes bestemmelser om maksimalt etageareal, højde og længde for husbåde. De suppleres af særlige bestemmelser for en del af de udpegede rammeområder, hvor det bl.a. muliggøres, at den maksimale højde kan være op til 7 m. Der kan placeres op til 15 større husbåde med en maksimal længde på 70 m i overensstemmelse med de særlige bestemmelser for en del af de udpegede rammeområder. Udlagte rammer for Vandområder i forslag til Kommuneplan 2024 fremgår af Figur 3-2 ovenfor. Der muliggøres ikke anvendelser og anlæg, som det ikke hidtil har været muligt at etablere ud fra anden lovgivning end planloven (bygge Lovgivning, kyst- og naturbeskyttelseslovgivning, lovgivning om havne mv.). Med rammeområderne bliver det muligt at kommune- og lokalplanlægge for disse forhold, men den

Øvrige lovgivning vil fortsat skulle iagttages, og der vil i vid udstrækning stadig være behov for tilladelser efter denne lovgivning, hvorfor der ikke vurderes at være en væsentlig faktisk forskel af betydning for miljøforhold.

3.3 Detailhandel

En vedtagelse af Kommuneplan 2024 medfører ændringer af rammer og retningslinjer for detailhandel. Overordnet er der tale om en tilpasning af detailhandelsplanlægningen i forhold til de seneste års udvikling og den kommende befolknings- og byudvikling. Med Kommuneplan 2024 udlægges et samlet maksimalt areal til detailhandel på 1,47 mio. m² til udvalgsvarer, dagligvarer og særligt pladskrævende varer, hvoraf rammen til ny detailhandel udgør 418.000 m². Det maksimale areal til detailhandel for hele kommunen reduceres med 90.600 m² svarende til -6% i forhold til Kommuneplan 2019.

Det maksimale areal til detailhandel er nedskrevet i følgende bymidter: Frederikssundsvej, Fisketorvet og Vanløse, og øget i følgende bymidter: City, Amagerbrogade og det centrale Valby. Der foretages mindre ændringer i øvrige bymidter samt bydelscentre og lokalcentre. Derudover reduceres det udlagte etageareal til pladskrævende varegrupper ved Prags Boulevard (10.000 m² – udgår helt), Torveporten N (9.000 m² – udgår helt), Sydhavnsgade (reduceres med 4.500 m²) og Slotsherrensvej (reduceres med 4.000 m²). I alle fire tilfælde skyldes det, at områderne nu er helt eller delvist lokalplanlagt uden mulighed for etablering af butikker med pladskrævende varegrupper.

Ændringerne betyder en reduktion på 27.500 m², svarende til 15 % af det samlede areal til pladskrævende varer. Det maksimale øgede areal til detailhandel i Kommuneplan 2024 vil være 152.000 m².

3.4 Kulturarv

København rummer med sin mangeårige historie værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger, som både vidner om fortidens københavnerliv og dets udvikling, men også København som hovedstad. De historiske og kulturelle spor er med til at give identitet til nutidens og fremtidens by.

Forslag til kommuneplan 2024 indeholder en opdatering af de eksisterende kulturmiljøudpegninger, en udpegning af ni nye værdifulde kulturmiljøer og udpegning af bevaringsværdige bygninger.

3.4.1 Bevaringsværdige bygninger

I forslag til Kommuneplan 2024 genudpeges ca. 8.450 bygninger som bevaringsværdige.

Der udpeges ca. 200 nye bygninger, som er blevet SAVE-registreret med en høj bevaringsværdi siden sidste kommuneplan - SAVE bevaringsværdi 1-3.

Der udpeges også 50 bevaringsværdige bygninger, der ikke har bevaringsværdi 1-3. Disse bygninger vurderes at have en vigtig betydning for deres lokalmiljø og er udpeget i forbindelse med projektet "Byens Sjæl".

Samlet er der i forslag til kommuneplan 2024 udpeget ca. 8.700 bevaringsværdige bygninger.

De bevaringsværdige bygninger er omfattet af to retningslinjer i forslag til kommuneplan 2024: 1) Bevaringsværdige bygninger og 2) Hensyn til bevaringsværdige bygninger. Byens Sjæl-bygninger er omfattet af to retningslinjer i forslag til Kommuneplan 2024: 1) Udpegning af Byens Sjæl og 2) Videreførelse af fysisk, funktionel og fortællemæssig værdi.

3.4.2 Kulturmiljøer

I forslag til Kommuneplan 2024 er der udpeget ni nye kulturmiljøer: Ballonparken, Ravnsborggadekvarteret, Industriområde ved Amagerbanen, Lauritz Knudsens elektronikfabrik, Erhvervs- og boligkvarter i Nordvest, Konfektionsbyen, Arbejdernes Forsamlingsbygning, Bellahøjhusene og Københavns forsyning

I forslag til Kommuneplan 2024 er beskrivelserne af alle 45 kulturmiljøer blevet redigeret og uddybet, så de afspejler områdernes aktuelle tilstand og begrunder udpegningen mere detaljeret. Kulturmiljøernes geografiske afgrænsninger er også revurderet, og der er i enkelte tilfælde foretaget ændringer ud fra en vurdering af tilstedeværelsen af bærende bevaringsværdier.

3.5 Planlægning for håndværkserhverv

I Kommuneplan 2024 indføres nye tiltag i retningslinjer og rammer til understøttelse af planlægningen for håndværkserhverv. Det indføres i retningslinjerne, at det i planlægningen for alle større byområder og ved omdannelsen af eksisterende erhvervs- eller industriområder skal afsøges, om der er mulighed for at indpasse håndværkserhverv i eksisterende eller nye bygninger. Indpasningen af håndværkserhverv skal være miljømæssigt forenelige med de øvrige anvendelser.

Ved planlægning for parkeringshuse muliggøres det, at der kan etableres lokaler til håndværkserhverv og værksteder udover den maksimale bebyggelsesprocent og uden krav om friareal, så længe det ikke har en uacceptabel miljøpåvirkning på miljøfølsomme anvendelser. Det muliggøres også, at der kan etableres lokaler til håndværkserhverv og værksteder i stueplan af bygninger til anden anvendelse. Dette kan ske udover den maksimale bebyggelsesprocent og uden krav om friareal, så længe det ikke har en uacceptabel miljøpåvirkning på miljøfølsomme anvendelser.

3.6 Boligstørrelser

Rammerne for boligstørrelser fastholdes med få undtagelser. Mindstestørrelsen for boliger sættes op fra 40 m² til 50 m² i byudviklingsområder, så den svarer til bestemmelserne i eksisterende by. Der indføres krav om, at i byudviklingsområderne skal mindst 20 % af etagearealet til boligformål indrettes til boliger på mindst 110 m² (almene boliger er undtaget), samt at boliger i bofællesskaber skal have en størrelse på mindst 55 m² etageareal i gennemsnit.

3.7 Decentrale varme- og energiforsyning

Forslag til Kommuneplan 2024 giver mulighed for etablering af decentrale energiforsyningsformer, så disse kan supplere de store centrale produktionsanlæg. Dette gøres ved en række tiltag f.eks. ved muligheder for energianlæg til boliger, serviceerhverv og blandet erhverv udvides og tydeliggøres, at det muliggøres at den maksimale bebyggelsesprocent eller etageareal kan overskrides for at kunne etablere disse anlæg. Herudover skal det tydeliggøres, at store energianlæg kan placeres i områder til tekniske anlæg og havneformål.

3.8 Trafik

Kommuneplan 2024 indeholder ændringer i inddeling af kommunens veje og gader i København. Byens veje og gader har forskellige funktioner i trafikafviklingen og er inddelt i en række vejklasser fra de overordnede regionale veje til lokalgader. Der er særlige vilkår for trafikken i Indre By, både på grund af bylivet her og på grund af de trange pladsforhold. Inddeling af vejklasser, redegørelse for vejnettet samt beskrivelse af de enkelte vejklasser fremgår af kommuneplanen. De fem vejklasser er: Regionale veje, fordelingsgader, bydelsgader, strøggader og lokalgader

Hertil kommer særlige vilkår i trafikzone Indre By hvor den motoriserede trafik udenfor de klassificerede veje skal bevæge sig på vilkår, der svarer til strøggaders.

I forhold til Kommuneplan 2019 indeholder Kommuneplan 2024 ændringerne i vejklasserne for en række veje. Der er dog ikke tale om, at ændringerne i vejklasserne i kommuneplanen foretages med henblik på at ændre vejenes udformning, men snarere det omvendte, at vejklassen tilpasses til de faktiske fysiske forhold eller beslutninger taget i andet regi. Derfor har ændringen ingen fysisk påvirkning og vurderes ikke nærmere i miljøvurdering.

3.9 Klimatilpasning

Københavns Kommune udarbejdede sin første Klimatilpasningsplan i 2011, der siden er fulgt op med konkrete planer og Klimatilpasningsredegørelser. Siden Klimatilpasningsplanens vedtagelse er der udarbejdet en selvstændig Skybrudsplan i 2012, der fastsætter et 100-årsserviceniveau, og en implementeringsplan til denne i 2015, der indeholder de konkrete projekter, der

skal anlægges for at opfylde serviceniveauet. Aktuelle projekter med indsatser til sikring af byen mod oversvømmelser i forbindelse med skybrud, er løbende indarbejdet i kommunens spildevandsplan (senest i Spildevandsplan 2018). Disse skybrudsprojekter gengives som principielle udpegninger i retningslinjerne i Kommuneplan 2019.

Der er den 1. januar 2021 trådt nye regler for takstfinansiering af klimatilpasningsprojekter (regnvand) i kraft. Konsekvensen er, at det takstfinansierede serviceniveau i forhold til ekstremregn, fremadrettet vil blive væsentligt reduceret. De ændrede regler for takstfinansiering betyder, at der i Kommuneplan 2024 sker konsekvensrettelser, så kommuneplanen gengiver det forventede projektomfang, hvilket indebærer en ændring sammenlignet med Kommuneplan 2019. Lovgivningen indeholder en overgangsperiode, som indebærer, at de projekter, hvor anlæggelsen igangsættes inden den 1. januar 2027 fortsat, vil blive anlagt til et 100-årsserviceniveau i overensstemmelse med skybrudsplanen fra 2012. Konsekvensrettelsen vil derfor alene finde sted for de projekter, hvor anlæggelsen ikke igangsættes inden den 1. januar 2027. Disse skal muligvis rammesættes til et væsentligt lavere serviceniveau end hidtil, men typen af projekter kendes ikke på nuværende tidspunkt.

3.10 Andre planer og programmer

3.10.1 Fingerplan 2019

Fingerplan 2019 fastlægger de overordnede rammer for den fysiske planlægning i hovedstadsområdet. De 34 hovedstadskommuner udfylder efterfølgende rammerne med bl.a. kommune- og lokalplaner.

Fingerplanen fastsætter, at byudviklingen skal koncentreres omkring en veludbygget infrastruktur i fingerbyen samt at forbeholde områderne mellem og udenfor fingerbyen til grønne kiler, mindre bysamfund, jordbrug mv.

Københavns Kommune ligger i det indre storbyområde (håndfladen). Det betyder at byudvikling, byomdannelse og lokalisering af byfunktioner sker inden for den eksisterende byzone og med hensyntagen til mulighederne for at styrke den kollektive trafikbetjening. De stationsnære områder skal således planlægges med bebyggelsesprocenter, der modsvarer den centrale beliggenhed og gode tilgængelighed.

Fingerplanen fastsætter også konkrete arealudpegninger, herunder grønne bykiler, arealer til virksomheder med særlige beliggenhedskrav, containerterminal i Nordhavn samt overordnede vej- og stinet, energiforsyning og arealreservationer til fremtidig kollektive trafik anlæg, m.m.

3.10.2 Landsplandirektiv for anvendelse af Svanemøllens Kaserne

Landsplandirektivet muliggør opførelse af nybyggeri og indretning af eksisterende bebyggelse til forsvarsformål og beredskabsformål, herunder helikopterberedskab. Herudover er det landsplandirektivets formål at muliggøre etablering af bygninger og tekniske anlæg i tilknytning til den del af den fremtidige Svanemøllens Skybrudstunnel, som forventes at gå igennem kaserneområdet.

3.10.3 Landsplandirektiv om krydstogtterminal ved Københavns Nordhavn

Landsplandirektivet fastsætter placering og afgrænsning af Krydstogtterminalen i Nordhavn.

3.10.4 Kommuneplanstrategi 2023 – Fremtidens klimavenlige hovedstad

Kommuneplanstrategien indeholder en samlet vision for Københavns udvikling; "Fremtidens klimavenlige hovedstad". Visionen omsættes til konkrete forslag til løsninger i Kommuneplan 2024, der lægger rammerne for den fysiske arealudvikling af Københavns Kommune de næste 12 år.

Kommuneplanstrategi 2023 fastsætter, at der med Kommuneplan 2024 laves en fuld revision af kommuneplanen med særligt fokus på de fem nedenstående temaer, som udgør grundstammen i Kommuneplan 2024:

- > Hovedstadens byudvikling og mobilitet
- > Boliger og sammenhængende by
- > En by med erhverv og studiemiljø
- > En sund klimaby med plads til natur, kultur og fritid
- > Udvikling med respekt for byens sjæl

3.10.5 Risikostyringsplan 2021 – Køge Bugt – København

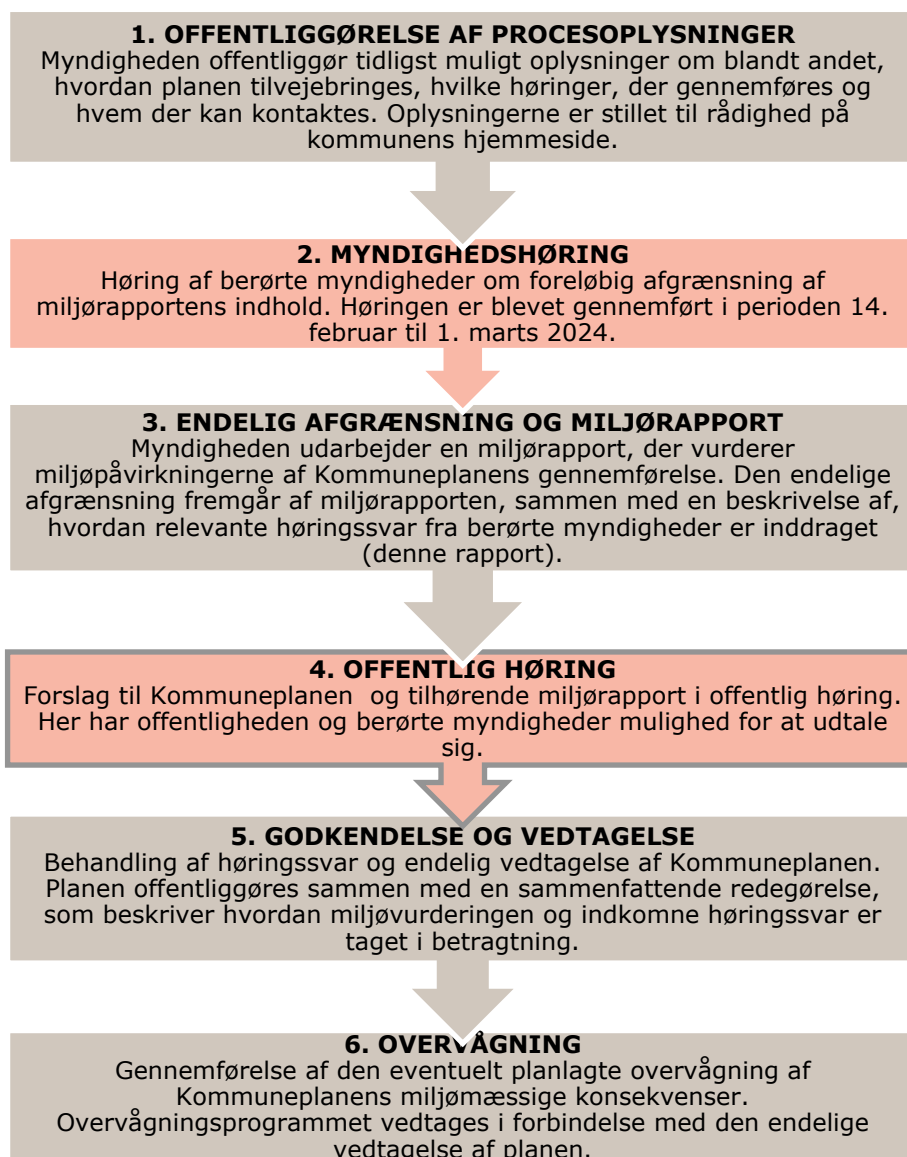
Risikostyringsplan 2021 er en kombination af en revision og opdatering af den første risikostyringsplan fra 2015, som udpegede Køge Bugt Kalveboderne som et af 10 danske områder med potentiel væsentlig risiko for oversvømmelser, og en ny risikostyringsplan. I Risikostyringsplan 2021 udvides risikoområdet til at omfatte store dele af København.

Planen indeholder en målsætning om etablering af fysiske sikringer mod stormfloder fra syd inden udgangen af planperioden 2028-2033. Planen indeholder endvidere beredskabsmæssige målsætninger og tiltag relateret til forebyggende indsatser, indsatser til minimering af skader under en

oversvømmelse samt evaluering og genopretningsindsatser efter en oversvømmelse.

4 Lovgrundlag og proces for miljøvurdering

Kommuneplaner er omfattet af kravet om miljøvurdering i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. lovens § 8, stk. 1, nr. 1. Miljøvurderingen vil blive gennemført efter de seks trin som ses i Figur 4-1.

Figur 4-1 Grafisk oversigt over faserne i miljøvurderingsprocessen.

- Myndighedsbehandling: Københavns Kommune
- Høringsperiode
- Aktuell fase i miljøvurderingsprocessen

4.1 Høring af berørte myndigheder

Afgrænsningsrapporten har været i høring hos berørte myndigheder i perioden fra 14. februar til 1. marts 2024, om bemærkninger til omfanget og indholdet af miljørapporten. De hørte myndigheder var:

- > Statslige myndigheder i form af Transportministeriet, Trafikstyrelsen, Slots- og Kulturstyrelsen, Naturstyrelsen, Plan- og Landdistriktsstyrelsen, Miljøstyrelsen, Kystdirektoratet, Vejdirektoratet,
- > Region Hovedstaden
- > Alle de nabokommuner der grænser op imod Københavns Kommune
- > Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning
- > HOFOR
- > Københavns Museum
- > By og Havn, Metroselskabet samt Sund og Bælt.

Høringen gav også mulighed for at stille forslag om miljøforhold, der burde belyses og vurderes i miljøvurderingen, og forslag til målsætninger, der også burde inddrages i miljøvurderingen.

Der er indkommet i alt indkommet 6 høringssvar fra:

- > Miljøstyrelsen
- > Metroselskabet
- > Københavns Museum
- > Teknik – og Miljøforvaltningen (TMF)

4.1.1 Behandling af høringssvar

Herunder behandles relevante høringssvar og bemærkninger:

- > TMF gør i høringssvar opmærksom på at en miljøvurdering skal forholde sig til konsekvenser for biodiversitet bredt, og ikke kun de arter, som er genstand for en form for juridisk beskyttelse.

Miljøvurderingens detaljeringsniveau bør afspejle planens detaljeringsniveau. Kommuneplanen er en overordnet plan, der detaljeres efterhånden som planen konkretiseres ved udarbejdelsen af lokalplaner.

- > TMF ønsker i høringsvar en behandling af trafikmængder, trafikafvikling, trafiksikkerhed og trafikmønstre.

Afviklingen af trafik indgår i miljøvurderingen på et konkret og strategisk niveau.

- > TMF foreslår at jordtransporter og vejtrafikstøj i forbindelse med etableringen af Lynetteholmen skal indgå i miljøvurderingen.

Forslag til Kommuneplan 2024 regulerer ikke transport til Lynetteholmen. Som konsekvens af afsluttet etablering af fase 1 som reguleret i anlægsloven, udlægges denne som ny kommuneplanramme. Jordtransport og vejtrafikstøj har været behandlet i en miljøkonsekvensvurdering af det konkrete projekt forud for anlægslovens vedtagelse.

- > TMF bemærker at miljøemnet luft ikke indgår i miljøvurderingen

Det vurderes, at det kan afvises at forslag til Kommuneplan 2024 kan medføre en væsentlig påvirkning af den nuværende luftkvalitet over København. Ændringerne af rammer til fortætning af hovedstaden vurderes ikke at være substantielle nok til at medføre en øget mængde trafik der kan påvirke luften i en grad så det er væsentligt. Der udlægges i øvrigt ikke nye erhvervsrammer for nye virksomheder i forslag til Kommuneplan 2024.

- > TMF ønsker at varme-ø effekt behandles i miljøvurderingen

Varme-ø effekt opstår som følge af den konkrete disponering af bebyggelser, rekreative arealer, grønne og blå byrum mv. Miljøvurderingens detaljeringsniveau bør afspejle planens detaljeringsniveau. Kommuneplanen er en overordnet plan, der senere konkretiseres ved udarbejdelsen af lokalplaner mv. Kommuneplanen indeholder rammebestemmelser og redegørelse, der adresserer behovet for at have fokus på evt. varmeophobning, men det kan ikke udledes heraf, hvorvidt der konkret vil kunne opstå varmeøer og derfor vurderes emnet ikke relevant at undersøge nærmere på dette trin af planlægningsprocessen.

- > TMF foreslår, at der overvejes om forurening fra materialevalg skal indgå, da bygherre i nye byudviklingsområder i højere grad end tidligere har mulighed for at vælge materialer som f.eks. zink eller blandingsprodukter tombak (zink og kobber) på tag- eller facader, som afgiver forurenende stoffer.

Miljøvurderingens detaljeringsniveau bør afspejle planens detaljeringsniveau. Kommuneplanen er en overordnet plan, som ikke regulerer materialevalget i den senere byudvikling. Materialevalg detaljeres evt. ved udarbejdelsen af lokalplaner.

- > TMF ønsker risiko for skybrudsoversvømmelse ønskes behandlet i miljøvurderingen.

Miljøvurderingens detaljeringsniveau bør afspejle planens detaljeringsniveau. Kommuneplanen er en overordnet plan, der detaljeres efterhånden som planen konkretiseres ved udarbejdelsen af lokalplaner. Derfor er det ikke muligt på dette stadie at vurdere risikoen for skybrudsoversvømmelse på et detaljeret niveau. Emnet er dog medtaget på et overordnet niveau, herunder ved en beskrivelse af, hvordan der i den senere planlægning skal arbejdes mere konkret med skybrudssikring.

- > TMF bemærker, at det ved planlægningen for nye byudviklingsområder, bør sikres at både fremtidige bebyggelser og ubebyggede arealer anvendes, placeres, udføres og indrettes således, at borgere og brugere beskyttes mod støj fra omkringliggende virksomheder.

Virksomhedsstøjen kan ikke vurderes på dette stadie af planlægningsprocessen, da kommuneplanen ikke fastlægger udformningen af byudviklingsområderne. Virksomhedsstøj bør derfor vurderes på et senere stadie. Se dog afsnit om produktionserhverv og vejtrafikstøj.

- > Endvidere indarbejdes en overordnet vurdering af klimapåvirkningen som følge af vedtagelsen af Kommuneplan 2024 i miljøvurderingen.
- > Københavns Museum bemærker, at museet skal inddrages, når der udarbejdes en kommuneplan eller lokalplan, der berører bevaringsværdier. Museet bemærker endvidere, at det er positivt at der udpeges nye kulturmiljøer og opfordrer til, at der tages hensyn til disse i den videre planlægning. Museet oplyser i øvrigt om, at de vil kunne bidrage med en vurdering af risiko for at støde på fortidsminder, såfremt der foreligger konkrete planer om jordarbejde.

Der udlægges ingen nye rammeområder. Vurderinger af områder omfattet af rækkefølgeplanen bør foretages på et senere stadie af planlægningsprocessen.

- > Metroselskabet bemærker at metrolinjerne M4 og M5 bør nævnes i kommuneplanen.

Metrolinjerne er nævnt i kommuneplanen. Høringssvaret vurderes ikke at være relevant for selve miljøvurderingen.

4.1.2 Ændringer til miljøvurderingen på baggrund af høringssvar

På baggrund af høringen er der lavet en tilretning af den foreløbige afgrænsning for de relevante miljøfaktorer.

- > Afvikling af trafik indgår i miljøvurderingen
- > Klimapåvirkning (CO₂) indgår i miljøvurderingen
- > Ressourceeffektivitet behandles i sit eget kapitel
- > Rekreative forhold behandles i forbindelse med rækkefølgeplanlægningen

- > Klimatilpasning i forbindelse med skybrud behandles på et overordnet niveau

4.2 Afgrænsning, vurdering og metode

I afgrænsningsrapporten er de miljøfaktorer, der sandsynligvis vil blive påvirket af gennemførelsen af kommuneplanens tiltag, identificeret og fastlagt.

Det er i afgrænsningsrapporten vurderet, at planerne ikke medfører væsentlige indvirkninger på følgende miljøfaktorer: Luft.

I afgrænsningsrapporten er det ligeledes vurderet, hvilke planelementer, der skal indgå i miljøvurderingen for de enkelte miljøfaktorer. Kommuneplanforslagets rammeændringer indgår således kun for de miljøfaktorer, hvor ændringen vurderes at kunne have en påvirkning.

I Tabel 4-1 er de planelementer, mulige påvirkninger samt relevante metoder og data, der anvendes ved vurderingen af de potentielt væsentlige miljøpåvirkninger, herunder de forhold, som er inkluderet på baggrund af den gennemførte høring af berørte myndigheder. Under 'planelement' i Tabel 4-1 fremgår det, hvilke planmæssige elementer i kommuneplanforslaget, som indgår i miljøvurderingen for det enkelte miljøemne.

Tabel 4-1 Miljøfaktorer, planelement, mulige påvirkninger og metode for de forhold, som er inkluderet på baggrund af afgrænsningen, samt den gennemførte høring af berørte myndigheder. De forhold, som er inkluderet på baggrund af den gennemførte høring af berørte myndigheder, er markeret med rød.

Miljøfaktor	Planelement	Mulig påvirkning	Vurderingsniveau	Me
Biologisk mangfoldighed, flora og fauna	Ændring af rækkefølge planlægning der omfatter arealer med potentiel natur Ændring af rammeområde R19.T.5.2 "Parkstien" fra tekniske anlæg til institutioner og fritidsformål	> Mulig påvirkning af bilag-IV arter og Natura 2000-områder	Strategisk	Kva
Befolkningen og menneskers sundhed	Ændring af rækkefølge planlægning som indebærer miljøfølsom arealanvendelse	> Mulig påvirkning af støj og luft emissioner fra produktionsvirksomheder samt støjbelastning ud over vejledende grænseværdier > Trafik	Strategisk	Kva
Jordbund	Ændring af rækkefølgeplanlægning af bebyggelse på arealer med registreret jordforurening Ændring af ramme R19.H.4.1 fra	> Mulig påvirkning af jordforhold	Strategisk	Kva

	havneformål til boliger og serviceerhverv			
Vand	Ændring af rækkefølgeplanlægningen som indebærer øget befæstelsesgrad	> Mulig påvirkning af overfladevand og målsatte vandområder	Strategisk	Kvalitativ
Klimatiske faktorer	Ændring af rækkefølgeplanlægning, som medfører bebyggelse på arealer med risiko for erosion og oversvømmelse og skybrud	> Mulig afledte effekter på arealer og tilstødende arealer > Mulig påvirkning pga. overbelastning af regn- og spildevandshåndtering	Strategisk	Kvalitativ
Klima	Ændring af rækkefølgeplanlægning. Ændringer i rammer hvad angår byudviklingsmuligheder	> Mulig påvirkning på CO ₂	Kommuneplan niveau og strategisk niveau	Kvalitativ
Materielle goder	Ændring af rammer hvad angår byudviklingsmuligheder	> Mulig påvirkning af materielle goder som følge af byudvikling	Kommuneplan niveau	Kvalitativ
Ressourceeffektivitet	Mulighed for etablering af decentrale varme- og energiforsyningsanlæg	> Mulig påvirkning af ressourceeffektivitet som følge af byudvikling	Kommuneplan niveau	Kvalitativ
Kulturarv, arkæologiske interesser samt kirker og deres omgivelser	Udpegnin g af nye kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger	> Forbedret beskyttelse af kultuhistoriske værdier	Kommuneplan og strategisk niveau	Kvalitativ
Landskab og visuelle forhold r	Ændring af rækkefølgeplanlægningen på arealer der er inden for kystnærhedszonen	> Mulig påvirkning af kystnærhedszonen som følge af ændret bebyggelse	Strategisk niveau	Kvalitativ
Større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker	Ændring af rækkefølgeplanlægning som omfatter følsom arealanvendelse nær eksisterende risikovirksomheder	> Mulig påvirkning af arealanvendelsesmuligheder	Strategisk niveau	Kvalitativ
Kumulative effekter	Ændringer i de maksimale byggemuligheder Ændringer i detailhandelsstrukturen	> Mulig kumulativ effekt i forholdet mellem byudvikling og detailhandel	Kommuneplan niveau	Kvalitativ

4.3 Sandsynlig udvikling, hvis planen ikke vedtages

Kommuneplanstrategi 2023 – *Fremtidens klimavenlige hovedstad* fastsætter at der laves en fuld revision af kommuneplanen i 2024.

Såfremt forslag til Kommuneplan 2024 ikke vedtages, vil de foreslåede ændringer for den fysisk planlægning således ikke blive muliggjort. Det vil herefter være Kommuneplan 2019, som er gældende, indtil Københavns Kommune offentliggør et revideret kommuneplanforslag, som derefter vil skulle vedtages. Det er således kommuneplan 2019 der danner udgangspunkt for 0-alternativet til vedtagelse af Kommuneplan 2024 og udgør dét referencescenarie, som vurderingerne foretages op imod.

5 Tilgang og metode i miljøvurderingen

Miljøvurderingen gennemføres som en vurdering af, hvorvidt og i hvilket omfang planen forventes at medføre væsentlige indvirkninger på de udpegede miljøfaktorer, som er identificeret i afgrænsningsrapporten. Miljøvurderingen gennemføres inden for Københavns Kommunes geografiske afgrænsning.

Miljøemner, hvor det forventes, at der vil ske en væsentlig naturlig udvikling af planens omgivelser, som har betydning for vurderingen af miljøpåvirkningerne, er denne udvikling beskrevet og vurderet under de enkelte miljøemner og/eller under 'kumulative effekter'.

Efterfølgende gennemføres en vurdering af, hvorvidt planforslagets indhold antages at fremme eller udgøre en hindring for realisering af de miljø- og naturmålsætninger, som er beskrevet i internationale, nationale og lokale strategier og handlingsplaner.

5.1 Detaljeniveau

Ved miljøvurderinger af planer, skal miljøvurderingen foretages på det niveau i planhierarkiet, som planen befinder sig på. Meget overordnede planer kan således vurderes på et meget overordnet/strategisk niveau, imens mere konkrete planer som udgangspunkt skal vurderes tilsvarende konkret.

Denne miljøvurdering tager udgangspunkt i, at der er tale om en kommuneplan, som i det danske planhierarki er en overordnet plan, hvor der efterfølgende kan udarbejdes lokalplaner, som har direkte retsvirkning. Vurderingerne i denne miljøvurdering er derfor generelt relativt overordnede. Der skelnes dog mellem detaljeniveauet i de vurderinger der laves for rækkefølgeplanlægningen og rammeændringerne.

Ændringerne i rækkefølgeplanen vurderes på et 'planstrategisk niveau'. Med dette menes, at der foretages en meget overordnet/strategisk vurdering. Det skyldes primært, at ændringerne i rækkefølgeplanen ikke følges op ad ændringerne i kommuneplanens rammer (med undtagelse af Tingbjerg), men at disse skal foretages på et senere tidspunkt, hvor udformningen af de pågældende områder kendes bedre. Derfor er det ikke på nuværende tidspunkt muligt at vurdere de miljømæssige konsekvenser ret detaljeret.

Ændringerne i kommuneplanens rammer og retningslinjer vurderes på et 'kommuneplan niveau', som er mere konkret end det 'strategiske niveau'. Det skyldes, at der foretages en mere detaljeret planlægning for dette, og at vurderingerne derfor også er mere konkrete – men dog fortsat mere overordnede end de vurderinger, der fx skal foretages ifm. senere lokalplanlægning, for nogle af de rammeændringer der foretages.

Nærværende miljøvurdering af planen behandler alene de nugældende rammer og retningslinjer som de er i dag, i forhold til de ændringer der vurderes relevante eller i afgrænsningen af miljøvurderingen ikke har kunnet afvises at have en væsentlig miljømæssig påvirkning.

5.2 Vurderingstilgang

Ifølge miljøvurderingsloven skal en miljørapport indeholde de oplysninger, der med rimelighed kan forlanges med gængse miljøvurderingsmetoder og under hensyntagen til den aktuelle viden samt planens detaljeringsgrad og placering i planhierarkiet. Som grundlag for miljøvurderingen er der som udgangspunkt anvendt aktuel viden på tidspunktet for udarbejdelse af planen, dvs. foreliggende planer og rapporter mv.

Påvirkningen af hvert enkelt miljøemne karakteriseres blandt andet i forhold til om det er en positiv eller negativ påvirkning, om det er en langsigtet påvirkning og om påvirkningen er væsentlig, herunder om påvirkning indtræffer i et område som er sårbart.

Vurderingstilgang er baseret på offentlig tilgængelige oplysninger fra følgende kilder: Plandata.dk, Naturdata.miljoportal.dk/, Danmarks Arealinformation, MiljøGIS, Fund og fortidsminder og Københavner-kortet

I miljøvurderingen anvendes følgende terminologi i vurderingen af påvirkningens karakter:

Væsentlig (positiv/negativ) påvirkning: Der forekommer mulige påvirkninger, som har et stort omfang og/eller langvarig karakter, er hyppigt forekommende eller sandsynlige. Muligheder for at imødegå, formindske eller afværge væsentlige påvirkninger beskrives.

Moderat (positiv/negativ) påvirkning: Der vurderes en påvirkning af længere varighed med lokal, regional eller national udbredelse. Tilpasning af planen kan overvejes.

Ingen eller **ubetydelig** påvirkning: Der forekommer ingen indvirkning på miljøet eller der forekommer sandsynlige mindre påvirkninger, som er lokalt afgrænset, ikke-komplekse, kortvarige eller uden langtidseffekt og dermed ubetydelige.

Vurderingen af påvirkninger på Natura 2000-områder, bilag IV-arter og målsatte vandområder vurderes selvstændigt, ud fra de vurderingsparametre, som følger af henholdsvis habitatdirektivet, vandrammedirektivet og havstrategidirektivet.

6 Miljøstatus

I dette afsnit redegøres for den eksisterende miljøtilstand i og omkring planområdet. Den eksisterende miljøtilstand danner grundlag for miljøvurderingen.

6.1 Biologisk mangfoldighed samt flora og fauna

Københavns Kommune er kendetegnet ved at være en tæt bebygget bykommune med flere store park- og naturområder samt vandområder med særlige naturkvaliteter. Udover de store planlagte naturområder findes der også flere steder arealer, som ligger ubebyggede hen, og hvor der derfor kan være opstået natur af høj værdi, og hvor beskyttede arter kan være flyttet ind i områderne.

6.1.1 Beskyttede arter

Arter er beskyttede af artsfredningsbekendtgørelsen og habitatbekendtgørelsen. Ifølge artsfredningsbekendtgørelsen er alle vilde pattedyr og fugle fredede, medmindre der er fastsat jagttid på dem, jf. jagttidsbekendtgørelsen. Jf. EU's habitatdirektiv er de enkelte medlemslande forpligtede til at beskytte de arter, som er anført på habitatdirektivets bilag IV mod forsætlige forstyrrelser og drab samt beskytte disse arters yngle- og rasteområder. Habitatdirektivets bestemmelser er implementeret i dansk lov gennem bl.a. habitatbekendtgørelsen.

Habitatdirektivet stiller ikke kun krav om udpegning af særlige bevaringsområder for naturtyper på bilag I og dyre- og plantearter på bilag II, men også om, at medlemslandene skal træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning for de dyre- og plantearter, der er nævnt i direktivets bilag IV i deres naturlige udbredelsesområde.

For dyrearter omfattet af bilag IV indebærer beskyttelsen et forbud mod forsætlig indfangning eller drab, forsætlig forstyrrelse, især når de yngler eller overvintrer, opbevaring, transport m.m., og at yngle- og rasteområder beskadiges eller ødelægges.

Yngleområder omfatter områder, som er nødvendige for dyrenes parring eller kurtisering, fødsel, eller opvækst af unger. Definitionen dækker også arealer i nærheden af selve yngleområdet, hvis afkommet er afhængigt af disse arealer.

Rasteområder defineres som områder, som er vigtige for at sikre overlevelsen af enkelte dyr eller bestande, når de er i hvile. Rasteområder er således områder, hvor dyrene i eller uden for yngletiden opholder sig for at hvile, sove eller overvintrer, opholder sig i skjul i større koncentrationer, eller opholder sig for at opfylde vigtige livs-funktioner.

For både yngle- og rasteområder gælder, at områder, der benyttes løbende hvert år eller med års mellemrum, skal beskyttes, selv når de ikke aktuelt

benyttes af de pågældende arter. Sammenfattende skal det sikres at områdets økologiske funktionalitet kan opretholdes for de pågældende arter

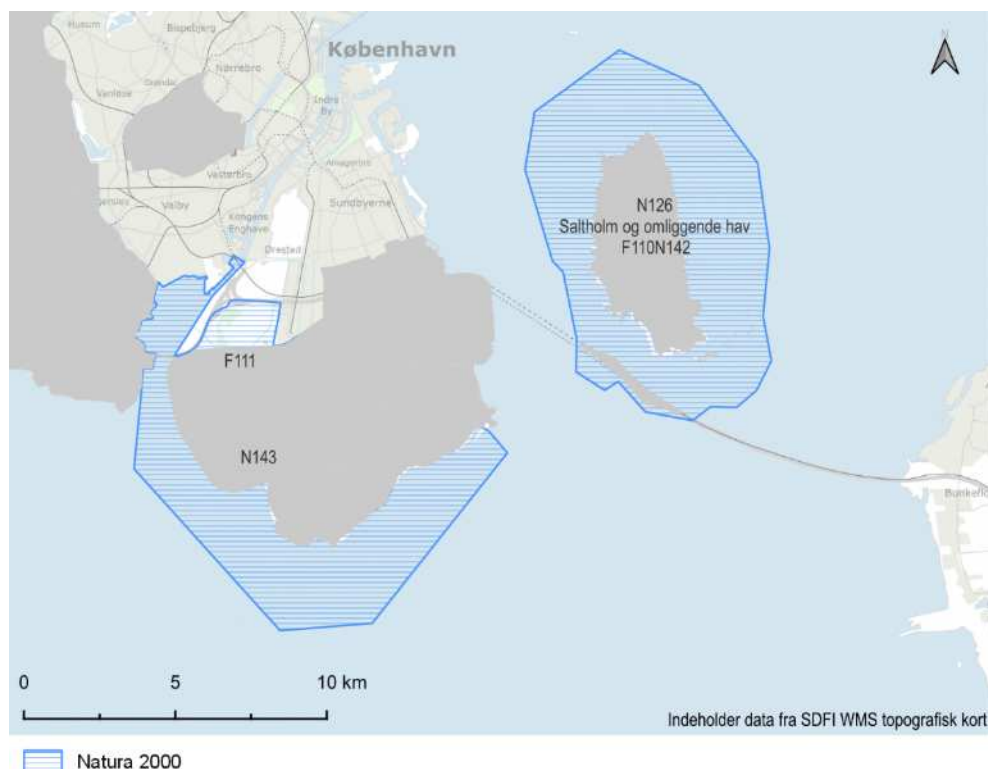
Beskyttelsen indebærer således, at yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter som udgangspunkt ikke må beskadiges eller ødelægges af aktiviteter, der ansøges om eller planlægges for.

Der er registreret beskyttede arter i områder, som med forslag til Kommuneplan 2024 ændres i forhold til rækkefølgeplanlægningen, herunder i Nordhavn og i Kløverparken³. I både Nordhavn og Kløverparken er der registreret grønbroget tudse.

For de eksisterende kommuneplanrammer hvor byggeretten justeres i forslag til Kommuneplan 2024, for enten bolig, erhverv eller offentlige formål er der ikke registreret arter på habitatdirektivets bilag IV.

6.2 Natura 2000

Inden for Københavns Kommune findes Natura 2000-område nr. 143 "Vestamager og havet syd for". Øst for København ligger Natura 2000-område nr. 142 "Saltholm og omliggende hav", som vist på Figur 6-1.

Figur 6-1 viser kort over Natura 2000-områderne nr. 143 "Vestamager og havet syd for" og nr. 142 "Saltholm og omliggende hav"

³ [Naturdata - Danmarks Miljøportal \(miljoeportal.dk\)](https://miljoeportal.dk)

6.2.1 N143 Vestamager og havet syd for

Natura 2000-område nr. 143 "Vestamager og havet syd for" omfatter i Københavns Kommune arealerne på Amager Fælled mellem Øresundsmotorvejen og kommunegrænsen samt vandarealerne syd for Sjællandsbroen.

Natura 2000-området Vestamager og havet syd for har et samlet areal på 6.207 ha, hvoraf 4.004 ha. er hav og 123 ha. er vandflade i søerne. Området er udpeget som habitatområde nr. 127 Vestamager og havet syd for og fuglebeskyttelsesområde nr. 111 Vestamager og havet syd for. Natura 2000-området ligger i Tårnby, Dragør, København og Hvidovre Kommuner og inden for vandområdedistrikt Sjælland. Området ligger desuden i Havstrategidirektivets marin-baltiske region.

Udpegningsgrundlaget er følgende:

Tabel 6-1 *Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området Habitatområde nr. 127. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.*

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 127		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klitlavning (2190)	Kransnålalge-sø (3140)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	

Tabel 6-2 *Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.*

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 111		
Fugle:	Skarv (T)	Rørdrum (Y)
	Knopsvane (T)	Bramgås (T)
	Knarand (T)	Skeand (T)
	Troldand (T)	Lille skallesluger (T)
	Stor skallesluger (T)	Fiskeørn (T)
	Rørhøg (Y)	Vandrefalk (T)
	Plettet rørvagtel (Y)	Klyde (Y)
	Almindelig ryle (Y)	Brushane (Y)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)

	Mosehornugle (Y)
--	------------------

6.2.2 N142 Saltholm og omkringliggende hav

Natura 2000-område nr. 142 "Saltholm og omliggende hav" omfatter øen Saltholm og omliggende hav. Arealet ligger i Tårnby Kommune øst for Amager.

Natura 2000-området har et samlet areal på 7.256 ha, hvoraf 5.434 ha er hav. Området er udpeget som habitatområde nr. 126 Saltholm og omliggende hav og fuglebeskyttelsesområde nr. 110 Saltholm og omliggende hav. Den landliggende del af området er privatejet. Området ligger i Tårnby Kommune og inden for vandområdedistrikt Sjælland. Området ligger desuden hovedsageligt i Havstrategidirektivets marinatlantiske region.

Udpegningsgrundlaget er følgende:

Tabel 6-3 Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 126		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Kalkoverdrev* (6210)	
Arter:	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)
	Marsvin (1351)	

Tabel 6-4 Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 110		
Fugle:	Skarv (T)	Knopsvane (T)
	Grågås (T)	Bramgås (TY)
	Skeand (T)	Pibeand (T)
	Krikand (T)	Edderfugl (Y)
	Havørn (T)	Rørhøg (Y)
	Vandrefalk (T)	Klyde (Y)
	Hjejle (T)	Almindelig ryle (Y)
	Brushane (Y)	Dværgterne (Y)

	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Rovterne (Y)	Mosehornugle (Y)

6.3 Befolkningen og menneskers sundhed

6.3.1 Trafik

I Kommuneplan 2019 er der fastsat mål for fremtidens transport i København. Målene omfatter at andelen af bilture til højst må udgøre 25% i 2025, mens kollektiv transport, cykling og gang hver især skal udgøre mindst 25% af turene. Der er også mål om at øge antallet af daglige gangture per københavnner med 20% i forhold til 2017 og sikre, at mindst halvdelen af turene til arbejde eller uddannelse i kommunen foretages på cykel.

Ifølge Københavns Kommunes Mobilitetsredegørelse for 2024 er andelen af ture i bil steget fra 25% i 2022 til 29% i 2023. Turandelen for gang er faldet fra 31% i 2022 til 27% i 2023. Turandelen for cykler og kollektiv trafik ligger på henholdsvis 27% og 17% i 2023, hvilket også var tilfældet i 2022. Mobilitetsredegørelsen viser dog også, at privatejede biler er steget med 6% procent fra 2020 – 2023. Mobilitetsredegørelsen viser ved en undersøgelse af udvalgte vejstrækninger, at der typisk, og ikke overraskende, er trængsel på vejene i morgen- og eftermiddagstimerne, men at der også i dagtimerne kan opleves trængsel på disse vejstrækninger.

6.3.2 Rekreative forhold

Kløverparken er lokalplanlagt og anvendes til erhverv. Derudover er der også rekreative aktiviteter såsom en gokartbane og en motorbådsklub samt events, koncerter og lign. Området er påvirket af støj fra tekniske anlæg og industri i nærheden.

I Nordhavn (Levantkaj, Tunnelkvarteret og Skagerak) anvendes områderne til erhverv og tung industri i form af bl.a. containerhavn og spedition. En stor del af området henligger i dag som ubebyggede arealer, som ikke anvendes rekreativt. Der er en bygning, der anvendes til indendørs aktiviteter, bl.a. trampolin og padeltennis. Den rekreative anvendelse i området er således begrænset. Der blev i 2022 vedtaget en lokalplan, som giver mulighed for bolig, erhverv og kulturfunktioner i og omkring Tunnelfabrikken. By & Havn har i øvrigt udarbejdet en Strukturplan, som fastsætter de overordnede principper for udvikling af Nordhavn, som skal konkretiseres gennem senere lokalplanlægning og kommuneplantillæg.

Ejendommen på Tegllholm Nordkaj anvendes i dag til erhverv af virksomheden MAN Energy Solutions og har ingen rekreativ funktion.

Vingelodden omfatter i dag et større erhvervsområde med virksomheder, herunder bilforhandlere og lagerhotel. Herudover er der et større areal

beliggende op mod jernbanen, som er delvist befæstet med vejareal og delvist ubebygget grusareal. Området har ingen rekreativ funktion.

Området ved Svanemøllens Station består i dag af DSB's værkstedsarealer og klargøringscenter. Området har ingen rekreativ funktion.

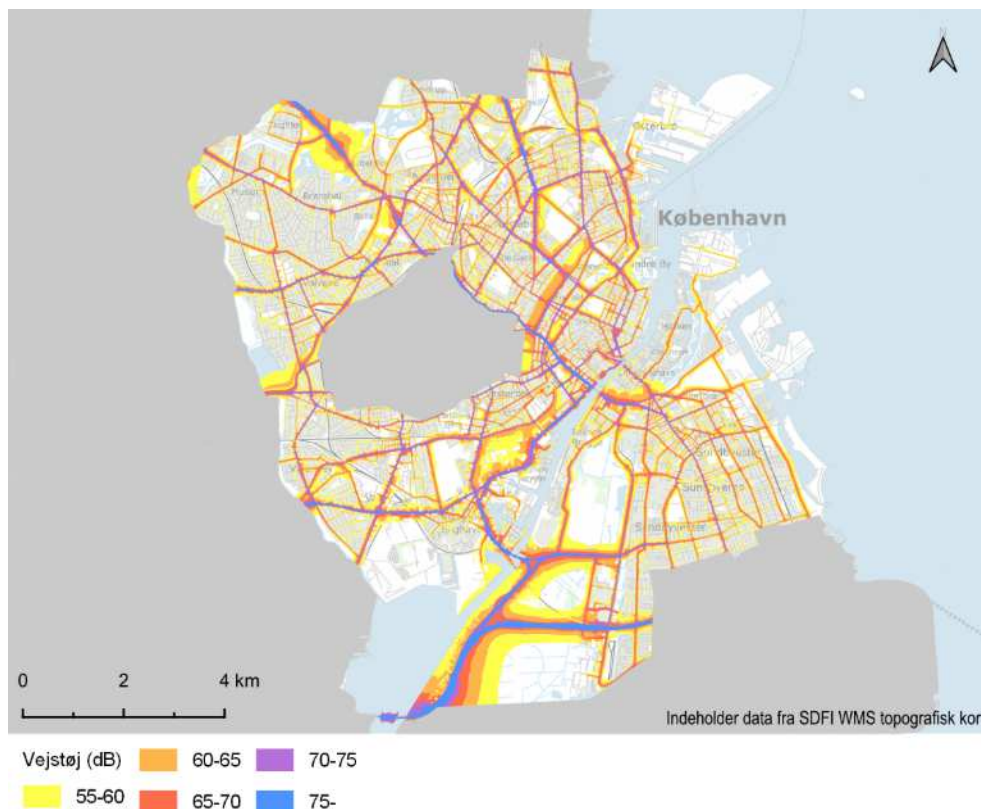
6.3.3 Støj

Kommuneplan 2019 omfatter bestemmelser til forebyggelse af støjgener, som udmøntes ved at det i lokalplaner skal sikres, at bebyggelse og primære opholdsarealer placeres, udføres og indrettes således, at beboere og brugere skærmes mod støj og anden forurening fra trafikanlæg og omliggende virksomheder og lignende. Dette skal ske i overensstemmelse med gældende lovgivning. Bestemmelserne videreføres i forslag til Kommuneplan 2024.

Forslag til Kommuneplan 2024 omfatter som hidtil områder – E-, J-, H-, T- og O-områder, hvor miljøhensyn kan sætte visse grænser for omfanget og arten af den aktivitet, der grænser op til en forureningsfølsom anvendelse.

Trafikstøj

Det væsentligste støjproblem i København er trafikken. I København er godt 22.000 boliger stærkt støjbelastede med et støjniveau på facaden på over 68 dB, mens ca. 45 % af kommunens boliger ligger over det generelle niveau for kategorisering som støjbelastet på 58 dB. De primære tiltag for at nedbringe støjbelastningen i de eksisterende byområder er trafikale virkemidler som f.eks. nedsat hastighed, regulering af kørsel med tung trafik eller trafiksaneringer. Hvor det ikke er muligt at nedbringe støjen med trafikale løsninger, er støjreducerende asfalt et prioriteret virkemiddel. Således skal der ved alle vedligeholdelsesarbejder på det overordnede vejnet ske en konkret vurdering af muligheden for at bruge støjreducerende asfalt. Det gælder også ved nyanlæg og i byudviklingsområderne.

Figur 6-2 viser kort over vejtrafikstøj

De vejledende grænseværdier for støj fra vejtrafik er beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 4/2007 "Støj fra veje".

6.3.4 Produktionsvirksomheder

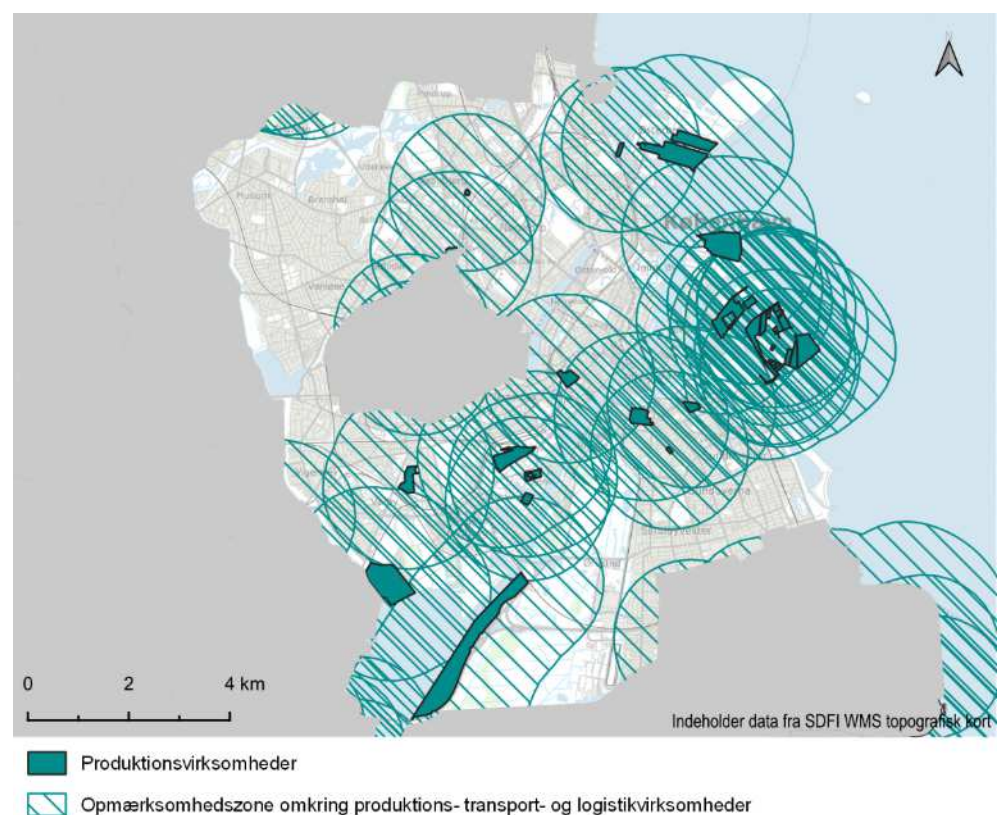
Københavns Kommune rummer flere erhvervsområder for virksomheder med særlige beliggenhedskrav. Som i Kommuneplan 2019 er der ikke udpeget erhvervsområder forbeholdt produktionsvirksomheder i forslag til Kommuneplan 2024, da det på planlægningstidspunktet og med baggrund i kommunens egne erfaringer har vist sig, at der ikke er behov for yderligere regulering af anvendelsen af de områder, hvor byens produktionsvirksomheder er beliggende. Kommuneplan 2024 sikrer, at bestående virksomheder ikke som følge af ny planlægning for miljøfølsom anvendelse i deres nærområde bliver begrænset af deres drift. Nærområde forstås som udgangspunkt inden for 500 meters afstand, men vil bero på en vurdering ud fra den konkrete virksomheds miljøgodkendelse eller anden tilladelse. De typiske miljøpåvirkninger, der er reguleret i miljøgodkendelser eller andre tilladelser, er støj, støv, lugt m.v., hvor den mest hyppige påvirkning i København er støj.

Støj fra virksomheder kan potentielt udgøre en betydelig udfordring i planlægningen af industriområder, der er under omdannelse, eller områder der er i nærhed hertil. Støj fra virksomheder kan have negative konsekvenser for befolkningens livskvalitet og helbred samt påvirke området brug og funktion. Miljøstyrelsen har derfor fastsat vejledende grænseværdier for støj, der skal overholdes for at beskytte befolkningens helbred og trivsel. Grænseværdierne

varierer afhængigt af et områdes anvendelse, eksempelvis er der strengere krav til boligområder end til områder med kontorerhverv.

Virksomheder kan være kilder til forskellige støjtyper, herunder støj fra værksteder, tekniske anlæg i drift, ventilation, varelevering, aflæsning af materialer, transport og håndtering af affald mv. Støjkilder kan være særligt udtalte i industriområder, hvor flere virksomheder er koncentreret på ét sted.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har siden vedtagelsen af Kommuneplan 2019 kortlagt områder for produktions-, transport- og logistikvirksomheder af national interesse og dertilhørende 1500 meters opmærksomhedszoner omkring disse områder, som vist på Figur 6-3.

Figur 6-3 viser eksisterende produktionsvirksomheder af national interesse, samt deres omliggende 1.500 meter opmærksomhedszoner.

Produktions-, transport- og logistikvirksomheder af national interesse er kendetegnet ved at være virksomheder med større investeringer tilknyttet til beliggenheden, at have oplandseffekt og ved at være en væsentlig del af en regional værdikæde⁴.

Som det ses af kortet, er store dele af København omfattet af opmærksomhedszoner omkring områder for produktions-, transport- og logistikvirksomheder af national interesse. Inden for disse opmærksomhedszoner skal planmyndigheden (kommunen) være særligt

⁴ [Produktionsvirksomheder, transport- og logistikvirksomheder | Planinfo.dk](https://planinfo.dk/produktionsvirksomheder-transport-og-logistikvirksomheder)

opmærksom på, at planlægningen for miljøfølsom anvendelse ikke medfører at virksomhedernes miljøvilkår skærpes.

Kommunen skal derfor ved planforslag inden for opmærksomhedszonen kunne redegøre for, at virksomhedens miljøvilkår ikke skærpes som følge af planlægningen, herunder enten:

- > at arealet ikke er belastet af støj, lugt, støv eller anden luftforurening over Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier fra de pågældende produktionsvirksomheder af national interesse eller
- > at der fastsættes bestemmelser om bebyggelsens højde og placering eller afværgeforanstaltninger, der sikrer, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier overholdes

Under disse hensyn indgår også at der tages højde for virksomhedernes udviklingsmuligheder forstået som udnyttelsen af deres gældende godkendelser, hvor disse ikke måtte være fuldt udnyttet.

6.4 Jordbund

Jorden i Københavns Kommune er som udgangspunkt lettere forurenede. Forureningen stammer fra trafik og tidligere industri. Som udgangspunkt er alle byzoner i Danmark, herunder byområder i København områdeklassificerede dvs. lettere forurenede. Udover områdeklassificeringen kendes der til områder hvor der tidligere har været aktiviteter, som kan have forårsaget en forurening eller hvor der er fundet en kraftig forurening i jorden.

Hvis det forventes, at der kan være forurening i et område, kortlægges dette på vidensniveau 1 (V1). Er der fundet kraftig forurening i et område kortlægges denne som et vidensniveau 2 områder (V2)

Jordforureningsloven og miljøbeskyttelsesloven er de to hovedlove, der regulerer forurenede jord og grundvand i Danmark.

Jordforureningsloven regulerer bl.a. forhold vedrørende opgravning, håndtering og bortskaffelse af forurenede jord. Reglerne er udmøntet i en række bekendtgørelser, hvoraf den vigtigste er jordflytningsbekendtgørelsen⁵. Jordforureningsloven fastlægger et system til regionernes kortlægning af forurenede grunde.

- > V1 er grunde, som er kortlagt på vidensniveau 1 (V1), hvor der er viden om aktiviteter, som potentielt kan være en kilde til forurening af jord og/eller grundvand.

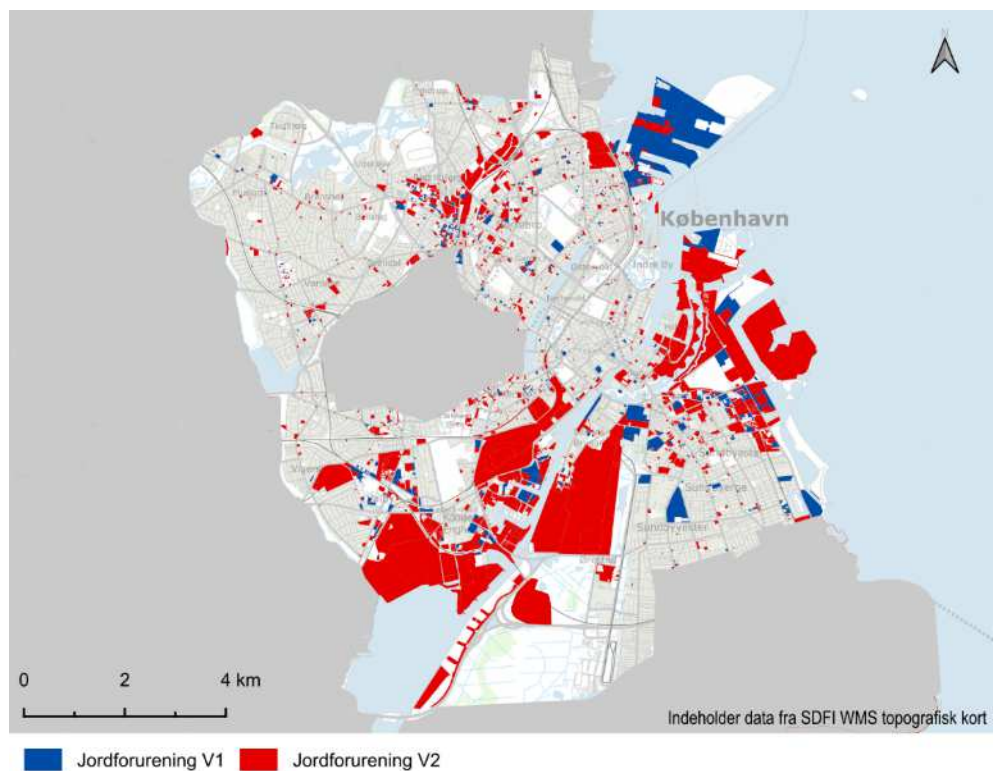
⁵ Jordflytningsbekendtgørelsen. BEK nr. 1452 af 07/12/2015 om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord.

- > V2 er grunde, som er kortlagt på vidensniveau 2 (V2), hvor der er påvist forurening af en type og koncentration, som kan forårsage skadelig virkning på mennesker eller miljø. Alle grunde, som tidligere er blevet kortlagt som forurenede i henhold til den gamle miljølovgivning, er automatisk overgået til V2 kortlægning.

Nyttiggørelse/genanvendelse af forurenede jord samt etablering af midlertidige mellemdepoter for forurenede eller muligt forurenede jord kræver tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19 eller § 33.

I miljøbeskyttelsesloven er der krav om oplysningspligt til kommunen, hvis der konstateres forurening, både i forbindelse med gravearbejde og i forbindelse med en undersøgelse.

I Københavns Kommune er der konstateret jordforurening på enten vidensniveau 1 eller 2 på alle arealer der vil blive omfattet af ændringer i rækkefølgeplanlægningen.

Figur 6-4 viser områder kortlagt på vidensniveau 1 og 2 i Københavns Kommune

6.5 Vand

6.5.1 Vandområdeplaner 2021-2027

Der er følgende målsatte vandløb i Københavns Kommune:

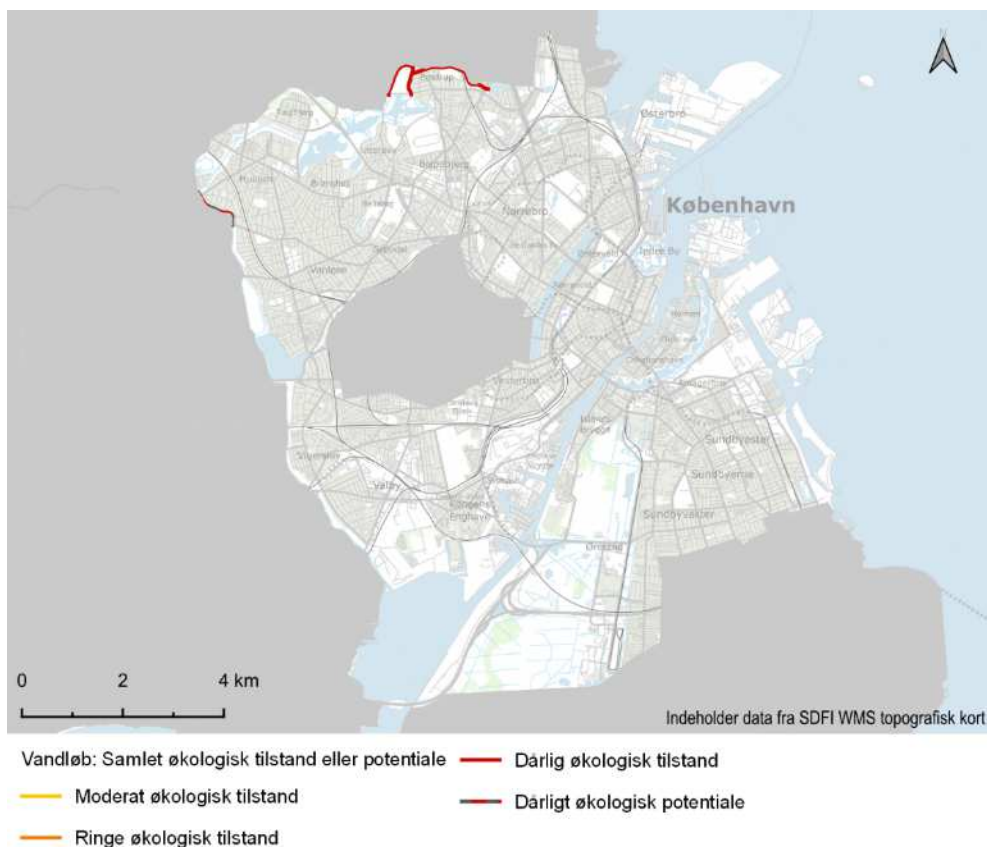
- > Harrestrup Å, (Fra kommunegrænsen til Rødovre og til udløbet)

- > Fæstningskanalen (Fra den øverste opstemning ved batardeauerne og til Utterslev Mose)
- > Nordkanalen (Nordkanalen og Søborghusrende)
- > Ladegaards Å (Lygte Å og Ladegårds Å)
- > Uden navn (vandområde fra afløbet i Sortedams Sø Nord og til Ydre Kastelsgrav)

Miljømålet for vandløbene i Københavns Kommune er enten "God økologisk tilstand" eller "Godt økologiske potentiale" samt "god kemisk tilstand"

I vandområdeplanens tilstandsvurdering af den samlede økologiske tilstand er Harrestrup Å fra kommunegrænsen til Slotsherrensvej i "Dårlig økologisk potentiale" og Nordkanalen er i "Dårlig økologisk tilstand". For alle øvrige vandløb er den økologiske tilstand ukendt.

Den kemiske tilstand for Harrestrup Å er i "ikke-god kemisk tilstand". For de øvrige vandløb er den kemiske tilstand ukendt.

Figur 6-5 Vandområdeplan 2021-2027 samlede økologisk tilstand for vandløb.

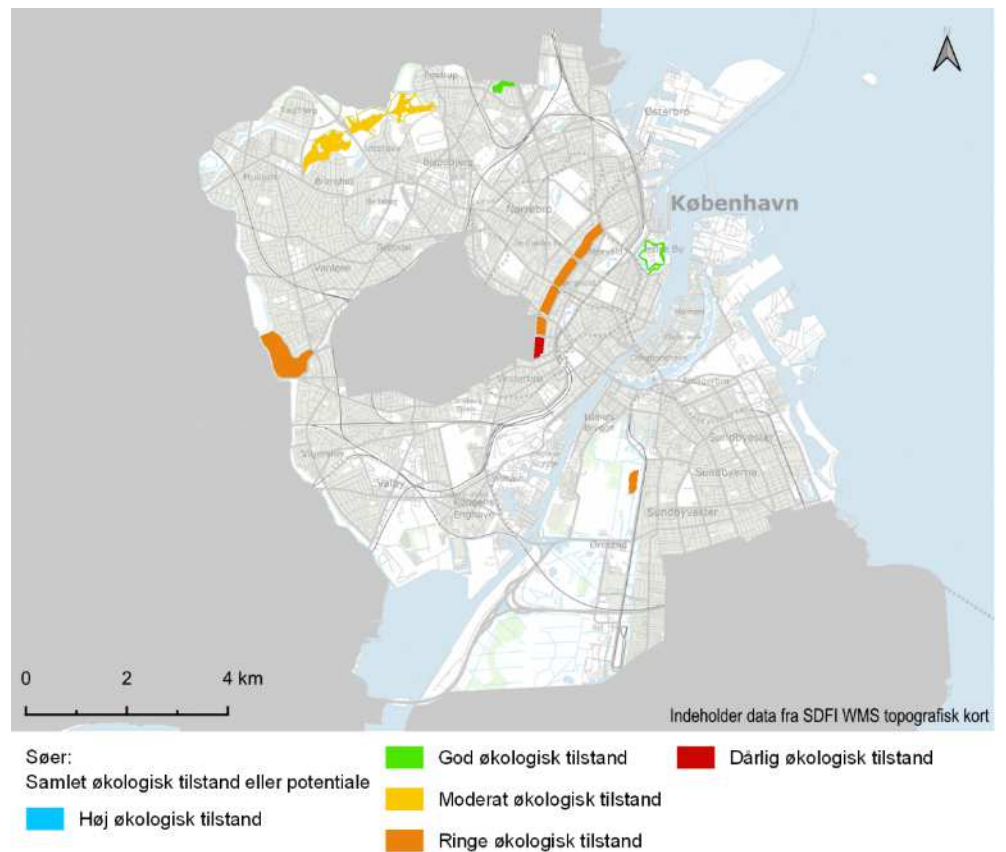
Der er følgende målsatte søer i Københavns Kommune: Damhus Sø, Utterslevmose, Emdrup Sø, Sortedams Sø Nord, Sortedams Sø Syd, Peblinge Sø, Sankt Jørgens Sø Nord, Sankt Jørgens Sø Syd, Kastelsgraven, Grønjordssø

og Fæstningskanalen (Fra Kommunegrænsen til den øverste opstemning ved batardeauerne nord for Banefløjstien)

Miljømålet for Søerne i Københavns Kommune er enten "God økologisk tilstand" eller "Godt økologiske potentiale" samt "god kemisk tilstand"

I vandområdeplanens tilstandsvurdering af den samlede økologiske tilstand er Kastelsgraven og Emdrup Sø i "God økologisk tilstand". Utterslev Mose er i "moderat økologisk tilstand" og Fæstningskanalen er i "Moderat økologisk potentiale". Alle øvrige målsatte søer har ringe eller dårlig økologisk tilstand.

Fæstningskanalen, Utterslevmose, Emdrup Sø, Sankt Jørgens Sø Syd og Peblinge Sø er i "Ikke-god kemisk tilstand". For de søer er den kemiske tilstand er ukendt.

Figur 6-6 Vandområdeplan 2021-2027 samlede økologisk tilstand for søer.

Den samlede økologiske tilstand for kystvande er moderat og den kemiske tilstand er ikke-god.

6.6 Klimatiske faktorer

6.6.1 Klimatilpasning

Temperaturen i Danmark er steget med ca. 1,5 grader siden 1873. I samme periode er nedbøren steget med 15 %, samtidig med vandstandsstigning i havet. Den globale gennemsnitstemperatur er steget med ca. 1,1 °C i perioden 1850–1990. Fremtidens klima i Danmark byder på højere temperaturer, mere regn og generelt flere ekstreme vejrhændelser.⁶

Med Kommuneplan 2024 muliggøres byudvikling i områder, som i Københavns Kommuneplan 2019 er udpeget som arealer, der er i risiko for oversvømmelse fra havet. Byudviklingsområderne omfatter Kløverparken, Teglholmens Nordkaj, Nordhavn og ved Svanemøllen Station.

I 2011 blev Køge Bugt Kalveboderne udpeget som et af de ti danske risikoområder med en potentiel høj risiko for oversvømmelser. Den første plan for risikostyring fra 2015 omfattede risikoområdet Køge Bugt, inklusive Kalveboderne op til Sjællandsbroen. I forbindelse med opdateringen af risikoområderne i 2018, ændredes omfanget af risikoområdet betydeligt, så det nu omfatter det meste af København, som omtales Køge Bugt - København.

Så længe der ikke er anlagt en samlet ydre sikring af København, vil dele af byen fortsat være eksponeret for oversvømmelse fra havet.

De væsentligste klimabetingede udfordringer i København forventes at være håndtering af regnvand, potentielt stigende grundvand og beskyttelse af byen mod stigende havvandsspejl.

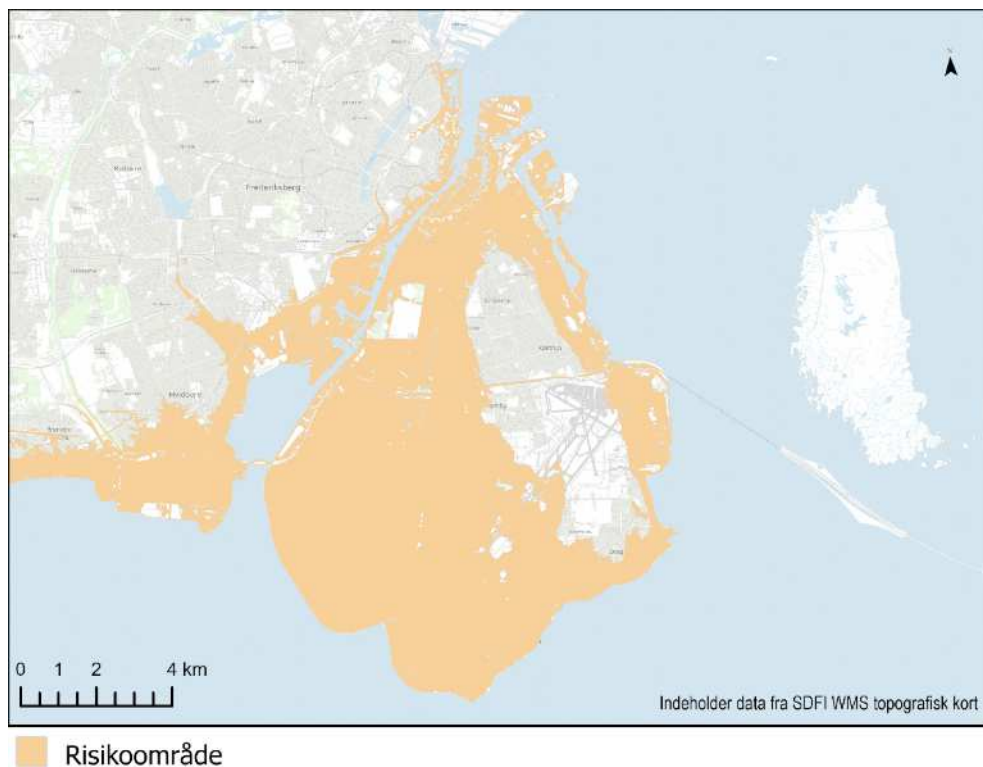
Havvandsstigning og hyppigere stormflod vil i fremtiden gøre Københavns kystområder mere sårbare over for oversvømmelser. Københavns Klimatilpasningsplan fra 2011 pegede på, at de indre dele af byen mod Inderhavnen bedst vil kunne beskyttes mod havvandsstigninger og stormflod med diger eller dæmninger mod Øresund i Nord og Køge Bugt i syd, herunder med aflukkelige dele, hvor indsejlingen til havnen skal kunne sikres. De øvrige kyststrækninger skal beskyttes med nye diger eller lignende.

For de udpegede områder skal der udarbejdes og siden revideres risikostyringsplaner. Risikostyringsplanen for København indeholder initiativer, som skal medvirke til at reducere risikoen for en oversvømmelse.

---

⁶ Klimatilpasning.dk

Figur 6-7 - viser risikoområder for København og Køge Bugt.

6.7 Klima (CO₂-emission)

Den aktuelle klimasituation betragtes som kritisk, og drivhusgasudledninger fra menneskelige aktiviteter har allerede forårsaget klimaændringer både nationalt og internationalt. Klimaændringer ses som en af de største nutidige kriser, hvilket har ført til politisk fokus og ambitiøse mål, der kræver prioriterede indsatser på alle samfundsniveauer.

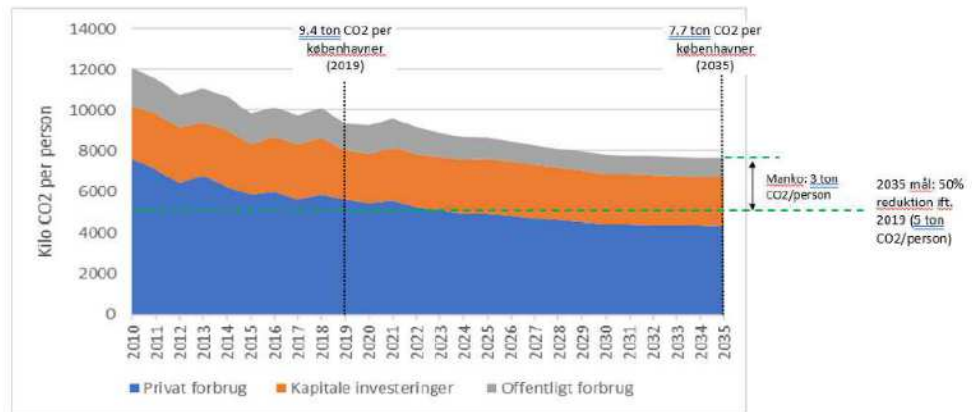
6.7.1 Forbrugsbaserede udledninger

I 2019 var Københavnernes klimaaftrek på 9,4 ton CO₂e. Dette år bruges som reference for kommunens indkøb og forbrugsudledninger, da det ikke var påvirket af corona nedlukningerne eller fjernelse af anlægsloftet. Privat forbrug udgjorde 58% af de 9,4 ton, hvilket svarer til 5,5 ton. Det er 18% mindre end den gennemsnitlige dansker. Dette skyldes mindre forbrug og at færre har biler og boligerne er mindre. Københavns gradvise overgang til klimaneutrale energikilder har også hjulpet i den henseende.

I et business as usual scenarie forventes det, at københavnernes private klimaaftrek vil falde til 4,4 ton CO₂e i 2035, takket være global omstilling til grøn energi og mere klimaeffektiv produktion. Dertil kommer 3,3 ton CO₂e fra offentligt forbrug og byggeri, renoveringer af bygninger og anlæg. Altså sammenlagt 7,7 tons CO₂e.

I udspil til Klimaplan 2035 for Københavns Kommune, der endnu ikke er vedtaget fastsættes et pejlemærke om at reducere københavnernes

forbrugsbaserede udledninger til 5 tons CO₂e pr. person i 2035, dvs. en reduktion på 2,7 ton pr. person i forhold til business as usual udledninger i 2035, som vist på Figur 6-8.

Figur 6-8 viser Københavnernes forbrugsbaserede klimaaftryk. Kilde Københavns Kommune

Ydermere har København fastsat målsætninger med forslag til klimaplan 2035 som er følgende:

- > 2025: Klimaneutralitet inden for Københavns Kommunes geografi (territoriale emissioner)
- > 2035: Klimapositivitet inden for Københavns Kommunes geografi (territoriale emissioner)

Målene forventes fastlagt i den kommende Klimaplan KBH2035⁷ og sigter mod at nedbringe CO₂-udledningerne fra København samt at udvide fokus fra Klimaplan KBH2025 (Københavns Kommune, 2012) til også at nedbringe det globale klimaaftryk fra det, som kommunen og københavnere køber og forbruger.

Udledningen fra Københavns *geografi*, som den nuværende klimaplan har sat mål for, forventes at være reduceret til ca. 1 ton per københavnere, når Klimaplan 2035 træder i kraft. For udledningerne forbundet med de varer og tjenester, der efterspørges og forbruges af Københavns Kommune og københavnere, er niveauet 10 ton per københavnere (Københavns Kommune, 2023b)

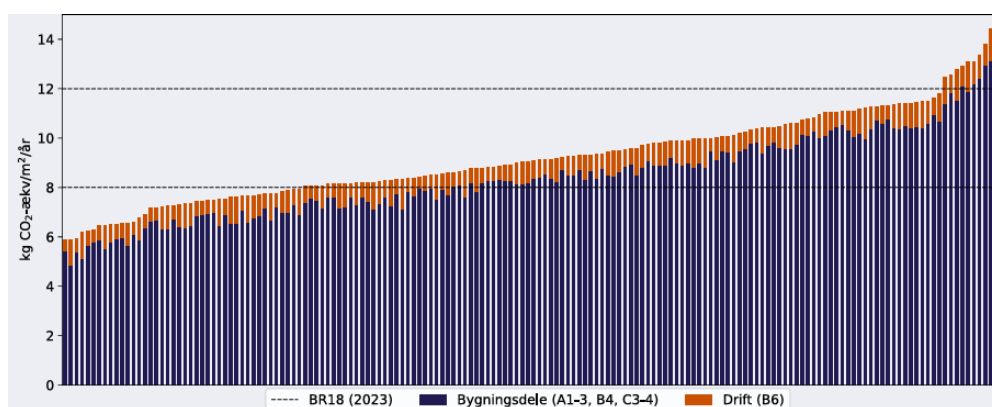
Københavns Kommunes målsætninger for drivhusgasudledninger i 2035 omfatter således både de københavnske/territoriale udledninger og de forbrugsbaserede udledninger, herunder udenlandske udledninger. Herudover

⁷ Klimaplanen er ikke endeligt udarbejdet og politisk vedtaget. Træder i kraft i 2026 ([Ambitiøs Klimaplan 2035 kræver samarbejde | Bæredygtig byudvikling \(kk.dk\)](#))

sigter de kommunale målsætninger mod at opnå klimaneutralitet i 2025, hvorimod de nationale målsætninger sigter mod klimaneutralitet i 2050.

6.7.2 Klimapåvirkning fra byggeri

Fortætning af byen og ny arealanvendelse på tomme arealer giver mulighed for mere og ny bebyggelse som vil medføre et øget CO₂ aftryk. Et case studie viser at klimapåvirkningen fra nybyggeri i Danmark spænder fra ca. 6 til 14,5 kg CO₂/m²/år over en 50 års betragtning periode. Klimapåvirkningen omfatter bygningsdele og drift, som det vises i nedenstående Figur 6-9.

Figur 6-9 viser udledning af CO₂ fordelt på drift og anlæg på et case studie af 163 projekter. Kilde Aalborg Universitet

Der er i bygningsreglementet, jf. §-298, indført krav om at nybyggeri på over 1.000 m² højst må udlede 12 kg CO₂ pr. m² om året. Fra 2025 vil rammen gælde for alt nybyggeri uanset størrelse. Grænseværdierne herfor er dog endnu ikke fastlagt. Samtidig er der indført en frivillig lavemissionsklasse i bygningsreglementet som sætter en grænseværdi på max 8 kg CO₂ pr. m²/år.

Regeringen og et bredt politisk flertal har for nylig indgået en aftale om at stramme kravene til nybyggeri yderligere. Kravene skal indføres over de næste 5 år og vil for etageboliger betyde, at der højst må udledes 6,1 kg CO₂ pr. m² om året⁸.

6.8 Materielle goder

Materielle goder omfatter i første betragtning fysiske goder og kan også betragtes som samfundsmæssige eller lokalsamfundsmæssige forhold. Det vil sige grundlaget for et områdes sociale struktur og erhvervsliv overordnet ud fra et samfunds- og helhedsmæssigt synspunkt.

⁸ [Ny aftale stiller ambitiøse klimakrav til nyt byggeri - Social-, Bolig- og Ældreministeriet \(sm.dk\)](#)

6.8.1 Boligudvikling

Københavns Kommune udarbejdede i 2023 en række analyser på boligområdet, som blev samlet i Boligredegørelsen 2023. Af analysen fremgår det at en storby som København rummer en række fordele klimamæssigt, som skyldes, at borgerne bor tæt: Man deles i højere grad om vigtig infrastruktur bl.a. forsyningsnettet og transport- og kommunikationsnettet. Københavnerne transporterer sig kortere, skaber mindre affald og bor på 25 pct. færre m² end borgere i resten af landet. Næsten alle boliger i København opvarmes ved brug af fjernvarme, som på nuværende tidspunkt er 85 pct. CO₂-neutral. I den eksisterende by er der potentiale for mere energirenovering af ældre bygninger, hvor godt 18.000 beboelsesbygninger ikke har et gældende energimærke.

Befolkningstallet i Københavns Kommune forventes i analysen fortsat at stige. Der forventes ca. 60.000 nye indbyggere i København inden for planperioden fra 2024 til 2036. For at imødekomme den voksende efterspørgsel og modvirke boligprisstigninger vurderes det, at der er behov for at udlægge arealer i rækkefølgeplanen med en rummelighed på ca. 3,3 mio. etagemeter til boligbyggeri.

Der vurderes at være behov for at opføre ca. 2,4 mio. m² erhvervsbyggeri fra 2024 til 2036. Det svarer til en byggeaktivitet på ca. 200.000 m² om året, hvilket er på niveau med de seneste 10 års byggeaktivitet.

Samlet set vurderes det, at der er behov for ca. 5,7 mio. m² til bolig- og erhvervsbyggeri. For at imødekomme behovet, udlægges areal til samlet 5,8 mio. m². Da der er en restrummelighed på ca. 5 mio. m² i Kommuneplan 2019 (2,9 mio. m² bolig og 2,1 mio. m² erhverv), er der tale om en forøgelse på ca. 0,8 mio. m².

I denne fremskrivning antages det, at der skal være en bolig til hver ny familie, at antallet af deleboliger holdes det nuværende niveau, og at hver københavner skal have det samme boligareal til rådighed, som de har i dag.

Af Kommuneplanstrategi 2023 – Fremtidens klimavenlige hovedstad fremgår det at der er behov for at bygge flere boliger i København. Formålet er at lette det store pres på boligmarkedet og sikre, at ambitionerne om, at København skal være en mangfoldig by, kan lykkes. Byudviklingen skal sikre, at København kan tilbyde boliger og boligformer til alle generationer, livssituationer, og prisklasser.

6.8.2 Detailhandel

Der blev i 2023 gennemført en detailhandelsanalyse i hele kommunen. Formålet med analysen er at skabe et overblik over og give en status på detailhandelens udvikling i Københavns Kommune i perioden 2014–2023.

Analysen konkluderer at den fysiske detailhandel bliver udfordret af ændrede forbrugs- og handlemønstre, herunder en fortsat øget e-handel. I alle kommunens ti bydele er der blevet færre butikker end i 2014. Selv om der i dag er færre butikker, er det samlede detailhandelsareal stort set uændret. Der er

dog sket en forskydning, så dagligvarearealet er blevet større, og udvalgsvarearealet er blevet mindre. Det skyldes, at mange små butikker er lukket, mens der er åbnet færre, men større og mere arealeffektive butikker, herunder bl.a. supermarkeder. Dagligvareomsætningen er siden 2014 steget primært pga. befolkningsvæksten.

Siden 2014 har der været tilbagegang i udvalgsvarehandlen. Der er blevet færre udvalgsvarebutikker i alle ti bydele, udvalgsvarearealet er reduceret, og udvalgsvareomsætningen er faldet på trods af befolkningstilvæksten.

I takt med, at antallet af butikker er faldet, er antallet af servicefunktioner steget. Særligt spisesteder og kundeorienteret serviceerhverv som frisører og lignende har overtaget de tidligere butikslokaler i bymidterne.

Indre by står som bymidte stærkt regionalt, konkurrencen fra hovedstadens andre regionale udbudspunkter er dog skærpet. Som destination har Indre by ændret karakter. Shopping er i mindre grad hovedårsagen til besøget, og City er i højere grad blevet en oplevelsesdestination, hvor de besøgende tiltrækkes af bylivet, det stigende antal spisesteder og kulturtilbuddene. I Indre by har de mange butikslukninger sat sit præg, og på Strøget og Købmagergade er hver tiende butik lukket siden 2014. Butikkerne i de mest centrale gader er ikke i samme omfang blevet erstattet af servicefunktioner, som det ses de fleste andre steder i København, og mere end 100 lokaler i Indre by står tomme.

Turisterne i København stod for knap en femtedel af detailhandelsomsætningen i 2022. Efter en periode med færre turister pga. covid-19, er turisterne nu i vidt omfang tilbage i samme antal som før.

6.9 Ressourceeffektivitet

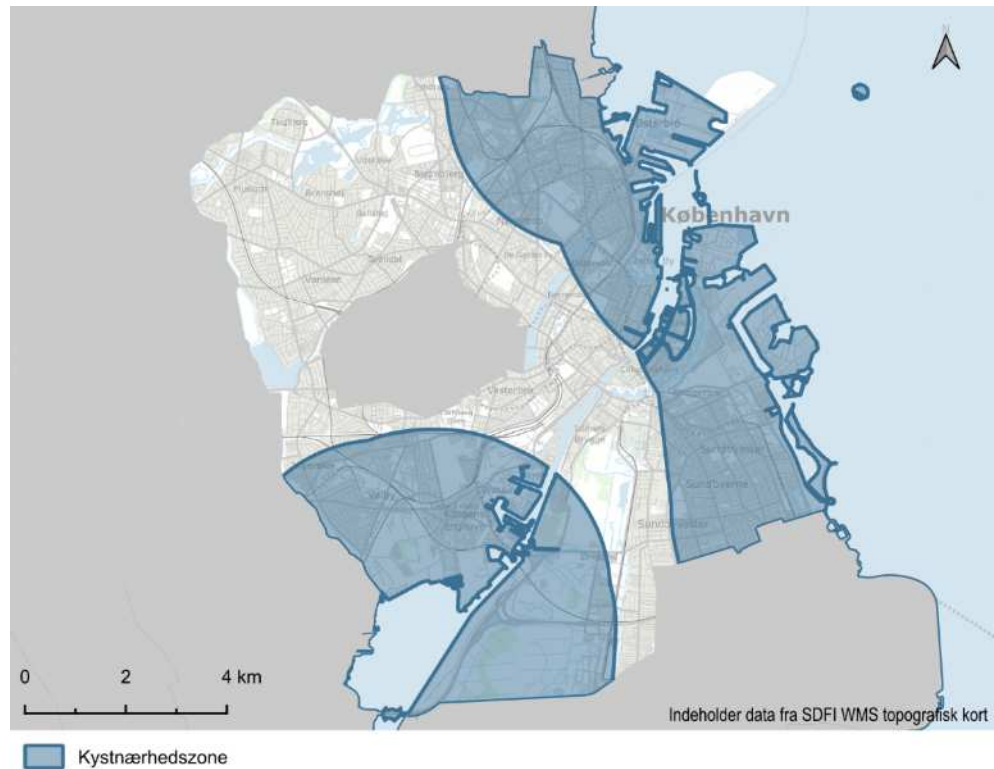
HOFOR har en stor andel af det samlede fjernvarmesystem i hovedstadsområdet. Varmen produceres primært på biomassefyrede kraftvarmeværker og affaldsforbrændingsanlæg, som leverer varme til et stort fjernvarmenet.

Både kraftvarmeværker og affaldsforbrændingsanlæg producerer både el og varme samtidigt, hvilket resulterer i en brændselsbesparelse. Dette betyder, at den samme mængde el og varme kan produceres mere effektivt. Ved ekstremt kolde temperaturer eller nedbrud på kraftvarmeværkerne, produceres en del af fjernvarmen på varmeværker, kaldet spids- og reservelastanlæg. Derudover kommer en mindre, men stigende, del af fjernvarmen i København fra el-baserede løsninger som varmepumper.

Der er i alt fire kraftvarmeværker og fire affaldsforbrændingsanlæg i Københavnsområdet, som leverer fjernvarme blandt andet til København.

6.10 Landskab

Store dele af Københavns Kommune er beliggende inden for Kystnærhedszonen, heraf alt overvejende i den kystnære del af byzonen. Kystnærhedszonen er en planlægningszone hvor kommunalbestyrelsen kan planlægge for bebyggelse og anlæg efter planlovens regler.

Figur 6-10 viser kort over kystnærhedszone

Af planlovens § 11f, stk. 4 fremgår det, at kommunalbestyrelsen for de kystnære dele af byzonen, skal vurdere de fremtidige bebyggelsesforhold, herunder bygningshøjder, med henblik på:

- > At ny bebyggelse indpasses i den kystlandskabelige helhed,
- > At der tages hensyn til bevaringsværdige helheder i bystrukturen og til naturinteresser på de omgivende arealer,
- > At der tages hensyn til nødvendige infrastrukturanlæg, herunder havne, og
- > at offentligheden sikres adgang til kysten.

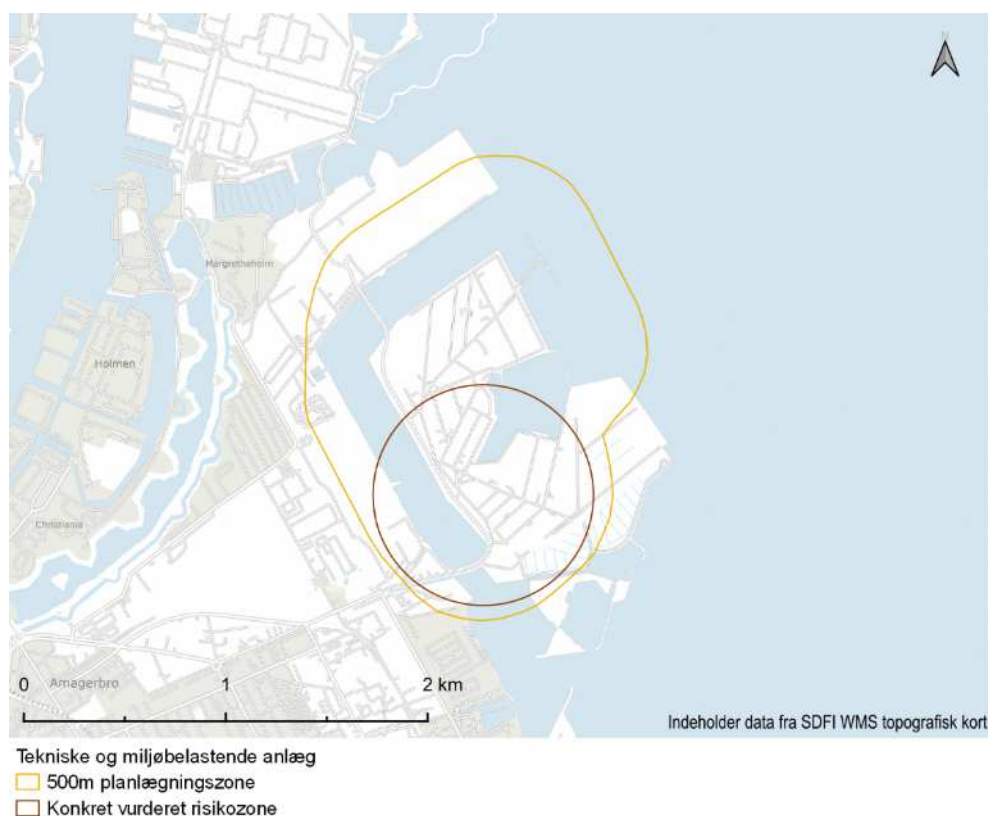
6.11 Større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker

Forslag til Kommuneplan 2024 fremrykker rækkefølgeplanlægningen på Kløverparken fra perspektivområde til byudvikling i 2. del af planperioden. Kløverparken ligger umiddelbart vest for Prøvestenen, hvor der er ni

risikovirkninger. En risikovirkning er en virkning, der ifølge EU Sevesodirektiv udgør en trussel, som kan føre til store uheld med alvorlige konsekvenser for mennesker og miljø. Virkningerne udgør en risiko for omgivelserne ved uheld bl.a. på grund af oplag af brændstof.

Planmyndigheden skal inddrage hensynet til risikoen for større uheld i planlægningen forud for fastlæggelse af bestemmelser for arealanvendelsen i en kommune- og lokalplan, som omfatter arealer, der ligger nærmere end 500 meter eller inden for en større passende sikkerhedsafstand fra en virksomhed, som er defineret i Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.⁹

Risikofølsom arealanvendelse omfatter udover miljøfølsom arealanvendelse (boliger, offentlige institutioner, rekreative arealer) også større veje og andre transportanlæg, bygninger, hvor der samles mange mennesker såsom hoteller, samlingslokaler, undervisningslokaler og butikker, samt bygninger og områder, som er svære at evakuere. Planmyndigheden skal høre risikomyndighedernes forud for tilvejebringelsen af planer, der berører risikovirkninger eller disses omgivelser¹⁰.

Figur 6-11 viser et kort over 500 meter planlægningszone og en konkret vurderet risikozone der går ind over Kløverparken.

⁹ Jævnfør § 2 i Bekendtgørelse om planlægning omkring risikovirkninger, BEK nr. 371 af 21/04 2016.

¹⁰ Jævnfør § 3 i Bekendtgørelse om planlægning omkring risikovirkninger, BEK nr. 371 af 21/04 2016.

Som vist på Figur 6-11, er der i Københavns Kommune fastlagt en konkret risikozone, som er afgrænset på baggrund af virksomhedens risikorapport. For Prøvestenen er der fastlagt en planlægningszone på 500 m. omkring virksomhederne. Denne planlægningszone udelukker ikke, at konkrete virksomheder kan medføre en risiko, der indebærer begrænsninger i en større afstand fra virksomheden end 500 m. Dele af byudviklingsområdet ved Kløverparken ligger inden for planlægningszonen.

6.12 Kulturarv

Kulturarv omfatter værdifulde kulturmiljøer, kulturhistoriske bevaringsværdier, herunder fredede og bevaringsværdige bygninger, beskyttede fortidsminder og kulturarvsarealer.

Københavns Kommune har som hovedstad en særlig righoldig kulturarv, der kan indgå som strategisk element i den kommunale planlægning. Kulturarven er en ressource, der positivt kan fremme byens identitet og dens forskelligheder, bosætning, erhvervsudvikling og turisme.

Københavns Kommune har som mål:

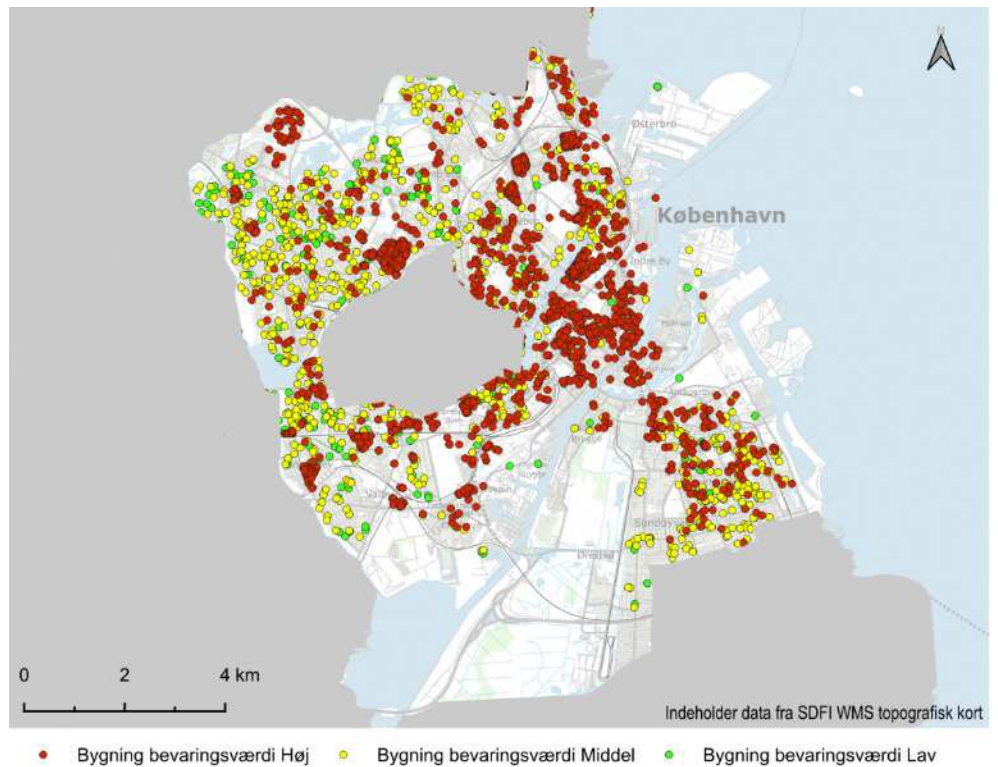
- > At den eksisterende by udvikles i en balance mellem bevaring, omdannelse og nybyggeri, så byens arkitektoniske og landskabelige identitet og egenart fastholdes og styrkes.
- > At de bærende kulturhistoriske og arkitektoniske værdier i byudviklingsområderne sikres gennem bevaring og omdannelse, så identiteten i de nye bykvarterer bliver historisk forankret.
- > At byen udvikles med blik for værdierne i de sjælfule steder med særlig lokal betydning, som afspejler byens forskellighed og historie.

6.12.1 Bevaringsværdige bygninger

Bevaringsværdige bygninger i Københavns kommune vurderet efter SAVE-metoden, som giver bygningerne en høj, middel eller lav bevaringsværdi, som vist på Figur 6-12.

Der er i Kommuneplan 2019 udpeget ca. 8.450 bevaringsværdige bygninger med en høj SAVE værdi.

Figur 6-12 viser kort over SAVE-registrerede bygninger i København, inddelt efter høj, mellem og lav SAVE-værdi

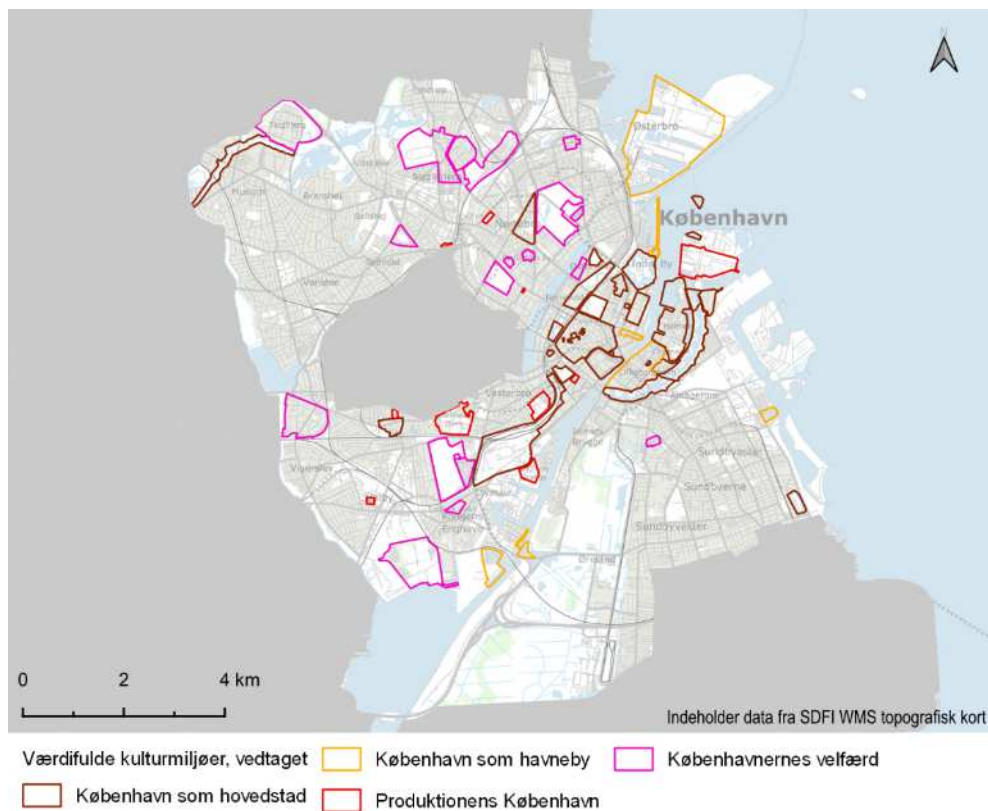
SAVE-registreringer er en løbende proces. Udpegningen i kommuneplanen revideres ca. hvert 4. år ved udarbejdelse/vedtagelse af ny kommuneplan.

6.12.2 Kulturmiljøer

Et kulturmiljø forstås som et geografisk afgrænset område, som ved sin fremtræden afspejler væsentlige træk af den samfundsmæssige udvikling.

Et værdifuldt kulturmiljø er i Københavns kommuneplan defineret som en aflæselig helhed af strukturer, anlæg, bygninger m.m., der samlet knytter sig til og formidler en fælles historie om Københavns udvikling.

I Københavns Kommuneplan 2019 er der udpeget 45 kulturmiljøer. Se Figur 6-13.

Figur 6-13 Udpegning af kulturmiljøer i Kommuneplan 2019. Kilde: kp19.kk.dk. På hjemmesiden findes adgang til det digitale kort.

Kulturmiljøerne er opdelt i fire overordnede fortællinger om København:

- > København som hovedstad
- > København som havneby
- > Produktions København
- > Københavnernes velfærd

6.12.3 UNESCO

En optagelse på Unescos verdensarvsliste forudsætter, at stedet indgår på tentativlisten.

I Københavns Kommune er henholdsvis Arbejderbevægelsens forenings- og forsamlingsbygninger og Frederiksstaden med Amalienborg optaget på UNESCO tentativlisten.

7 Miljøvurdering

7.1 Biologisk mangfoldighed samt flora og fauna (plan- og strategisk niveau)

7.1.1 Bilag IV-arter

Rammeændringer

Med Kommuneplan 2024 ændres anvendelsen af rammeområde R19.T.5.2 Parkstien fra tekniske anlæg til institutioner og fritidsformål og der muliggøres opførelse af 10.000 m² ny bebyggelse. Området består bl.a. af ubebyggede arealer med spredt beplantning. Der er ikke registreret beskyttede arter i området, men det kan ikke udelukkes, at arealerne indeholder beskyttede arter.

Ligeledes ændres to dele af ramme R19.O7.12 (Tingbjerg Vest og Tingbjerg Øst), der omdannes fra rekreativt område til boligformål. Der er ikke registreret beskyttede arter i områderne, men det kan ikke udelukkes, at arealerne også indeholder beskyttede arter.

Påvirkningen skal vurderes nærmere i forbindelse med den fremtidige lokalplanlægning, hvor der skal foretages eventuelle naturundersøgelser af områderne.

Der er ikke registreret Bilag IV-arter i øvrige områder, hvor der foretages ændringer af rammer i forslaget til Københavns Kommuneplan 2024. Ændringerne for disse rammer omfatter ikke ændring af anvendelse men er justeringer af den maksimale byggemulighed.

Rækkefølgeplanlægning

Med Kommuneplan 2024 ændres i rækkefølgeplanlægningen for en række byudviklingsområder og der tilføjes nye områder til fremtidig byudvikling. Byudviklingsområderne omfatter i flere tilfælde større grønne arealer, som har været anvendt til fx industri- eller havneformål og derfor har henligget ubrugt og er blevet indtaget af flora og fauna. Der er således ikke nødvendigvis tale om klassiske park- eller naturarealer, men arealerne kan indeholde levesteder for beskyttede arter.

Der er på Nordhavn og i Kløverparken registeret grønbroget tudse, som er på Habitatdirektivets Bilag IV, hvilket betyder at arten skal beskyttes i hele dens udbredelsesområde, således af dens levesteder ikke beskadiges eller ødelægges.

Det kan ikke udelukkes at der på det konkrete planlægningstidspunkt er registreret flere arter, og at byudvikling i disse områder kan medføre en påvirkning af disse arter. Den konkrete påvirkning vil afhænge af, hvordan områderne bebygges og befæstes og hvilke grønne områder, der bibeholdes.

Dette kan først vurderes, når de konkrete planer tilvejebringes, og de nødvendige naturundersøgelser er foretaget. Det er derfor ikke muligt at vurdere påvirkningen på dette planniveau.

Konklusion: En vedtagelse af Kommuneplan 2024 muliggør ændringer i rækkefølgeplanlægningen af Københavns Kommune. Planen ændrer dog ikke kommuneplanrammerne for arealerne. Det er derfor ikke muligt på dette planniveau at vurdere en eventuel konkret påvirkning af Bilag IV arter, da den fremtidige arealanvendelsesmulighed samt omfang og placering af fremtidig bebyggelse ikke er kendt. Dette fastlægges først ved en senere vedtagelse af kommuneplantillæg og lokalplaner. Påvirkningen skal derfor vurderes nærmere i forbindelse med den fremtidige kommune- og lokalplanlægning, hvor der skal foretages naturundersøgelser i områderne. Påvirkningen af Habitatdirektivets - Bilag IV arter som følge af en vedtagelse af Kommuneplan 2024 kan ikke vurderes konkret og der kan ikke udelukkes en påvirkning af en senere lokalplanlægning.

7.1.2 Natura 2000 væsentlighedsvurdering

Væsentlighedsvurderingen, har til formål at vurdere om forslag til Kommuneplan 2024 elementer kan medføre væsentlige påvirkninger af Natura 2000-områder dvs. at vurdere om planen vil forringe bevaringsstatus eller forhindre opnåelse af gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som Natura 2000 områderne er udpeget for (udpegningsgrundlaget) samt arter der er opført på habitatdirektivets bilag IV.

Mulige berørte områder Natura 2000-område nr. 142 og nr. 143 ligger i hhv. vandområde nr. 6 "Nordlige Øresund" og vandområde nr. 201 "Køge Bugt".

Forslag til Kommuneplan 2024 indeholder alene ændringer for eksisterende kommuneplanrammer, som op- eller nedjusterer byggemuligheden for boliger, erhverv og institutioner og fritidsformål. Der udlægges således ikke nye rammer i kommuneplanen (med undtagelse af dele af Lynetteholm til tekniske anlæg samt mindre udvidelser af Tingbjerg). Kommuneplanen omfatter ændringer i rækkefølgebestemmelserne men fastholder de nugældende rammebestemmelser for disse områder. Der foretages derfor ikke ændringer i de nugældende rammer, som først konkretiseres ved udarbejdelse af efterfølgende kommuneplantillæg.

Det vurderes derfor, at forslag til Kommuneplan 2024 ikke vil have en væsentlig påvirkning på Natura-2000 områder.

Det skal understreges, at der er tale om en væsentlighedsvurdering af en overordnet plan og ikke af en konkrete plan eller projekt. I den videre planlægning med kommuneplantillæg og lokalplaner kan der være behov for, at der gennemføres en nærmere Natura 2000-væsentlighedsvurdering, og hvis denne vurdering ikke kan afvise, at projektet vil forårsage væsentlige negative påvirkninger af udpegningsgrundlagene og deres bevaringsmålsætninger, skal der gennemføres en Natura 2000-konsekvensvurdering.

Konklusion: En vedtagelse af Kommuneplan 2024 udlægger ikke nye kommuneplanrammer og vurderes derfor at have en **ubetydelig** påvirkning på Natura 2000-områder.

7.2 Befolkningen og menneskers sundhed (planniveau og strategisk niveau)

7.2.1 Vejtrafik (planniveau)

Indledningsvis bemærkes, at der ikke med denne miljøvurdering foretages en vurdering af de trafikale konsekvenser, der følger af den ændrede rækkefølgeplanlægning. Det skyldes grundlæggende, at planlægningen for arealerne er på et meget tidligt stadie, og at det derfor ikke er muligt at vurdere de trafikale konsekvenser endnu.

Med Kommuneplan 2024 foretages der ikke ændringer i kommuneplanrammerne for de pågældende områder. Rammeændringerne forventes at blive foretaget på et senere stadie af planlægningsprocessen, formentlig via kommuneplantillæg, der udarbejdes parallelt med lokalplaner for de pågældende områder. På dette stadie af planlægningsprocessen, vil den konkrete udformning blive detaljeret og det vil være muligt at vurdere de trafikale konsekvenser deraf. Derfor fokuseres der i dette afsnit af miljøvurderingen kun på de trafikale konsekvenser af de rammeændringer, der foretages i Forslag til Kommuneplan 2024. Ved en vedtagelse af Kommuneplan 2024, jævnfør afsnit 3.2 foretages en lang række større og mindre rammeændringer i forhold til Kommuneplan 2019. Med Kommuneplan 2024 udlægges ingen nye rammeområder, men der foretages alene ændringer i rammerne i områder, der allerede er rammeplanlagt.

For at kunne vurdere de overordnede trafikale konsekvenser af dette, er der foretaget udregninger af de maksimale byggemulighed, som et udtryk for den øvre grænse for, hvor meget der må bygges inden for de enkelte rammeområder hvis Forslag til Kommuneplan 2024 vedtages. Det er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at byggemulighederne som følge af rammeændringerne vil blive fuldt udnyttet, ligesom der ikke var sikkerhed for at rammerne i Kommuneplan 2019 ville blive udnyttet til fulde. Derudover er der til vurderingerne af trafikbelastningen på dette overordnede niveau, foretaget afrundinger af tal og gjort nogle grove antagelser, f.eks. om at C-rammer (boliger og serviceerhverv) vil blive realiseret med en fordeling på hhv. 75 % bolig og 25 % erhverv. De hidtil eksisterende planforhold er anvendt som referencescenarie. Det betyder, at de angivne etagemeter skal ses som differencen mellem de etagemeter, der var udlagt i rammerne i Kommuneplan 2019 (0-alternativet) og Kommuneplan 2024 - og altså ikke nødvendigvis restrummeligheden ift. de faktiske forhold. Ved enkelte rammer er der dog taget udgangspunkt i de faktiske forhold, f.eks. i de tilfælde hvor rammen i Kommuneplan 2019 ikke fastsætter en øvre bebyggelsesprocent.

Ud fra rammeændringerne er vejtrafikbelastningen beregnet på et overordnet niveau og der er foretaget vurdering af hvilke rammeområder der forventes at

give størst vejtrafikvækst (stigning eller fald) sammenholdt med eksisterende trafikmængder på vejnettet. Ændringer af rammeområder og etagemeter opdelt på funktioner er angivet i Tabel 7-1, Tabel 7-3 og Tabel 7-3 er angivet den beregnede vejtrafikbelastning for rammeændringerne.

Tabel 7-1 Rammeområder med ændringer opdelt på funktioner som kan have indvirkning på trafikbelastningen. Ændrede byggemuligheder er afrundet til nærmeste 100 m²

Rammeområde	Lokation	Bolig	Erhverv	Institutioner og fritidsformål	Tekniske anlæg	Samlet
R24.E.3.1	Bolsjefabrikken, Haraldsgade	-17300	5400	2800	0	-9100
R24.B.2.52	Bryggervangen	10000	0	0	0	10000
R24.B.7.4	Brønshøj Torv	2500	0	0	0	2500
R24.C.7.5	Bystævneparken, Husum	40500	18500	0	0	59000
R24.C.4.37	Bådehavnsvej 53--55	5600	-3600	0	0	2000
R24.S.8.3	Cirkuspladsen	0	2300	0	0	2300
R24.O.10.17	Dyvekeskolen	-11100	0	8100	0	-3000
R24.B.9.78	Jorisvej	45000	-45000	0	0	0
R24.B.5.38	Kamhusene 2-36	6000	0	0	0	6000
R24.B.5.5	Kløverbladsgade	-17000	0	0	0	-17000
R24.O.8.1	NEXT på Frederiksborgvej	-2600	-900	46800	0	43400
R24.O.5.33	Parkstien	0	0	11300	-1300	10000
R24.O.9.14	Sundby Kirkegård	0	0	-2500	0	-2500
R24.B.7.17	Tingbjerg vest	7200	0	0	0	7200
R24.B.7.18	Tingbjerg Øst	5300	0	0	0	5300
R24.O.4.3	Thomas Koppels Allé	-1500	0	4100	0	2600
R24.C.2.32	Ved Hellerup St.	4500	1500	0	0	6000
R24.B.5.24	Vigerslevvej/kulbanevej	1700	0	0	0	1700
R24.B.9.41	Villaområder på østamager	-12000	0	0	0	-12000
R24.C.10.15	Ørestad - Bellacenter	22000	-22000	0	0	0
R24.C.10.13	Ørestad Syd	53500	-53500	0	0	0
Samlet		142300	-97300	70600	-1300	114000

Til beregning af trafikbelastningerne for rammeændringerne er benyttet gennemsnitlig boligstørrelse samt turrater fastlagt ud fra forskellige funktioner.

Til udregningen af trafikbelastninger i de udlagte rammeområder, antages den gennemsnitlige boligstørrelse at være 80 m². Dette sker bl.a. på baggrund af boligreguleringen 2023 og kommuneplanens retningslinjer for boligstørrelser.

Ifølge boligreguleringen 2023 var en gennemsnitlig nyopført bolig i Københavns Kommune i 2022 under 60 m². Det skyldes i høj grad, at der i de senere år har været opført en meget stor andel ungdomsboliger. Ungdomsboliger udgjorde 53 % af boligproduktionen i Københavns Kommune i 2022. I årene før (frem til

2020) lå gennemsnittallet lidt over 80 m² og ungdomsboligernes andel af den samlede boligproduktion lå på 10-20 % op gennem 2010'erne.

Kommuneplan 2024 fastsætter retningslinjer for boligstørrelser ved opførelse af nye boliger. For familieboliger fastsættes, at 50 % af boligarealet skal være mindst 95 m² i gennemsnit, imens de øvrige 50 pct. af etagearealet kan disponeres frit – dog skal de mindst være 40 m². Hvis det antages at 50 % af boligarealet opføres med en gennemsnitsstørrelse på 95 m² og de øvrige 50 % fordeles jævnt i spændet mellem 50 m² og 95 m², vil den gennemsnitlige boligstørrelse være ca. 80 m².

Med udgangspunkt i ovenstående fastsættes den gennemsnitlige boligstørrelse til 80 m². Det bemærkes, at dette er et groft estimat, der alene tjener til udregning af estimerede trafikbelastninger og at de faktiske boligstørrelser kan afvige fra det antagne, f.eks. hvis der som i de seneste par år opføres en høj andel ungdomsboliger.

Informationer om antallet af etagemeter i de enkelte områder omsættes til et antal genererede ture. Dette gøres ud fra følgende forudsætninger for turrater:

- > Den fremtidige bolig- og erhvervsrummeligheder er skønnet ud fra forslag til Kommuneplan 2024's rammer og retningslinjer.

Tabel 7-2 vise en oversigt over tur-rater for forskellige anvendelser

Anvendelse	Turrate (ture pr. 100 m ²)	Begrundelse / kilde
Bolig	2,5 ture pr. dag	Vejregler september 2020 (side 6). Turrate for etagebolig sat til 3,4 (interval er 3,1-3,7). Bilture i København ligger generelt i en størrelsesorden på 60 % af landsgennemsnittet – dvs. ca. 2,0. Den gennemsnitlige boligstørrelse antages at være 80 m ² og hvis hver bolig genererer 2,0 ture pr. dag vil 100 m ² bolig generere 2,5 ture pr. dag.
Erhverv	3,5 ture pr. dag	Fastlagt pba. af erfaringer fra tidligere projekter i Københavns Kommune
Daginstitution	5,6 ture pr. dag	Fastlagt efter eksempel for daginstitution planlagt i Valby

		Idrætspark. 60 % ift. landsgennemsnittet.
Skole	2,6 ture pr. dag	Ingen turrate i vejreglerne. Jf. Miljøstyrelsens bilturrate for skoler i Lyngby: 4,29 ture pr. 100 m ² . Der er antaget 60 % af denne for Københavns Kommune kontekst.
Ungdomsuddannelse	1,3 ture pr. dag	Ingen turrate i vejreglerne. Sidestilles med skoler og skøn at 50 % flere er selvtransporterende end at blive kørt i bil.
Plejhjem	1,0 ture pr. dag	Ingen turrate i vejreglerne. Lavere end boliger pga. mindre bilejerskab. Skøn 50 % end for boliger.
Tekniske anlæg	1,5 ture pr. dag.	Kilde: Miljøstyrelsens tidligere turrater. Turrate = 2,5 bilture pr. døgn for kategorien 'anden industri'. Turrate sat til 60 % af dette for Københavns Kommune kontekst.

Turgenereringen fra de enkelte funktioner i rammeområderne er baseret på ovenstående turrater. Typen af boliger og brugen af erhvervsarealer samt institutioner og fritidsformål afviger nogle steder fra ovenstående forudsætning, både i dagens situation og den fremtidige planlægning. Da boligtyperne og brugen af øvrige arealer endnu ikke er fastlagt, er der brugt samme forudsætning for alle områder i rammeområderne. Da den følgende vurdering er foretaget på baggrund af en simpel trafikberegning, er tallene i Tabel 7-3 rundet til af halve hundreder, idet de er behæftet med en vis usikkerhed.

Tabel 7-3 Trafikbelastning på rammeområder.

Rammeområde	Lokation	Bolig	Erhverv	Institutioner og fritidsformål	Tekniske anlæg	Samlet
R24.E.3.1	Bolsjefabrikken, Haraldsgade	-400	200	150	0	-50
R24.B.2.52	Bryggervangen	250	0	0	0	250
R24.B.7.4	Brønshøj Torv	50	0	0	0	50
R24.C.7.5	Bystævneparken, Husum	1000	650	0	0	1650
R24.C.4.37	Bådehavngade 53--55	150	-150	0	0	0
R24.S.8.3	Cirkuspladsen	0	100	0	0	100
R24.O.10.17	Dyvekeskolen	-300	0	200	0	-100
R24.B.9.78	Jorisvej	1150	-1600	0	0	-450
R24.B.5.38	Kamhusene 2-36	150	0	0	0	150
R24.B.5.5	Kløverbladsgade	-450	0	0	0	-450
R24.O.8.1	NEXT på Frederiksborgvej	-50	-50	600	0	500
R24.O.5.33	Parkstien	0	0	100	0	100
R24.O.9.14	Sundby Kirkegård	0	0	-150	0	-150
R24.B.7.17	Tingbjerg vest	200	0	0	0	200
R24.B.7.18	Tingbjerg Øst	150	0	0	0	150
R24.O.4.3	Thomas Koppels Allé	-50	0	100	0	50
R24.C.2.32	Ved Hellerup St.	100	50	0	0	150
R24.B.5.24	Vigerslevvej/kulbanevej	50	0	0	0	50
R24.B.9.41	Villaområder på Østamager	-300	0	0	0	-300
R24.C.10.15	Ørestad - Bellacenter	550	-800	0	0	-250
R24.C.10.13	Ørestad Syd	1350	-1850	0	0	-500
Samlet		3560	-3400	1050	0	1200

Trafikgenereringen fra rammeområderne fordeles herefter på det umiddelbare omkringliggende vejnet og miljøvurderes. Med Kommuneplan 2024's rammeændringer er der vurderet hvad ændringerne betyder for trafikbelastningen. Trafikgenereringen fra rammeområderne fordeles herefter på det umiddelbare omkringliggende vejnet og vurderes. På baggrund af seneste tællinger af døgntrafikken på vejstrækninger er vurderet, hvilke rammeområder som har den største trafikbelastning holdt op imod trafikmængden i dag. Disse fokuserede rammeområder ses i Tabel 7-4.

Tabel 7-4 Rammeområder med størst ændring i trafikbelastningen sammenholdt med nuværende trafik på vejnettet.

Rammeområde	Lokation	Samlet ændring i trafikbelastningen	Seneste trafikmængde i ÅDT	Årstal for trafiktællingen
Områder med betydelig stigning i trafikbelastningen				
R24.B.2.52	Bryggervangen	250	600-1.900	2012
R24.C.7.5	Bystævneparken, Husum	1.650	1.100	2022
R24.O.5.33	Parkstien (plejehjem)	100	250-700	2020
Områder med betydeligt fald i trafikbelastningen				
R24.B.5.5	Kløverbladsgade	-450	1.200-2.100	2021/2022
R24.B.9.41	Villaområder på Østamager	-300	-	-
R24.C.10.13	Ørestad Syd	-500	1.200-2.100	2021/2022

I det følgende beskrives de seks fokusområder, der vurderes berørt af rammeændringerne med en betydelig ændring i trafikbelastningen.

Det bemærkes, at den oplevede trafikændring i rammeområderne må forventes at afvige fra beregningerne. Dette skyldes, at den eksisterende byggemulighed for rammeområderne ikke nødvendigvis er realiseret, og beregningen af den samlede trafikvækst i antallet af ture er baseret på ændring i realisering af byggemulighederne med henholdsvis Kommuneplan 2019 og 2024.

Bryggervangen

Bryggervangen er beliggende på Østerbro og har en trafikmængde på 600 køretøjer i døgnet øst for Sankt Kjelds Plads og 1.900 køretøjer i døgnet ved syd for Sankt Kjelds Plads. Belastes rammeområdet øst for Sankt Kjelds Plads med 250 køretøjer i døgnet, kan det opleves som en betydelig ændring i trafikken på Bryggervangen. Bryggervangen vurderes at kunne klare belastningen ift. vejkategori og tværprofilet.

Bystævneparken, Husum

Rammeområdet for Bystævneparken er der tidligere lavet en helhedsplan for, som er blevet miljøvurderet selvstændigt. I den forbindelse er der blevet lavet et trafiknotat, som viser, at der ved en fuld udbygning skønnes 2.150 daglige bilture.

Parkstien

Parkstien er beliggende i Valby/København SV op til Valbyparken og har en døgntrafik på 250-700 køretøjer. Med rammeområdets muliggørelse af plejehjem kan forventes en samlet stigning af trafikbelastningen på omkring 100

køretøjer i døgnet. 100 ekstra køretøjer kan opleves som betydelig ændring i forhold til trafikmængden i dag.

Kløverbladsgade, Villaområder på Østamager og Ørestad Syd

For de tre rammeområder er vurderet en reduktion i den samlede trafikbelastning på 300-500 køretøjer pr. dag pr. område. Da den eksisterende trafikmængde i områderne på vejnettet er omkring 1.200 til 2.100 køretøjer pr. dag, må det forventes at rammeændringerne kan opleves som en betydelig ændring i forhold til trafikmængden i dag. Reduktionen skal dog ses i forhold til den maksimale byggemulighed, inden for de nuværende kommuneplanrammer og ikke ift. de eksisterende forhold. Da de eksisterende kommuneplanrammer ikke er fuldt udnyttede i dag, kan der i praksis samlet set komme en trafikstigning ift. de nuværende forhold. Vejene i områderne vurderes at kunne klare belastningen ift. vejkategori og tværprofilet.

Konklusion: Påvirkningen forventes ikke at være en væsentlig påvirkning af menneskers sundhed, som følge af ændringer i rammeområderne og trafikbelastningen. Dertil vurderes det at vej- og stiforbindelserne til og fra områderne kan klare den ekstra belastning som rammeområderne medvirker til.

Det anbefales, at der i nye byudviklingsområder sikres gode kollektive transportmuligheder, som kan flytte ture fra bilen til den kollektive trafik. På samme måde bør cykelstinetværket til/fra det pågældende område kunne håndtere både pendler- og rekreative cykelture. Derudover er det muligt i forslag til Kommuneplan 2024 som i Kommuneplan 2019 at arbejde med planlægning af delvist bilfrie bydele og bedre forhold for delebiler. Hvis ovenstående sikres samtidig med, at antallet af parkeringspladser holdes på et lavt niveau, reduceres antallet af genererede bilture. Derudover kan kapaciteten på vejnettet øges, ved at udbygge infrastrukturen og lave optimeringer i signalanlæggene.

7.2.2 Trafikstøj (plan- og strategisk niveau)

Rammeændringer

Med forslag til Kommuneplan 2024 foretages der generelt rammeændringer, som justerer den eksisterende byggeret for eksisterende arealanvendelse. Det vil sige, at der for hovedparten af rammeændringer ikke muliggøres for miljøfølsom på nye arealer eller ændres i anvendelsesbestemmelserne for rammeområdet. Dog foretages der ændringer af enkelte mindre rammer, som ændres fra enten erhverv, offentlige formål eller rekreative formål til boligformål, som vist i Tabel 7-5 herunder, og som kan være beliggende i områder der er støjplaget af trafikstøj. Tabellen viser ved en screening af områderne at der kan forekomme overskridelser af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for vejtrafikstøj.

Tabel 7-5   *Rammeområder der kan være støjbelastet*

Rammeområde	Lokation	Ændring	Grænseværdier for trafikstøj
R24.B.8.5	Ørnevej 55 ¹¹	Fra erhverv til institutioner og fritidsformål for at muliggøre et for et plejehjem	Muligvis overskredet
R24.B.9.78	Jorisvej	Fra erhvervsområde til boligområde	Muligvis overskredet
R24.O.5.33	Parkstien	Ændres fra tekniske anlæg til institutioner og fritidsformål for at muliggøre et for et plejehjem	Muligvis overskredet
R24.B.7.17	Tingbjerg Vest	Nyudlæg for muliggørelse af boligramme i tilknytning til eksisterende boligformål	Muligvis overskredet
R24.B.7.18	Tingbjerg Øst	Nyudlæg for muliggørelse af boligramme i tilknytning til eksisterende boligformål	Muligvis overskredet
R24.C.2.32	Ved Hellerup St.	Fra serviceerhverv og tekniske anlæg til boliger og serviceerhverv	Muligvis overskredet

Der skal i den videre planlægning for de ovenstående rammeområder hvor der vurderes en mulig overskridelse foretages støjanalyser, der kan kortlægge om plejehjem og boliger bliver ramt af trafikstøj over Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier og om der er behov for afværgetiltag.

Konklusion: Påvirkningen på befolkningen og menneskers sundhed vurderes **ikke** at være væsentlig.

Rækkefølgeplanlægning

Med forslag til Kommuneplan 2024 ændres der i rækkefølgeplanlægningen og der tilføjes nye byudviklingsområder. Efterhånden som der planlægges konkret for disse områder vil dette muliggøre etablering af støjfølsom anvendelse i form af boliger, offentlige institutioner, erhverv og opholdsarealer.

Kløverparken, Nordhavn og Teglholmen

For de områder der i rækkefølgeplanlægningen kan betegnes som værende beliggende i "yderkanten" af byen er niveauet for vejtrafikstøjen lavere end i resten af det mere bynære København. Udviklingsområderne ved Kløverparken, Nordhavn og Teglholmen er i højere grad forskånet fra vejtrafikstøj end i resten af København. Det kan ikke afvises, at vejtrafikstøjen har ændret sig ved tidspunktet for den konkrete planlægning af disse områder. Byudvikling på disse arealer vil utvivlsomt medføre mere trafik og vejtrafikstøj på de interne og

¹¹ Denne rammeændring indgår ikke i miljøvurderingen i øvrigt, men er medtaget specifikt for dette emne, da anvendelsen ændres fra erhverv til miljøfølsom anvendelse.

omkringliggende veje. En vurdering af vejtrafikstøjen bør indgå i planlægningen for disse områder, så den potentielle vejtrafikstøj kan nedbringes i områderne.

Vingelodden og areal ved Svanemøllen

For områderne Vingelodden og areal ved Svanemøllen, der er beliggende tæt ved trafikerede, vejtrafikstøj belastede veje og jernbanestræk, vil vejtrafikstøjen være en udfordring og en vurdering og heraf afværge af vejtrafikstøjen vurderes at ville være en gennemgribende problematik for disse områder.

Konklusion: Det kan ikke udelukkes, at der i den videre planlægning for områder omfattet af rækkefølgeplanlægningen kan opstå miljømæssige problematikker omkring vejtrafikstøj og jernbanestøj. På et overordnet niveau, hvor der i rækkefølgeplanlægningen ikke er taget nærmere konkret stilling til, hvor den miljøfølsomme anvendelse etableres i forhold til trafikstøj og hvor disponeringen af boliger heller ikke er fastlagt, kan dette først vurderes nærmere, når de konkrete planer for byudviklingen for rækkefølgeplanlægningen kendes. Påvirkningen vurderes på dette planniveau at være af **mindre** betydning.

7.2.3 Produktionsvirksomheder (strategisk niveau)

Med forslag til Kommuneplan 2024 ændres der i rækkefølgeplanlægningen for områder, der alle er berørt af flere opmærksomhedszoner omkring produktionsvirksomheder af national interesse.

Der skal derfor i den videre planlægning af alle områder redegøres for, at en miljøfølsom anvendelse ikke medfører skærpede miljøkrav til støj, lugt og anden luftforurening for de virksomheder, som er tilhørende opmærksomhedszonerne. Det vurderes af det for nogle af disse opmærksomhedszoner ikke kan afvises, at der vil være en påvirkning af produktionsvirksomhederne drifts- og udviklingsmuligheder, hvis der lokalplanlægges for nye miljøfølsomme anvendelser i kortere afstand til produktionsvirksomhederne, sammenlignet med den nuværende situation.

Byudviklingsområderne Nordhavn og Teglhølmens Nordkaj er enten delvist eller helt udpeget som områder med produktionsvirksomheder af national interesse, hvor det vurderes at en videre planlægning indenfor disse områder vil omfatte, at de konkrete virksomhedsaktiviteter enten ophører helt, eller der i den videre planlægning må forventes at virksomhedsaktiviteterne reduceres eller, at der vil blive stillet krav til afværgeforanstaltninger.

Det forudsættes at alle områder vurderes ud fra København Kommunes egne retningslinjer for produktionsvirksomheder, som ligeledes foreskriver, at en miljøfølsom planlægning ikke må medføre skærpede miljøkrav til støj, lugt og anden luftforurening, da områderne vurderes enten at omfatte produktionsvirksomheder inden for selve byudviklingsområdet eller at være beliggende indenfor 500 meter af andre produktionsvirksomheder, hvor nogle af disse virksomheder også vil være af national interesse. Det vil især være i planlægningen for Kløverparken, hvor der er større koncentrationer af

produktionsvirksomheder i den umiddelbare nærhed af kommende byudviklingsarealer.

Det kan i den videre planlægning ikke afvises at der kan være virksomheder indenfor eller i nærheden af områderne, som ikke er produktionsvirksomheder, hvor der kan være miljømæssige afkast af enten støj eller lugt, som der bør tages højde for i den videre planlægning.

Konklusion: Det vurderes, at der i den videre planlægning for områder omfattet af rækkefølgeplanlægningen skal redegøres for produktionsvirksomheder i forhold til både nationale interesser og kommunale retningslinjer. Produktionsvirksomheder er i overvejende grad virksomheder hvor af der kan forventes et afkast af støj, lugt og anden luftforurening, der kan påvirke en miljøfølsom anvendelse. Redegørelseskrav i forhold til både nationale interesser og kommunale retningslinjer vurderes at have en forebyggende effekt for, at støj, luft og anden luftforurening kan få en indvirkning på befolkningen og menneskers sundhed. Dog er rækkefølgeplanlægningen stadig på et overordnet niveau, hvor der endnu ikke er taget nærmere konkret stilling til, hvor den miljøfølsomme anvendelse etableres i forhold til produktionsvirksomhederne og deres miljømæssige afkast. Derfor kan påvirkningen på befolkningen og menneskers sundhed først vurderes nærmere, når de konkrete planer for byudviklingen for rækkefølgeplanlægningen kendes. Påvirkningen vurderes **ikke** at være væsentlig.

7.2.4 Rekreative forhold (strategisk niveau)

Der er ikke rekreative interesser inden for de rammeområder som ændres med forslag til kommuneplan 2024. Der udlægges ikke nye rekreative arealer i kommuneplanrammerne, og alle rammeområder der ændres, er enten helt eller delvis bebygget.

Med Kommuneplan 2024 ændres der i rækkefølgeplanlægningen, og der tilføjes nye byudviklingsområder.

Byudvikling i Kløverparken vil ændre mulighederne for at anvende området rekreativt på samme måde som det anvendes i dag. Med byudvikling i området vil de rekreative arealer ændre karakter. I dag består de rekreative anvendelser af en gokartbane og en motorbådsklub. Ved en fremtidig byudvikling på Kløverparken, vil de rekreative faciliteter forventeligt bestå af funktioner som opholdsarealer, biodiversitetstiltag eller lign. i tilknytning til boliger og byrum mv. Da den konkrete planlægning for området ikke foretages med kommuneplan 2024, kan den helt konkrete påvirkning dog ikke vurderes endnu.

I Nordhavn (Levantkaj Øst, Tunnelkvarteret og Skagerak) og ved Teglsø Nordkaj vil byudvikling ændre mulighederne for at anvende områderne rekreativt i tilknytning til de boliger og erhverv, som etableres i området. Områderne har i dag ingen væsentlige rekreative funktioner og ændringerne vurderes derfor at medføre positive påvirkninger.

Byudvikling ved Vingelodden vil ligeledes ændre mulighederne for rekreativ anvendelse, da områderne i dag anvendes til erhverv og uden rekreative funktioner. Ændringer vurderes at medføre positive påvirkninger.

Ved Svanemøllen Station muliggøres byudvikling på DSB's værkstedsarealer. Området har i dag ingen rekreativ funktion og ændringer vurderes derfor at medføre væsentlige positive påvirkninger på de rekreative forhold.

Konklusion: Samlet set vurderes det, at den miljømæssige påvirkning af de rekreative forhold ikke kan vurderes på nuværende tidspunkt.

7.3 Jordbund (plan- og strategisk niveau)

7.3.1 Rammeændringer

I forbindelse med en kommende lokalplanlægning for arealer, hvor der er konstateret jordforureninger, kan der være behov for at undersøge de eksisterende jordforureninger yderligere. Ifølge Jordforureningslovens § 8 skal bygherre ansøge myndigheden om tilladelse til at foretage gravearbejde på arealer, der er kortlagt som forurenede. Tilladelsen vil normalt indeholde vilkår, som sikrer, at mennesker og miljø ikke udsættes for unødigt risiko.

Som nævnt tidligere, foretages der med forslag til Kommuneplan 2024, generelt rammeændringer som justerer byggeretten for eksisterende arealanvendelse. Det vil sige, at der for hovedparten af rammeændringer ikke muliggøres for miljøfølsom på nye arealer eller ændres anvendelsesbestemmelser. Dog foretages der ændringer af enkelte mindre rammer, som ændres fra enten erhverv, offentlige formål eller rekreative formål til bolig formål, som vist under herunder Tabel 7-6. **Error! Reference source not found.**

Tabel 7-6 - viser rammeændringer og jordforureningstilstand

Rammeområde	Lokation	Ændring	Tilstand
R24.B.8.5	Ørnevej 55 ¹²	Fra erhverv til institutioner og fritidsformål for at muliggøre et for et plejehjem	Områdeklassificeret
R24.B.9.78	Jorisvej	Fra erhvervsområde til boligområde	Vidensniveau 1 & 2
R24.O.5.33	Parkstien	Ændres fra tekniske anlæg til institutioner og fritidsformål for at muliggøre et for et plejehjem	Områdeklassificeret
R24.B.7.17	Tingbjerg Vest	Nyudlæg for muliggørelse af bolig-ramme i tilknytning til eksisterende boligformål	Områdeklassificeret
R24.B.7.18	Tingbjerg Øst	Nyudlæg for muliggørelse af bolig-ramme i tilknytning til eksisterende boligformål	Områdeklassificeret
R24.C.2.32	Ved Hellerup St.	Fra serviceerhverv og tekniske anlæg til boliger og serviceerhverv	Områdeklassificeret

Ved efterfølgende lokalplanlægning for Jorisvej skal den eksisterende jordforurening undersøges yderligere for at fastslå forureningens sammensætning og omfang, hvilke eventuelle afværgemuligheder der findes nødvendige og om jordforureningen sætter begrænsninger for områdets anvendelse- og byggemuligheder. En vedtagelse af Kommuneplan 2024 vurderes ikke at være væsentlig for jordbund.

Konklusion: Påvirkningen vurderes derfor som **ikke** væsentlig.

7.3.2 Rækkefølgeplanlægning

Med Kommuneplan 2024 ændres der i rækkefølgeplanlægningen og der tilføjes nye byudviklingsområder. Alle områder, der ændres, er registreret som jordforurenede på enten vidensniveau 1 eller 2. I alle områderne muliggøres byudvikling med mulighed for nedrivning af eksisterende bebyggelse, opførelse af ny bebyggelse, terrænregulering, hvilket kan medføre behov for håndtering og flytning af forurenede jord. Samtidig ændres anvendelsen af arealerne til miljøfølsom anvendelse i form af rekreative arealer, boliger og institutioner,

¹² Denne rammeændring indgår ikke i miljøvurderingen i øvrigt, men er medtaget specifikt for dette emne, da anvendelsen ændres fra erhverv til miljøfølsom anvendelse.

hvilket kan medføre en påvirkning på menneskers sundhed, da der vil være øget risiko for påvirkning fra forurenede jord.

Ifølge Jordforureningslovens § 8 skal bygherre ansøge myndigheden om tilladelse til at foretage gravearbejde på arealer, der er kortlagt som forurenede. Tilladelsen vil indeholde vilkår, som sikrer, at mennesker og miljø ikke udsættes for unødigt risiko.

I forbindelse med en kommende lokalplanlægning for arealer, hvor der er konstateret jordforureninger, vil der være behov for at undersøge de eksisterende jordforureninger yderligere. Formålet med undersøgelserne vil være, dels endelig at fastslå forureningens sammensætning og omfang, hvilke oprensningmuligheder der er og om jordforureningen sætter begrænsninger for områdets anvendelse- og byggemuligheder.

Konklusion: Oprensning af eksisterende jordforureninger vurderes at have en væsentlig positiv indvirkning på miljøet, og mindske risikoen for spredning af jordforurening. Lovgivningen og dertilhørende tilladelsesprocedure forventes at sikre, at jordforureningen ikke vil udgøre en sundhedsrisiko for mennesker og påvirkningen vurderes derfor som **ikke** væsentlig.

7.4 Vand (plan- og strategisk niveau)

Med forslag til Kommuneplan 2024 ændres rækkefølgeplanlægningen.

Ændringer i rækkefølgeplanlægningen medfører ikke ændringer af de eksisterende kommuneplanrammer, dog vil den efterfølgende planlægning, hvor der skal udarbejdes nye kommuneplantillæg og lokalplaner, medføre flere boliger og befæstede arealer og deraf medføre en forøgelse af både spildevand, vejvand og regnvand.

Som hovedregel ledes spildevand (inkl. husspildevand) og vejvand fra veje med en høj trafikbelastning til rensningsanlæg inden det ledes videre ud til recipient. Regnvand ledes normalvis til en lokal recipient eller forsinkes.

Ved større regnhændelser kan der dog forekomme overløb. Dette sker når hovedsystemet ikke kan følge med, ved at større mængder regn blander sig med spildevandet. Regnopblandet spildevand, der ikke fanges af nødoverløb eller lign. udledes i nogle tilfælde urensset til lokale recipienter og kan således påvirke målsatte vandområder med miljøfremmede stoffer.

Lov om vandplanlægning fastlægger rammer for beskyttelsen og forvaltning af vandløb og søer og grundvand. Vandplanlægningsloven er yderligere udmøntet i en række bekendtgørelser, som fastlægger miljømål, miljøkvalitetskrav, indsatser m.v., som sammen skal bidrage til at opnå de fastsatte miljømål.

Ifølge indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, kan myndigheder kun træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et

overfladevand-område eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen:

- > ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdet eller grundvandsforekomstens tilstand, og
- > ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

Som nævnt tidligere, kan der ved tilfælde af større nedbørsmængder hvor der forekommer overløb forventes af dette regnopblandede spildevand indeholder næringsstoffer og miljøfarlige forurenende stoffer. Den potentielt øgede tilførsel af spildevand kan derfor afhængigt af, hvordan Kommuneplan 2024 videre udmøntes i planlægning og konkrete projekter - føre til påvirkning af den økologiske og kemiske tilstand for berørte vandområder.

I den videre udmøntning af forslag til Kommuneplan 2024 skal Københavns Kommune derfor sikre, at der ved den konkrete planlægning af områder der indgår i rækkefølgeplanlægningen, er den fornødne hydrauliske kapacitet til at optage øgede mængder regnvand. Dette håndteres gennem Københavns Kommunes Spildevandsplan 2018, således at der er overensstemmelse med den videre planlægning for byudviklingsprojekterne og at dette sker i overensstemmelse med vandområdeplanlægningen, sådan at forbuddet mod forringelse og ikke-målopfyldelse kan overholdes.

Konklusion: På et overordnet niveau, hvor der i rækkefølgeplanlægningen ikke er taget nærmere konkret stilling til bl.a. antal af boliger, befæstelsesgrad, forsinkelse og oprensning af regnvand m.v. er det ikke muligt at vurdere, om kommuneplanen vil indebære en forringelse af tilstanden i berørte vandområder eller være til hinder for opfyldelse af de fastsatte miljømål. En realisering af kommuneplanen vil imidlertid forudsætte, at der tilvejebringes en række planer, som skal tilrettelægges i overensstemmelse med vandområde-planlægningen og særligt forpligtelserne til at undgå forringelser og ikke-målopfyldelse for de målsatte vandforekomster. Indvirkningen vil afhænge af samspillet med København Kommunes spildevandsplan og hvordan de konkrete byggeretsgivende lokalplaner i sidste ende udmøntes. Påvirkningen vurderes på dette strategiske-niveau for rækkefølgeplanlægningen **ikke** at være væsentlig.

7.5 Klimatiske faktorer (plan- og strategisk niveau)

7.5.1 Rækkefølgeplanlægning

Forslag til Kommuneplan 2024 giver mulighed for kommende byudvikling på Kløverparken, i Nordhavn, Teglholmen og arealerne ved Svanemøllen Station, som i Kommuneplan 2019 er udpeget som områder med risiko for oversvømmelse fra havet. Byudvikling i områder, der er i risiko for

oversvømmelse fra havet, kan medføre risiko for skade på materielle goder i form af bygninger, infrastruktur og byrum.

I Kommuneplan 2024 udlægges der ikke nye rammer for den fremtidige planlægning og den konkrete anvendelse og placering af bebyggelse kendes ikke på nuværende planniveau. I forbindelse med den fremtidige lokalplanlægning skal der foretages en konkret vurdering af oversvømmelsestruslen i de berørte områder samt sårbarheden af de anlæg og anvendelsesændringer, der planlægges herfor.

Konklusion: Det kan ikke udelukkes, at der vil være miljømæssige påvirkninger som følge af risikoen for oversvømmelse fra havet. Påvirkningen kan først vurderes nærmere, når de konkrete planer for byudvikling kendes. Påvirkningen på dette plan-niveau vurderes **ikke** at være væsentlig.

7.5.2 Retningslinjer i kommuneplanen

Som beskrevet i afsnit 3.9 kan størstedelen af kommunens planlagte skybrudsprojekter i Kommuneplan 2019 ikke videreføres ind i Kommuneplan 2024, som offentlige afværgetiltag mod oversvømmelse ved et 100-års skybrud, finansieret via spildevandstaksten. Dette vil medføre et forventeligt lavere serviceniveau for skybrudssikring af byen (som udgangspunkt svarende til kloakkens serviceniveau), som betyder, at der ved byudvikling skal tages højde for ekstrem regn, inklusive vedvarende regn, som byens kloak ikke er dimensioneret til at håndtere. Kloaksystemet vil kunne komme under yderligere pres som følge af byfortætning, idet kloakken eventuelt vil skulle modtage mere husspildevand fra de nye boliger.

Der kendes dog ikke til typen af de projekter, der vil blive igangsat efter de nye regler for serviceniveau. Dette vil blive rammesat og udviklet løbende i den kommende tid. Det vil formentlig fortsat være en kombination af overfladeprojekter og underjordiske ledningsløsninger. Da de konkrete typer og placeringer af projekter, der vil skulle anlægges efter de nye regler for serviceniveau, ikke kendes endnu, kan der ikke udpeges arealer til forsinkelsesbassiner mv. i Kommuneplan 2024. Derfor kan de nærmere miljømæssige konsekvenser af de enkelte projekter heller ikke vurderes på dette stadie af planlægningsprocessen, men vil skulle vurderes ifm. den konkrete planlægning for enkelte områder eller alternativt ifm. en evt. fremtidig samlet sektorplanlægning for klimatilpasning i Københavns Kommune, fx hvis der sker revideringer af kommunens klimatilpasningsplan eller skybrudsplan. I denne senere planlægning (fx ifm. lokalplanlægning, miljøvurderinger eller tillæg til spildevandsplanen) vil Københavns Kommune have fokus på at stille de nødvendige og lovhjemlede krav om afværgeforanstaltninger for at sikre, at byudviklingen ikke øger risikoen for oversvømmelse, medfører negativ påvirkning på vandmiljø- og natur eller medfører en sundhedsrisiko som følge af, at kloakken overbelastes.

Konklusion: Der skal i den videre planlægning tages højde for håndteringen af ekstrem regn og vedvarende regn hertil husspildevand fra nye boliger. Den

konkrete planlægning kendes ikke på dette niveau. Det forventes at håndteringen af vand sker i forbindelse med lokalplanlægningen eller i form af tillæg til spildevandsplanen. Påvirkningen på dette niveau vurderes at være af **mindre karakter**.

7.6 Klima -CO₂-emissioner (plan- og strategisk niveau)

Forslag til Kommuneplan 2024 vil muliggøre rammeændringer der svarer til en forøgelse af byggemulighed med ca. 114.000 m². Der ændres på bestemmelserne for rækkefølgeplanlægningen, således, at nye udviklingsområder optages i rækkefølgen, dog ændres der først ved selve rammerne med efterfølgende kommuneplantillæg og lokalplaner. Ifølge forslaget til Kommuneplan 2024 omfatter byudviklingsområderne indeholdt i rækkefølgeplanlægningen ca. 5,8 mio. m² etagemeter. Som nævnt tidligere er dette en forøgelse med 0.8 mio. m² af byggerummeligheden.

Tabel 7-7 nedenfor viser et estimat over hvor meget CO₂ hhv. rammeændringerne og ændringerne i rækkefølgeplanen kan medføre. Den udledte mængde afhænger af, om byggeriet opføres efter den maksimalt tilladte grænse i det nuværende bygningsreglement, som et gennemsnitsbyggeri, som et byggeri i lavemissionsklassen eller efter de fremtidige grænseværdier jf. den nyligt indgåede aftale mellem regeringen og et bredt politisk flertal.

Til brug for udregning af CO₂-emission ved et gennemsnitligt byggeri, tages der udgangspunkt i at forskellige undersøgelser viser, at det gennemsnitlige CO₂ aftryk for byggeriet ligger på mellem 9,16 og 10.5 kg CO₂ pr. m² om året. Der gøres en forsigtig antagelse om at tidligere byggeri i Københavns Kommune har haft et klimaaftryk inden for disse værdier, hvorfor der til beregningerne bruges en værdi på 10 kg CO₂ pr. år.

Tabel 7-7 viser CO₂-emissioner fra byggeriet, angivet i enheden tons pr. år

CO ₂ -emission	Rammeændringer (114.000 m ²)	Rækkefølgeplan (5.800.000 m ²)	Rækkefølgeplan, ændringer (800.000 m ²)
V. nuværende grænseværdi i BR (12 kg CO ₂ / m ² / år)	1.368	69.600	9.600
V. Gennemsnitsbyggeri (10 kg CO ₂ / m ² / år)	1.140	58.000	8.000
V. Lavemissionsklasse (8 kg CO ₂ / m ² / år)	912	46.400	6.400
V. Fremtidige grænseværdier (6,1 kg CO ₂ / m ² / år)	695	35.380	4.880

Som Tabel 7-7 viser, vil CO₂-emissionen som følge af den øgede byggemulighed i rammerne være på mellem 695 og 1.368 årligt, alt efter hvilket CO₂-aftryk byggeriet opføres med. Til sammenligning er det estimeret at der i Københavns Kommune er opført ca. 7.200.000 m² de seneste 12 år. Hvis der tages udgangspunkt i, at dette er opført som et gennemsnitsbyggeri (10 kg CO₂/m²/år) er der tale om at byggeriet inden for tidligere planperiode har haft et aftryk på omkring 72.000 tons om året. Det vurderes derfor at rammeændringerne som følge af en vedtagelse af Københavns Kommuneplan 2024 har en mindre påvirkning på CO₂ emissionen i København.

Rækkefølgeplanlægningen inddrager med forslag til Kommuneplan 2024 nye byudviklingsområder der på sigt vil muliggøre 800.000 m² flere etagemeter og samlet set 5,8 mio. m² etagemeter. Det samlede CO₂-aftryk fra de 5,8 mio. m² etagemeter vil lyde på mellem 35.380 og 69.600 tons årligt. Ses der alene på de 800.000 m², som er forskellen til Kommuneplan 2019, vil ændringerne i rækkefølgeplanen forøge den årlige CO₂-emission med mellem 4.880 og 9.600 tons årligt. Den samlede rækkefølgeplanlægning og en aktualisering af samtlige 5,8 mio. m² vurderes at have en væsentlig påvirkning på CO₂ emissionen for København. CO₂ emissionen fra et nyt byggeri i planperioden er dog uanset hvad lavere end emissionen fra det byggeri, der er opført i de seneste 12 år. Hvis de antages at alt nyt byggeri opføres som et gennemsnitligt byggeri (altså med samme emission, som der er regnet for i de forrige 12 år), vil der være tale om en reduktion på ca. 21 %. Det skyldes den reducerede byggeaktivitet. Hvis det derimod antages at alt nybyggeri opføres efter den fremtidige grænseværdi, vil der være tale om en reduktion på ca. 52 %.

Ovenstående beregninger er overordnede estimater på et muligt klimaaftryk som følge af Kommuneplan 2024. Det kan være forbundet med store usikkerheder, i hvor stor udstrækning mulighederne i rammeændringerne i forslag til Kommuneplan 2024 og de nugældende muligheder i rækkefølgeplanlægningen aktualiseres. Herudover vil det være usikkert hvor hvilken grænseværdi byggeriet vil blive opført efter.

Derudover vil nye boliger selvsagt medføre flere indbyggere, der forbruger, bruger strøm, fjernvarme, kører bil eller anvender den kollektive trafik mv. Hertil viser tendensen fra Københavns CO₂ regnskab, at emissionerne reduceres fra år til år og at anvendelsen af vedvarende energi generelt er stigende. Inden for planperioden 2024 til 2036, regner Københavns Kommune med at antallet af borgere stiger med ca. 60.000 nye borgere. Alt efter om det lykkes med at reducere det forbrugsbaserede klimaaftryk, som må antages at ligge mellem et business as usual klimaaftryk på 7,7 tons CO_{2e} pr. person til et det ønskede mål om 5 tons CO_{2e} pr. person om året, vil det være en forøgelse af Københavns klimaaftryk, på mellem 300.000 tons CO_{2e} og 462.000 tons CO_{2e} yderligere der tilføjes det nuværende klimaaftryk.

Konklusion: Det vurderes at en vedtagelse af Kommuneplan 2024 har en **mindre påvirkning** på klimaaftrykket, for så vidt angår rammeændringerne i forslaget til kommuneplanen og når der er tale om en fortætning og udvidelse af byggemuligheden i København. CO₂ emissionen for den samlede rækkefølgeplanlægning vurderes, med de mange forbehold der kan være

forbundet med dette, til at have en **væsentlig påvirkning** på klimaaftrykket i København, såfremt rækkefølgeplanlægningen aktualiseres til fulde. Det er i den forbindelse værd at påpege, at Kommuneplanen ikke regulerer befolkningens for-brugsbaserede klimaaftryk.

7.7 Materielle goder

Nye byudviklingsmuligheder er i sig selv et materielt gode, både omdannelsen af eksisterende byområder og udlæg af nye områder til bymæssigt formål.

En vedtagelse af Kommuneplan 2024 vil medføre en række rammeændringer for så vidt angår ændringer af den maksimale byggemulighed, hvor der er tale om enten reduktioner, udvidelser eller ændring af byggemulighed fra erhverv til boliger. Samlet set er der tale om udvidelse af byggemulighederne i Københavns Kommune på ca. 114.000 m².

7.7.1 Boliger

Der foretages mindre ændringer i kommuneplanens retningslinjer for boligstørrelser, se kapitel 3.6. Ændringerne vedr. mindste boligstørrelser i byudviklingsområder har til formål at sikre, at de opføres med en vis kvalitet. Ændringerne vedr. at 20 % af boligerne skal være over 110 m² skal sikre, at der også lokalplanlægges store boliger, der skal imødekomme efterspørgslen fra børnefamilier, par og personer, som ønsker at dele en bolig. Ændringen har således til formål at tilpasse kommuneplanen til boligbehovet. Det vurderes at i det omfang, der bygges for mange store familieboliger, vil disse blive anvendt til bofællesskaber, primært af unge singler, på samme måde som det sker i dag. Det vurderes positivt at der stilles krav om en boligstørrelse på mindst 50 m² i byudviklingsområderne, dels da det sikrer en vis kvalitet i boligerne og dels da der i de senere år er bygget mange små boliger i København.

For at imødekomme behovet for små og mellemstore boliger fastholdes muligheden for, at 50 pct af etagearealet kan disponeres frit, i Kommuneplan 2024.

I forslag til Kommuneplan 2024 sættes mindstestørrelsen for boliger op fra 40 m² til 50 m² i byudviklingsområder by, så den svarer til bestemmelserne i den eksisterende by. For at sikre en produktion af store boliger, der skal imødekomme efterspørgslen fra børnefamilier, par og personer, som ønsker at dele en bolig, tilføjes et krav i Kommuneplan 2024 om, at 20 pct. af etagearealet i byudviklingsområderne skal indrettes til boliger på mindst 110 m². Almene boliger er dog undtaget fra kravet. Dette skal sikre, at der opføres nye boliger til bl.a. familier med to eller flere børn.

For at fremme byggeriet af bofællesskaber gøres rammerne mere fleksible, idet mindstestørrelsen for boliger i bofællesskaber nedsættes til 40 m². Samtidigt stilles der fremover krav til omfanget af fællesarealer i lokalplanlægningen. Kravene fastlægges på baggrund af en konkret vurdering af de enkelte projekter.

Konklusion: Der er ingen væsentlig påvirkning, da der er tale om mindre ændringer.

7.7.2 Detailhandel

En vedtagelse af Kommuneplan 2024 medfører ændringer af rammer og retningslinjer for detailhandel. Overordnet er der tale om en tilpasning af detailhandelsplanlægningen i forhold til de seneste års udvikling og den kommende befolknings- og byudvikling. En undersøgelse af detailhandlen, udarbejdet af COWI, viser at den fysiske detailhandel er udfordret af ændrede forbrugs- og handlemønstre, herunder en fortsat øget e-handel. Det betyder at indkøbscentre, bymidter og handeleggader ændrer karakter og får en mere blandet sammensætning af både traditionel detailhandel, spisesteder, kulturtilbud og kundeorienteret serviceerhverv som frisører og lignende forretninger.

Siden 2014 er antallet af butikker faldet med 13 %, dagligvarebutikkerne er blevet væsentligt større og deres omsætningen er steget med 23%. Udvalgswarebutikkerne er til gengæld blevet lidt mindre og omsætningen er faldet med 13 %. Forbruget i København er steget 30 % (ca. 8,5 mia. kr.) i perioden 2013–2022, hvilket primært skyldes befolkningsvæksten. Forslag til Kommuneplan 2024 indeholder på den baggrund en større revision af rammer og retningslinjer for detailhandel.

Som følge af detailhandelsundersøgelsens beregning af det fremtidige arealbehov, er den maksimale udnyttelse af areal til detailhandel for hele kommunen, i forslag til Kommuneplan 2024, reduceret med 6%. Kommuneplanen tilpasser således detailhandelsinfrastrukturen til den aktuelle markedssituation. Dette skal sikre, at der både er tilstrækkeligt areal til detailhandel, og at den fysiske detailhandel koncentrerer sig i bymidter og handeleggader samt at der generelt skabes god dagligvareforsyning i hele kommunen. Dette skaber samtidig plads til nye funktioner i bymidter m.v., således der kan opnås en synergieffekt mellem detailhandel og kultur- og servicetilbud.

I forhold til byliv som materielt gode, forventes bymidter, handeleggader og indkøbscentre fremadrettet i endnu højere grad blive et mødested om forskellige typer oplevelser, og hvor den besøgende kan finde mange former for servicefunktioner og nye former for detailhandelsbutikker.

Konklusion: Vedtagelse af Kommuneplan 2024 vurderes at være positiv da detailhandelsrammen tilpasses til den aktuelle markedssituation.

7.7.3 Håndværkserhverv

Med Kommuneplan 2024 indføres en række nye tiltag i rammer og retningslinjer, der skal understøtte planlægningen for håndværkserhverv, herunder bl.a. øgede byggemuligheder ud over den maksimale bebyggelsesprocent. Det må forventes at forbedre håndværkserhvervenes

rammevilkår, eftersom det bliver mere attraktivt at planlægge til dette formål. En mulig positiv påvirkning er således, at der kan komme flere arealer i byen til håndværkerhverv, hvilket kan modarbejde den nuværende tendens til, at flere håndværkerhverv rykker ud af byen, bl.a. af økonomiske årsager, da gevinsten ved salg af arealer til boligformål er stor. En mulig negativ påvirkning kan omvendt være, at områderne bliver tættere bebygget, med deraf afledte effekter såsom øget skyggepåvirkning og færre friarealer mv. Det bemærkes dog, at ændringerne i kommuneplanen ikke i sig selv kan sikre, at bestemte typer erhverv indfinder sig i bestemte byområder. Det er i øvrigt forudsat, at planlægningen for håndværkerhverv er miljømæssigt forenelige med omkringliggende miljøfølsomme arealanvendelser som for eksempel boliger, og ændringen vurderes derfor ikke at have en negativ påvirkning på disse.

Konklusion: En vedtagelse af Kommuneplan 2024 vurderes ikke at være væsentlig.

7.8 Ressourceeffektivitet

Forslag til Kommuneplan 2024 muliggør fortætning i eksisterende by med boliger, som kan have en positiv påvirkning på ressourceeffektiviteten hvad angår arealanvendelse, adgang til varme og energiforsyning og den kollektive transport. En analyse af CO₂-udledningen for forskellige typer af byudvikling viser at der er stor forskel på CO₂-udledninger fra byudviklingsprojekter. Her spiller behovet for byggemodning, etablering af infrastruktur, boligareal og transport en betydelig rolle. Analysen viser således at der udledes mere end dobbelt så meget CO₂ ved etableringen af parcelhuse end ved et nybygget punkt rækkehus.¹³

Omend nybyggede ejendomme ofte har en bedre energimærkning end ældre ejendomme, er produktion af ny byggematerialer og selve anlægsarbejdet med tilhørende affaldsmængder og bortskaffelse af disse, mere klimabelastende end renovering af eksisterende ejendomme.

Da antallet af boliger i København vil stige, er det vigtigt, at nybyggeri opføres bæredygtigt med fokus på at mindske CO₂-udledningen fra nye byudviklingsprojekter. Det kan bl.a. gøres ved at forsøge at omdanne eksisterende bygninger i stedet for at bygge nye, anvende mindre klimabelastende byggematerialer eller ved genbrug og genanvendelse af byggematerialer. Byudviklingsprojekter med etageboliger har typisk mindre CO₂-udledninger end nye parcelhuskvarterer, da særligt boligarealet pr. bolig i etagebyggeri ofte er langt mindre end i nye parcelhuse.¹⁴

Ved en vedtagelse af kommuneplanen gives der mulighed for, at der kan opføres flere decentrale varme- og energiforsyningsanlæg som fx varmepumper, så disse kan supplere de store centrale produktionsanlæg. Decentrale varme- og

¹³ Analyse af CO₂-udledninger for forskellige typer byudvikling 2023, CONCITO, og Region Hovedstaden.

¹⁴ Boligregdegørelsen 2023, Københavns Kommune

energiforsyningsanlæg kan udnytte overskudsvarmen fra erhverv, spildevand mv. hvilket kan forbedre ressourceeffektiviteten. Der udlægges ikke konkrete rammer for decentrale varme- og energiforsyningsanlæg i nærværende forslag til Kommuneplan 2024.

Konklusion: Det vurderes at fortætningen i den eksisterende by og muligheden for placering af decentrale varmeværker har en **moderat positiv** påvirkning på ressourceeffektiviteten. Den reelle påvirkning afhænger dog af, i hvor høj grad mulighederne udnyttes.

7.9 Landskab og visuelle forhold (strategisk niveau)

Kommuneplanforslaget ændrer ikke i udpegninger eller i retningslinjerne for større sammenhængende landskaber eller bevaringsværdige landskaber.

Med kommuneplanen foretages ændringer i rækkefølgeplanlægningen som i den videre planlægning vil muliggøre etablering af ny bebyggelse, som kan have en påvirkning på den kystnære del af byzonen.

Alle byudviklingsområder, som ændres eller tilføjes i rækkefølgeplanlægningen, er beliggende inden for den kystnære del af byzonen.

Den kystnære del af byzonen i Københavns Kommune har en sammensat karakter, hvor den bygningsmæssigt nogle steder er præget af sparsomt bebyggede områder og andre steder af store bygningsvolumener, som er synlige over store afstande. På grund af bystrukturen er en stor del af den kystnære del af byzonen uden visuel eller funktionel sammenhæng med kysten. Kysten og havneområderne er skabt ved opfyldning og har derfor stort set ingen naturlig topografi.

Konklusion: Byudviklingsområdet ved Vingelodden ligger ca. 3 km inde i landet og er skjult bag øvrig bymæssig bebyggelse uden visuel kontakt til kysten, og byudvikling i området vurderes derfor ikke at kunne medføre en påvirkning på den visuelle oplevelse af kysten. Byudviklingsområderne ved Kløverparken, i Nordhavn, ved Tegholm Nordkaj samt ved Svanemøllen Station ligger alle kystnært og kan derfor have en påvirkning på den visuelle oplevelse af kysten. I rækkefølgeplanlægningen er den maksimale bygningshøjde for områderne ikke fastlagt. Omfanget af påvirkningen kan derfor først vurderes nærmere i forbindelse med planlægning for nye rammeområder og den efterfølgende lokalplanlægning, hvor der fastsættes bestemmelser for bygningernes placering, omfang og højde. Vurderingerne foretages typisk ved at udarbejde visualiseringer fra forskellige fotomatchedde standpunkter af de i planen mulige bebyggelsesvolumener, der efterfølgende sammenholdes med en før – og efter analyse af landskabet.

7.10 Større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker (strategisk niveau)

Forslag til Kommuneplan 2024 fremrykker rækkefølgeplanlægningen ved Kløverparken fra perspektivområde til byudvikling i 2. del af planperioden.

Kløverparken ligger umiddelbart vest for Prøvestenen, hvor der er flere risiko-virksomheder. Virksomhederne udgør en risiko for omgivelserne ved uheld blandt andet på grund af oplag af brændstof.

Kløverparken ligger inden for den planlagte risikozone på 500 m omkring Prøvestenen, hvilket betyder, at arealanvendelsen på arealerne kan blive begrænset, da der kan være risiko for store uheld med alvorlige konsekvenser for mennesker og miljø både inden for og udenfor virksomhedens areal. Kommuneplan 2024 udlægger ikke nye rammer inden for byudviklingsområdet og den konkrete fremtidige bebyggelse i området kendes derfor ikke på nuværende tidspunkt. Forud for den offentlige høring af planen skal risikomyndighederne høres forinden, således at ny viden eller nye oplysninger om risikovirksomheden eller dens omgivelser indarbejdes i planen.

Konklusion: Kommuneplan 2024 udlægger ikke kommuneplanrammer, som muliggør etablering af miljøfølsom anvendelse inden for risikozonen omkring Prøvestenen. Det er derfor endnu ikke muligt konkret at vurdere om ændringen af kommuneplanens rækkefølgeplanlægning vil påvirke hensynet til risiko for større uheld. Reglerne for planlægning omkring risikovirksomheder skal følges i den konkrete planlægning for Kløverparken og det nødvendige hensyn indarbejdes i planlægningen. Kommunen vil blandt andet inddrage risikomyndighederne forud for en ændring af de gældende kommuneplanrammer. De miljømæssige påvirkninger af rækkefølgeplanlægningen vurderes derfor at være **ubetydelige**.

7.11 Kulturarv (planniveau)

I dette afsnit vurderes bevaringsværdige bygninger, kulturmiljøer, kulturhistoriske spor og helheder.

7.11.1 Bevaringsværdige bygninger

Forslag til kommuneplan 2024 genudpeger ca. 8450 bygninger. Bygningerne er vist i Figur 7-1.

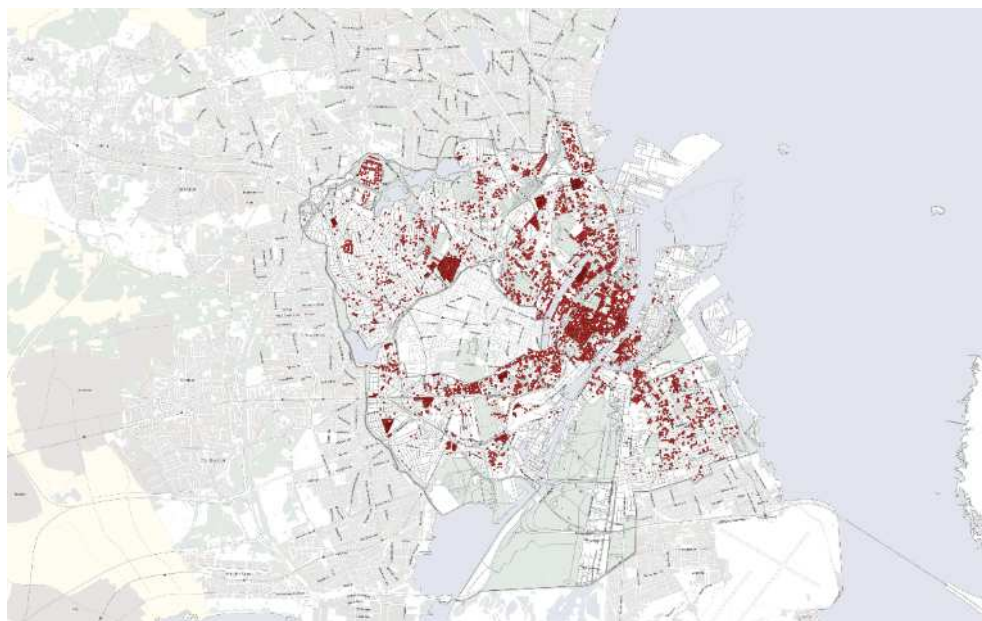
I forslag til Kommuneplan 2024 er der udpeget 200 nye bevaringsværdige bygninger som følge af de SAVE registreringer, der er fortaget siden Kommuneplan 2019 blev vedtaget.

Derudover gennemførte Københavns Kommune i 2022 kampagnen "Byen Sjæl", hvor Københavns Kommune bad borgene om hjælp til at udpege skæve og oversete bygninger, der havde en særlig unik betydning for Københavns identitet og historie.

Borgerne kunne nominere bygninger, der ikke allerede var udpeget som bevaringsværdige eller var fredet, men som betød noget særligt for byens sjæl. Ud af de 217 nomineret bygninger er 50 bygninger udpeget som bevaringsværdige i forslag til Kommuneplan 2024. Udpegningerne er begrundet i bygningens kvaliteter i forhold til blandt andet lokal egenart, æstetiske kvaliteter, særlig identitetsskabende og kulturhistoriske interessante bygninger. Dette er således en ny tilgang til udpegning af bevaringsværdige bygninger.

Når bygninger er udpeget som bevaringsværdige, vil de være omfattet af kommuneplanens retningslinjer for 'Bevaringsværdige bygninger', 'Hensyn til bevaringsværdige bygninger' og retningslinjerne om Byens Sjæl.

Retningslinjen for bevaringsværdige bygninger fastsætter overordnet at kommunen ikke må meddele tilladelse til nedrivning af en bevaringsværdig bygning, før der er foretaget en offentlig bekendtgørelse af nedrivningsanmeldelsen, og kommunen efter høringsfristen har meddelt ejeren, om den vil nedlægge forbud mod nedrivningen i henhold til planloven. Ønsker kommunen at hindre nedrivningen, kan dette kun ske ved at nedlægge et forbud efter planloven og herefter udarbejde en lokalplan med bestemmelser for bevaring af bygningen.

Figur 7-1 Oversigt over genudpegede bevaringsværdige bygninger i forslag til kommuneplan 2024. Kilde: kp24.kk.dk. På hjemmesiden findes adgang til det digitale kort, hvor de enkelte bygninger fremgår.

Hvis der udover nedrivningsforbud skal gælde yderligere regler for en bevaringsværdig bygning f.eks. om bygningernes ydre fremtræden, herunder facademateriale, udseende af døre og vinduer m.m. skal der vedtages en lokalplan med bevaringsbestemmelser.

Konklusion: Det vurderes væsentligt positivt at den eksisterende udpegning fastholdes og der er udpeget 250 nye bevaringsværdige bygninger i København. Dette understøtter den fortsatte bevaring af historiske og arkitektonisk

værdifulde bygninger. Det vurderes særligt positivt, at Københavns Kommune med kampagnen Byens Sjæl har givet øget indflydelse til borgerne, for at påvirke bygningsbevaringen i den kommunale planlægning.

7.11.2 Kulturmiljø

I forslag til Kommuneplan 2024 er beskrivelserne af de 45 allerede udpegede kulturmiljøer blevet redigeret og uddybet, så de afspejler områdernes aktuelle tilstand og begrunder udpegningen mere detaljeret. Dertil er formuleringerne af bl.a. bærende bevaringsværdier, sårbarheder og udviklingsmuligheder blevet konkretiseret for at sikre udpegningernes anvendelighed i sagsbehandlingen af byggesager og lokalplaner. Endeligt er kulturmiljøernes geografiske afgrænsninger blevet revurderet, og der er i enkelte tilfælde foretaget ændringer ud fra en vurdering af tilstedeværelsen af bærende bevaringsværdier. Det gælder bl.a. kulturmiljøerne "H.C. Ørstedværket", "Valby Landsby" og "På Bjerget og Bispeparken", hvor arealer, der ikke indeholder bærende bevaringsværdier med betydning for den kulturhistoriske fortælling, er udtaget af afgrænsningen, samt kulturmiljøerne "De Gamles By", "Frederiksstaden" og "Langelinie", hvor tilstødende arealer med bevaringsværdier, der repræsenterer samme kulturhistoriske fortælling, er tilføjet afgrænsningen. Derudover udpeges ni nye kulturmiljøer, der fortæller om forskellige funktioner og væsentlige dele af København Kommunes historie.

Det er i forslag til kommuneplan 2024 sikret, at det tydeligt fremgår, hvordan den fremtidige planlægning og udvikling af områderne skal tage hensyn til kulturmiljøernes sårbarhed, potentialer og bærende værdier. Kommuneplanen sikrer dermed, at den fremtidige planlægning og udvikling af områderne tager hensyn til kulturmiljøerne.

Udpegningen får betydning for fremtidige lokalplanlægning, særligt med hensyn til hvordan eksisterende byggeri og andre kulturhistoriske spor bevares og evt. transformeres, hvordan nyt byggeri indpasses i eksisterende bebyggelse og hvordan byrummene udformes.

Konklusion: Det vurderes **væsentligt positivt** at de eksisterende udpegninger både er fastholdt og samtidigt nuanceres i forhold til områdernes aktuelle tilstand. Det vurderes også væsentligt positivt, at der er udpeget ni nye kulturmiljøer, som dermed udvider kulturmiljøbevaringen i København.

7.11.3 UNESCO

Arbejdernes Forsamlingsbygning er optaget på tentativlisten til UNESCO verdensarvsliste. Forsamlingsbygningen er udpeget som ét af de ni nye kulturmiljøer, og i kulturmiljøbeskrivelsen fremgår det, at kulturmiljøet er tæt bebygget med meget begrænsede udviklingsmuligheder. Kulturmiljøet kan udvikles til museumsformål i overensstemmelse med bygningsfredningen og det skal sikres, at optagelsesgrundlaget til UNESCOs verdensarvsliste ikke forringes.

Der indføres desuden en ny retningslinje for en bufferzone til Arbejdernes Forsamlingsbygning. Bufferzonen omfatter Rømersgade. Indenfor bufferzonen skal det i den kommunale sagsbehandling ligeledes sikres, at optagelsesgrundlaget ikke forringes.

Der er ikke ændringer i kommuneplanlægningen vedrørende Frederiksstaden med Amalienborg.

Konklusion: Udpegningen af Arbejdernes Forsamlingsbygning som kulturmiljø og Rømersgade som bufferzone vurderes **væsentligt positivt** i forhold til at beskytte de værdier, der har betydning for optagelsesgrundlaget til UNESCO verdensarvsliste.

7.12 Kumulative effekter (plan- og strategisk niveau)

De aktiviteter, som muliggøres med et planforslag, kan have kumulative effekter i sammenhæng med andre planer eller planlagte projekter.

Som landets hovedstadskommune vil kommuneplanlægning i Københavns Kommune generelt have en samfundsmæssig effekt nationalt og regionalt og dermed også i større eller mindre grad have en påvirkning af planlægningen af de omkringliggende kommuner.

Det vurderes dog, at der med forslag til Københavns Kommuneplan 2024 ikke foretages ændringer eller tilvejebringes tiltag i en grad, så dette kan have væsentlige kumulative effekter. En vedtagelse af forslag til Kommuneplan 2024 vil via rammeændringerne øge byggemulighederne til boliger med ca. 142.000 m², som vurderes at kunne fortætte Københavns Kommune med knap 1.800 flere boliger (ved en antaget gennemsnit på 80 m² pr. bolig). Samtidigt foretages der ændringer af rammer og retningslinjer for detailhandel, som søger at koncentrere detailhandlen indenfor den eksisterende detailhandelsstruktur. Ændringerne vurderes at være en generel tilpasning til detailhandelsmønstret og vurderes heller ikke at kunne skabe en kumulativ effekt.

Københavns Kommune foretager ændringer i rækkefølgeplanlægningen, som omfatter større byudviklingsområder med et samlet etagemeterareal på ca. 5,8 mio. m² (inklusive restrummeligheden fra Kommuneplan 2019, som er ca. 5,0 mio. m²). Byudviklingsområderne realiseres dog første senere i planperioden ved udarbejdelsen af kommuneplantillæg og dernæst lokalplaner, hvor der reelt kan vurderes på de miljømæssige og herunder eventuelle kumulative effekter.

Konklusion: En vedtagelse af forslag til Kommuneplan 2024 vurderes at have en **ubetydelig** kumulativ effekt.

8 Vurdering af miljømålsætninger

I dette kapitel gennemgås de miljømålsætninger, som ikke allerede er omfattet af den øvrige miljøvurdering og det vurderes, hvordan planforslaget tager hensyn til disse miljømål.

Tabel 8-1 Vurdering af miljømålsætninger, som er relevante for planen.

Emne	Målsætninger	Vurdering
Nationale strategier og planer:		
Energi Energi strategi 2050 – fra kul, olie og gas til grøn energi.	<ul style="list-style-type: none"> > Det er Regeringens mål, at Danmark i 2050 er uafhængig af kul, olie og gas. 	<ul style="list-style-type: none"> > Tendensen viser at andelen af vedvarende energi stiger i Københavns Kommune. En vedtagelse af kommuneplanen giver mulighed for en relativt begrænset mængde boliger. Rækkefølgeplanlægningen, der først aktualiseres ved en senere planlægning, vil medføre, at der kan etableres 5,8 mio. m² bolig- og erhvervsbyggeri som vil bruge en betydelig mængde energi, som potentielt kan komme fra grøn energi, men også fra kul olie og gas.
Affald Strategi for cirkulær økonomi "Mere værdi og bedre miljø gennem design, forbrug og genanvendelse", september 2018.	<ul style="list-style-type: none"> > Affaldskurven skal knækkes – mindre affald, mindre spild og mere genbrug og genanvendelse. > Aftale om ændringer i affaldssektoren i form af øget genanvendelse og udvikling af grønne løsninger inden for affaldsteknologi og cirkulær økonomi. 	<ul style="list-style-type: none"> > Det vurderes at forslag til Kommuneplan 2024 ikke tilvejebringer nye tiltag der fremmer målet. > Se ovenstående
Klima Klimaloven, vedtaget 2020.	<ul style="list-style-type: none"> > Formålet med loven er, at Danmark skal reducere udledningen af drivhusgasser i 2030 med 70 pct. Ift. niveauet i 1990, og at Danmark opnår at være et klimaneutralt samfund senest i 2050. 	<ul style="list-style-type: none"> > Med kommuneplanen vedtages mulighed for fortætning af eksisterende kommuneplanrammer som vil forbedre ressource-effektiviteten, samtidig gives der mulighed for etablering af decentrale energianlæg som også kan medvirke til bedre ressource-effektivitet. Med vedtagelse af planen ændres rækkefølgeplanlægningen. Der planlægges først konkret herfor ved en senere kommune- og lokalplanlægning. Dog vil en fuld udnyttelse af rækkefølgeplanlægningen betyde en udvidelse af boliger og erhverv med 5,8 mio. m² som vurderes at kunne påvirke udledningen af drivhusgasser i anlægs- og driftsfase.
Lokale strategier		
KBH 2035 Klimaplanen (endnu ikke vedtaget)	<ul style="list-style-type: none"> > Se afsnit 6.7 	<ul style="list-style-type: none"> > Se ovenover

<p>Vandområdeplan 2021-27 for Vanddistrikt Sjælland:</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Konkrete miljømålsætninger for grundvandsforekomster i Københavns Kommune. 	<ul style="list-style-type: none"> > Da der ikke udlægges nye arealer til byudvikling i forslag til Københavns Kommuneplan 2024, vurderes det at befæstede arealer, der kan medføre tilsvarende tag- og overfladevand, som kan påvirke grundvand heller ikke øges.
<p>Kommuneplanstrategi 2023:</p>	<ul style="list-style-type: none"> > At biltrafikken i 2030 maksimalt udgør 25% af alle ture, der foretages i København, samt at antallet af ture fordeler sig på mindst 25% gang, 25% cykling og 25% kollektiv transport. > At der skal sikres boliger til forskellige livsfaser, boformer, familieformer og indkomster. > At fremme en udvikling af byens erhvervsområder, som sikrer et bredt udvalg af lokaliseringmuligheder for forskellige virksomhedstyper, såsom kontor, håndværk, mindre produktion, lager- og logistik, samt kreative erhverv. > At den eksisterende by udvikles i en balance mellem bevaring, omdannelse og nybyggeri, så byens arkitektoniske og landskabelige identitet og egenart styrkes. > At de bærende kulturhistoriske og arkitektoniske værdier i byudviklingsområderne sikres gennem bevaring og omdannelse, så identiteten i de nye bykvarterer bliver historisk forankret. 	<ul style="list-style-type: none"> > Det vurderes at tiltag i Københavns Kommuneplan 2024 hverken fremmer eller hindrer målet, da tiltag fra Kommuneplan 2019 i overvejende grad fortsættes. > Med vedtagelse af Kommuneplan 2024 indføres krav om 20 procent af boligetagearealer i byudviklingsområder skal indrettes til boliger på mindst 110 m². Herudover nedsættes mindstestørrelsen på boliger til 40 m² i den eksisterende by. Forslag til Kommuneplan 2024 vurderes at være i overensstemmelse med målet. > Der indføres nye retningslinjer der skal understøtte planlægning for håndværker erhverv. Det vurderes at forslag til Kommuneplan 2024 er i overensstemmelse med målet. > Med forslag til Kommuneplan 2024 opdateres eksisterende kulturmiljøer, der udpeges ni nye kulturmiljøer samtidig med at "byens sjæl" indføres som udpeger 50 nye bevaringsværdige bygninger som i særlig grad er karaktergivende. Det vurderes at forslag til Kommuneplan 2024 er i overensstemmelse med målet. > Se ovenstående.

9 Muligheder for at imødegå, formindske eller afværge væsentlige påvirkninger

Det fremgår af Miljøvurderingslovens bilag 4 punkt g, at miljørapporten skal indeholde oplysninger om planlagte foranstaltninger for at undgå, begrænse, og så vidt muligt opveje enhver eventuel væsentlig negativ indvirkning på miljøet ved planernes gennemførelse.

Der er i miljøvurderingen vurderet – på et strategisk niveau - at en aktualisering af rækkefølgeplanlægningens ca. 5,8 mio. m² til boliger og serviceerhverv, kan betyde en væsentlig forøget mængde CO₂ og dermed påvirkning på klimaet, set i forhold til Københavns Kommunes nuværende emissionsniveau på 555.285 tons CO₂ årligt. Den forøgede emission af CO₂ sker dog først, når rækkefølgeplanlægningen aktualiseres ved udarbejdelsen af konkrete kommuneplantillæg og lokalplaner. Der forgår en bred samfundsmæssig bestræbelse på at reducere udledningen af CO₂-emissionerne nationalt og derfor også i forhold til hovedstaden. For Københavns Kommunes vedkommende følges dette yderligere af den nugældende Klimaplan 2025 og den kommende Klimaplan 2035, hvor det kan forventes, at der tages stilling til CO₂-emissionerne fra forskellige sektorer herunder den fysiske planlægning, byggeri, energiforsyning, mobilitet mv.

10 Overvågning

I henhold til § 12 stk. 4 i miljøvurderingsloven skal myndigheden overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planens eller programmets gennemførelse.

Miljøvurderingen af forslag til Kommuneplan 2024 viser, at en aktualisering af rækkefølgeplanen ikke kan udelukkes at have en væsentlig påvirkning på udledningen af CO₂. Københavns Kommune redegør årligt for dets CO₂ emissioner ved udarbejdelsen af et CO₂ regnskab for hele kommunen fordelt på sektorer.

De øvrige miljøpåvirkninger, som er beskrevet i miljøvurderingen, er ikke så væsentlige, at der er behov for særskilt overvågning.